Усім — про все

СВІТ -інфо

https://svit11.wordpress.com

НАЙЦІКАВІША ГАЗЕТА ДЛЯ КОЖНОГО З ВАС

Чернігівщина. Україна. Світ

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ГАЗЕТА | Виходить з лютого 2012 року | №93 15 ГРУДНЯ 2016 РОКУ | Ціна 3 гривні

Новорічні мотиви

Найсвітліше, найкраще для нас усе-таки Новорічне свято, при всій повазі до інших свят. Очевидно, тому, що це свято надії, сподівань на краще. Це зовсім не значить, що рік, який минає, був таким уже поганим. Ми маємо добрим словом згадати все, що було в ньому світлого, а погане нехай швидше відходить у минуле. Бо ми на порозі нового, в очікуванні добрих подій.

Згадаймо, бодай пунктирно, рік 2016-ий. Навряд чи варто робити градацію — Чернігівщина, Україна, світ, адже ми тут так тісно «вмонтовані» в загальноукраїнський, європейський і світовий контекст подій.

Ось хоча б найболючіша тема — війна в Україні та найтрагічніший її аспект — загибель людей. Яких уже близько десяти тисяч, військових і цивільних. Найбільш обурює, що кожного дня — обстріли, гинуть і отримують поранення наші співгромадяни, насамперед військові, — в ці понад півтора роки так званого «перемир'я». Чому стріляють? І першими стріляють з-поза лінії фронту — бойовики-сепаратисти і російські військові — по наших позиціях і по мирних об'єктах. Українські війська змушені відкривати вогонь у відповідь.

Але чому бої? Адже ще у вересні 2014 року були підписані так звані Мінські угоди — між учасниками конфлікту й за участі ОБСЄ, Організації безпеки і співробітництва в Європі, створеної за підсумками Загальноєвропейської наради 1975 року в Гельсінкі та покликаної займатися миротворенням у гарячих точках. Якщо й це недостатній рівень підписання, то за три місяці, в лютому 2015 року, ці угоди було підтверджено підписанням Мінської декларації вже на найвищому рівні — главами чотирьох держав: України, Росії, Німеччини, Франції. Чого ж тоді варті підписи глав найбільших держав Європи — Німеччини і Франції? Це запитання до Європи.

А наше найголовніше сподівання — що настане мир на Донбасі, в Україні. Настане припинення вогню, а тоді вже — вирішувати всі подальші проблеми.

Цього року від Європи ми так і не дочекалися ***безвізового режиму.*** Україна виконала довжелезний список умов для цього, ухвалено, хоч і «зі скрипом», численні закони. Але чи тільки Євросоюз винен? Поки ми тягли з цими законами, особливо із введенням електронного декларування статків посадовців держави, на нашу біду на Європу обрушилася хвиля мігрантів з Азії та Африки. Надто вже демократична й гуманна Європа не може зупинити цю хвилю, хоча, здавалося б, кожна держава має сама вирішувати, кого приймати на свою територію. Але ми безневинно потрапили під цю ситуацію. Утім, не лише побоювання додаткових нелегальних мігрантів, які кочують і через нашу територію, лякає європейців. Не менш лякає Європу те, що Україна — чи не єдина держава Європи, на території якої триває війна, бойові дії. Ми маємо в себе вже понад півтора мільйона внутрішніх мігрантів, переселенців із Криму й Донбасу, або, прямо кажучи, — біженців. Європа побоюється, що чимало з них у разі безвізового режиму потягнуться з України на Захід. До того ж серед них можуть бути й замасковані терористи, принаймні особи зі зброєю, якою, на жаль, перенасичена наша країна — теж один із наслідків війни.

Шокувало Європу, як і нас самих, оприлюднення електронних декларацій статків посадовців нашої держави. Жодного сумніву, що стільки нахапаного на державних посадах — це пряме віддзеркалення корупції. Але Європа, в якої теж є корупція, резонно вважає, що з цим у нас має розбиратися українське суспільство, де навіть два Майдани, дві революції поки що не призвели до глибоких змін на краще.

Через 30 років після катастрофи на Чорнобильській атомній станції ***над зруйнованим її четвертим реактором встановлено нову захисну споруду.*** Це подане нашою владою як велике досягнення і приклад міжнародної співпраці, забуваючи, що перше укриття спорудили 1986 року над палаючим радіацією блоком, усього за кілька місяців. Звичайно, похапцем. Тому дивним є твердження, начебто той перший «саркофаг» був розрахований саме на 30 років. Він уже не перше десятиліття світив дірками. Просто спорудження нового неприпустимо затяглося. До речі, ця арка ще й зараз не введена в експлуатацію, це заплановане лише через рік. І не треба тут кивати на «скупий» Захід, Європу, що, мовляв, недостатньо фінансували спорудження нового укриття. А чому, власне, вони мали його фінансувати? Бо на них теж упала частина радіації? Так навпаки: Європа і світ мали б висунути претензії нам, що саме тут сталася найбільша техногенна катастрофа в історії людства. Проте ці претензії треба висувати до зниклого ще 25 років тому Радянського Союзу. Ми ж можемо лише ще раз констатувати, в що обійшлося 70-річне перебування України у складі СРСР, це окрім усіх інших відомих трагедій.

До речі, 2017 року буде 95-річчя утворення СРСР, 85-річчя початку Голодомору, 80-річчя початку великого терору 1937 року. А всі ці дати випливають з одної — буде 100-річчя Жовтневого перевороту, котрий у СРСР іменувався як «Велика Жовтнева соціалістична революція». Поза сумнівом, релікти, залишки Компартії та її ідеології (що, на відміну від самої партії, значно живучіші) здійматимуть тріскотняву з приводу «знаменної дати». Але на чому ґрунтуватиметься весь цей галас? На одному — соціальних проблемах. Що на це сказати? Можна ж нагадати, якою насмішкою, знущанням у реальному житті СРСР були гасла «рівності і братерства». Згадати, що ніколи наш народ не знав нормального життя, що три покоління людей не жили, а існували при цьому режимові, а мільйони просто були знищені. Але проблема, що всі комуністичні балачки на соціальні теми, «захист трудящих» мають, на жаль, реальне підґрунтя — це недостойне нашого часу і нашої багатої країни життя переважної більшості народу. Це кричуща неувага влади і загалом суспільства до простих людей, постійний наступ на життєвий рівень народу. Поки це триває, будуть балачки про «світле минуле», а відтак заклики до відновлення цього минулого у форматі «братерства», навіть з агресором і окупантом.

Нам же варто згадати про інший ювілей — ***100-річчя початку Української національної революції, створення УНР — Української Народної Республіки, початок наших визвольних змагань.*** Вони, на жаль, завершилися поразкою, і це теж треба аналізувати. Бо загальною причиною поразки стала відсутність єдності національної еліти, загалом єдності нації.

…Наша газета прагне бути в гущі життя. Ми протягом 2016 року постійно висвітлювали все найголовніше на Чернігівщині, в Україні та світі. Свідчення цього — перелік лише основних тем, про які писала газета (на стор. 8 нинішнього номера). Варто нагадати, що ***в новому році в газети перший ювілей — 11 лютого «Світ-інфо» виповнюється 5 років.*** Продовжимо літопис нашого життя.

Безумовно, цей рік приніс і багато доброго, нового, цікавого. Мабуть, ми всі стали не просто на рік старшими, а й на рік мудрішими, кращими. Вірмо в це, навіть якщо хтось і сумнівається. Ми маємо в це вірити. Саме тому, що новий рік несе нові надії, адже Новорічча — таки ж найтепліше, найкраще наше свято!

Петро АНТОНЕНКО

Сьогодні й у наступні 2 тижні ви ще встигнете передплатити «Світ-інфо» на 2017 рік

Усі поштові відділення й листоноші області ведуть передплату на «Світ-інфо» на будь-який термін і на будь-яку адресу в області.

Передплатна ціна — незмінна: всього 8 гривень на місяць.

86514

Передплатний індекс «Світ-інфо» —

Також газета ***продається вроздріб*** поштою — в кіосках, відділеннях і райвузлах зв'язку.

Газета — не схожа на інші!

Тут ви прочитаєте те, чого не знайдете в жодному виданні області.

Основні теми газети:

- ❒ Події в області, Україні і світі.
- ❒ Політика, соціальні проблеми, екологія.
- ❒ Публікації раніше невідомої нам історії України, СРСР.
- ❒ Проза і поезія відомих письменників світу.
- ❒ Культура, мистецтво, спорт.
- ❒ Корисні поради.
- ❒ У світі цікавого.

«Світ-інфо» — газета для кожного з вас!

Кожному читачеві газети — ще одного-двох читачів

Прочитавши нашу газету, покажіть її своїм друзям, знайомим, колегам, запропонуйте також передплатити. Чим більше буде передплатників, тим міцнішою буде «Світ-інфо» в інформаційному просторі області.

Наступний номер «Світ-інфо» вийде 5 січня, для передплатників 2017 року

Нинішнім читачам, які не встигли продовжити передплату на наступний рік, нагадуємо: у вас ще є час це зробити. Але не баріться і не відкладайте на останні дні передплати.

Те саме стосується і нових читачів, які хотіли б приєднатися до числа передплатників.

Сьогодні — газета на 20-ти сторінках

Оскільки наступний номер «Світ-інфо» вийде не за два тижні, як зазвичай, а за три, сьогодні для читачів — своєрідний «бонус»: цей номер має аж 20 сторінок. Є що почитати!

Читайте в наступних номерах

- ✓ Таємниці історії СРСР, України, Чернігівщини.
- ✓ Що зберігається в архівах Служби безпеки?
- ✓ Панорама планети.
- ✓ Антологія світового оповідання.
- ✓ Класика світового детективу.
- ✓ Триває проект «Славні містечка Чернігівщини». Доля колишніх райцентрів.
- ✓ Клуб ерудитів: хочу все знати.

Бліц-інформ

У грудні близько 70% пенсіонерів області отримують підвищені виплати

Зі зростанням прожиткового мінімуму збільшуються і пенсійні виплати, що залежать від нього. Уже в грудні близько 70% пенсіонерів Чернігівщини отримають перераховані виплати.

Перерахунок відобразиться на:

– мінімальному розмірі пенсії за віком непрацюючим пенсіонерам (за наявності повного стажу);

– пенсії по інвалідності та пенсії у зв'язку з втратою годувальника;

– надбавках до пенсій за понаднормовий стаж.

Підвищаться пенсії на 10,4% інвалідам війни, учасникам бойових дій та інвалідам-учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Збільшаться мінімальні пенсії військовим пенсіонерам.

Розмір підвищення буде індивідуальний. Він залежить від страхового стажу, розміру заробітної плати, з якої призначено пенсію, виплати індексації, наявності підвищень і надбавок до пенсії та інше. Пенсіонерам не потрібно нікуди звертатись, оскільки перерахунок проведуть автоматично.

«Знаки долі» Ніни Саєнко

Внесок у розвиток мистецтва художника Олександра Саєнка неоціненний. ЮНЕСКО визнало його видатним діячем культури світу. Його дочка, заслужений діяч мистецтв Ніна Саєнко зібрала власні твори, твори Олександра Саєнка та своєї дочки Олесі в одне видання — «Мистецька династія Саєнків» і презентувала цю книгу в Чернігівському художньому музеї. Книга була видана державним коштом за програмою «Українська книга-2016». Уже надійшло більше півтори тисячі заявок на неї.

Торік Н.Саєнко видала книгу «Знаки долі». Її теж представила в Чернігові.

Ці книги Ніна Олександрівна передала до фондів чернігівських бібліотек і музеїв.

Книга Тетяни Винник із Ніжина — серед переможців Всеукраїнського конкурсу

Журі Всеукраїнського конкурсу «Краща книга України», заснованого Держкомтелерадіо, визначило переможців. Гран-прі конкурсу присуджено видавництву «Балтія-Друк» за книгу колективу авторів «Князі Вишневецькі».

Цього року участь у конкурсі взяли 15 українських видавництв, вони надали на розгляд журі 42 видання різної тематики. Конкурс проводиться в десяти номінаціях.

Переможцем у номінації «Світ дитинства» стало видавництво «Букрек» за книгу «Відлуння нашої хатки» письменниці з Ніжина Тетяни Винник.

Польські медсестри стажуватимуться в нашому онкодиспансері

Чернігівські онкогінекологи плідно працювали в Польщі. У межах чотириденного (29 листопада – 2 грудня) візиту до Варшавського університету імені Марії Склодовської-Кюрі лікарі ознайомилися із системою охорони здоров'я Польщі, відзначили потужний рівень напрацювань онкогінекологічної ланки медицини та можливостей діагностики. Навчальний заклад також активно впроваджує обмін професорсько-викладацьким складом і студентами із зарубіжними центрами.

Як зазначив головний лікар Чернігівського обласного онкологічного диспансеру Валерій Зуб, така співпраця є досить ефективною, адже медицина не стоїть на місці. Зокрема йшла мова про двосторонній обмін досвідом — відбудеться стажування медичних сестер Польщі на базі Чернігівського обласного онкодиспансеру.

Обвалилася частина 4-поверхового гуртожитку — загинула молода жінка

У понеділок о 16.20 стався обвал частини гуртожитку на вулиці Попудренка, 16 у Чернігові. Люди опинилися під завалами, їх рятували представники держслужби з надзвичайних ситуацій та інших служб. На жаль, під завалами загинула 25-річна жінка.

У храмі Святої Катерини освячено новий іконостас

Чин освячення відправив Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. Іконостас освячено 7 грудня, коли Православна церква відзначає день великомучениці Катерини.

Церква святої Катерини в Чернігові є кафедральним храмом Чернігівської єпархії Української православної церкви Київського патріархату. Храму торік виповнилося три століття, богослужіння тут відновилися 8 років тому, але іконостас досі був тимчасовим. Первинний іконостас розібрали наприкінці XIX століття, і про нього залишилися тільки окремі згадки. Спираючись на них і на музейні зразки мистецтва бароко, сучасні українські майстри створили різьблений із дерева іконостас.

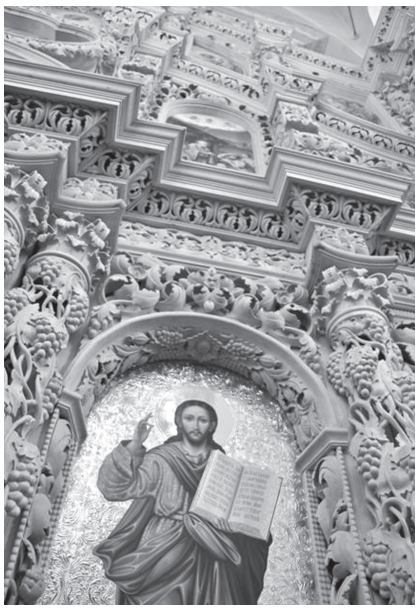

Новий іконостас охоплює й образи чернігівських святих: князя Михайла і боярина Федора, Феодосія Углицького, Іоанна Максимовича, преподобного Меркурія. 7 грудня вшановується й пам'ять цього новопрославленого святого, який був ченцем Києво-Печерської лаври, згодом жив у Бригинцях Бобровицького району і спочив 60 років тому, а нині його мощі зберігаються в Катерининській церкві.

В іконостасі також міститься образ Петра Калнишевського, останнього кошового отамана Запорозької Січі, згодом ченця і в'язня Соловецького монастиря.

Після урочистого богослужіння були вручені церковні ордени ініціаторам створення нового іконостаса і благодійникам — народному депутату України Сергію Березенку і підприємцю Андрію Мацолі. Церковні медалі «За жертовність і любов до України» вручені парафіянам храму — батькам загиблих воїнів, волонтерам і благодійникам.

Новий іконостас дооздоблюватимуть. Зокрема на ньому будуть вирізьблені герби відомих козацьких родів Чернігівщини. Адже, за переказами, такі герби прикрашали й первинний іконостас храму XVIII століття.

Катерининській церкві подарували ікону часів Речі Посполитої

Під час освячення нового іконостаса цінним подарунком для храму стала ікона його покровительки — святої Катерини, написана далекого 1640 року за часів Речі Посполитої. Тоді самого храму ще не існувало (його збудували на початку XVII століття, а освятили 1715 року), а Чернігів входив до складу Польської держави.

Ікону подарував меценат, академік Ігор Іванович Грициняк, директор Інституту рибного господарства України. Він сказав на врученні:

— Ікону цю я придбав років 10 тому. Завжди намагаюся в новозбудовані чи відновлені храми дарувати ікони. Ці ікони повертають намоленість вікову, повертають дух, гуртують громади. Тут уже є кілька ікон, подарованих мною, але вони трошки молодші. Я дарував ікони у храми по всій Україні, в тому числі в Михайлівський Золотоверхий собор.

П'яті «Розумовські зустрічі»

Подія, що традиційно збирає науковців у сфері державного управління та місцевого самоврядування з України та зарубіжжя, представників влади, відбулася в обласному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів.

Керівник проекту Фонду Ганса Зайделя в Україні, Республіці Молдова і Румунії Даніель Зайберлінг зазначив, що свого часу Німеччина пройшла складний шлях, аби сформувати одну з найпрогресивніших систем самоврядування в Європі. Але він застеріг від сліпого копіювання німецького досвіду й порадив звернути увагу на питання співпраці між громадами.

Представники різних областей України обмінювалися досвідом формування об'єднаних територіальних громад, залучення інвестицій тощо. Слухаючи виступи гостей з Білорусі, Німеччини та США, учасники конференції мали нагоду порівняти їхній досвід функціонування владних структур, інститутів громадянського суспільства з українською дійсністю.

За висловом керівника Центру українських досліджень Інституту Європи Російської Академії наук, нашого земляка-чернігівця, кандидата історичних наук Віктора Мироненка, Четверта українська республіка формується на зовсім інших засадах і в умовах стрімких змін у старому ліберальному світі. Одним зі шляхів є повернення українців до своїх історичних підвалин, зокрема в розвитку громад.

День відкритих дверей у Державному архіві області

Архів запросив у гості учнів 29-ої школи Чернігова. Вони змогли побачити універсали гетьманів, стародруки, підшивки періодичних видань.

Один із найбільших обласних архівів України зберігає близько 1 мільйона 800 тисяч одиниць документів. Найстарший датується 1663 роком — універсал гетьмана Сомка, наданий Стефану Силичу про підтвердження прав на села Сядричі та Вихвостів.

Універсали гетьманів, документи з печатками Чернігівської полкової канцелярії, автографи М. Глінки, Т. Шевченка, Л. Глібова, Б. Грінченка — це те, що знане й вивчене. А безліч матеріалів обласного архіву ще чекає на свого дослідника.

Кожного дня читальні зали заповнені шукачами інформації. Ретельна реставрація сотень сторінок — це копітка робота спеціалістів майстерні, які рятують і зберігають документи для нащадків.

Говорить директор архіву Раїса Воробей: «Зараз велика зацікавленість у людей своїм родоводом. Але для того, аби щось знайти, необхідно мати базову інформацію — рік і місце народження родича. У нас є і документи про загиблих в АТО земляків, їхні фотографії, особисті речі, ми встановлюємо стосунки з батьками, родичами хлопців, це все формується на довічне зберігання».

15 місцевих газет Чернігівщини роздержавлюються

Кабінет Міністрів затвердив перелік друкованих засобів інформації та редакцій, які мають бути реформовані на першому етапі роздержавлення. Серед них 15 газет Чернігівської області: «Прилуччина» (Прилуки), «Трудова слава» (Ічня), «Трибуна хлібороба» (Талалаївка), «Слово Варвинщини» (Варва), «Маяк» (Корюківка), «Наш край» (Чернігівський район), «Чернігівські відомості» (Чернігів), «Наше слово» (Мена), «Вісті Сосниччини» (Сосниця), «Новини Городнянщини» (Городня), «Сіверський край» (Новгород-Сіверський), «Голос Присеймів'я» (Бахмач), «Новини Придесення» (Козелець), «Життя Полісся» (Ріпки).

Як відомо, рік тому Верховна Рада після кількарічних зволікань нарешті ухвалила Закон про роздержавлення преси. Згідно з ним, усі місцеві державні адміністрації і ради виходять із співзасновників газет, які належали їм до цього. Протягом 2016 року вони вже ухвалили такі рішення. Наступний етап — перереєстрація газет, і єдиними засновниками стануть самі редакції. Також наступного року пройде реформування колективів редакцій у самостійні структури, які й стануть видавати газети.

Роздержавлення преси відбувається поетапно, і 2018 року всі газети будуть роздержавлені.

Яка доля чекає ці газети, хто з них утримається в медіа-просторі, хто зможе виходити самостійно, а хто шукатиме спонсорів — покаже час.

Серед переможців фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» — Чернігів

Оголошено переможців чергового конкурсу фотографій пам'яток культурної спадщини України для Вікіпедії «Вікі любить пам'ятки». У 2016 році конкурс відбувся у 40 країнах. В Україні найкращі світлини обирали вп'яте.

В українській частині конкурсу було завантажено понад 36 тисяч фотографій більше 14 тисяч об'єктів культурної спадщини. Участь у конкурсі взяли 258 авторів.

Міжнародний проект «Вікі любить пам'ятки» спрямований на створення повної ілюстрованої інформаційної бази про культурний спадок світу.

Хто ж переможці по Україні, й що саме зображено на фото?

І місце — Свірзький замок (Львівська область), автор Роман Бречко. ІІ місце — Хотинська фортеця (Чернівецька область), автор Сергій Рижков. ІІІ місце — Львівський театр опери та балету імені Соломії Крушельницької, автор Костянтин Брижниченко.

Серед відзначених — фотографії таких пам'яток: Підгорянський василіанський монастир, м. Теребовля (Тернопільська область); Михайлівська церква, об'єкт Світової спадщини ЮНЕСКО, с. Ужок (Закарпатська область); Василівська церква, с. Сіль (Закарпатська область); Червоногородський замок, с. Нирків (Тернопільська область); Генуезький замок, м. Білгород-Дністровський (Одеська область).

10 місце вибороло фото «Церква Михайла та Федора», м. Чернігів, автор Сергій Колотуша.

Мистецька панорама

У Молодіжному — 29-ті «Грудневі театральні вечори»

У Чернігівському Молодіжному театрі удвадцятьдев'яте відбулися традиційні «Грудневі театральні вечори».

Відкрив фестиваль Львівський національний український драматичний театр виставою за п'єсою сучасного українського драматурга Романа Горака «Спогад про Саломею», головна героїня якої — видатна українська співачка Соломія Крушельницька. У ролі Соломії виступило одразу дві акторки, народні артистки України Олександра Бонковська та Любовь Боровська. Постановку здійснила режисер Алла Бабенко, вистави якої неодноразово прикрашали сцену Молодіжного на фестивалі.

Одеська театральна лабораторія «На Чайній» представила виставу за твором сучасного російського драматурга Родіона Білецького «Головне, коли, або Розмова, якої не було».

Молоді київські актори театру «Майстерня Рушковського» зіграли три вистави. Це «Ослик должен быть худым» за Сергієм Довлатовим, вистава для дітей «Тараканище» за відомою казкою Корнія Чуковського та «Антігона» — п'єса французького драматурга Жана Ануя за відомим сюжетом Софокла. Але це не та класична давньогрецька трагедія, а сучасна драматургія.

Завершила фестиваль комедія Київського театру «Актор» «Секс-символ з Брайтон-Біч» за п'єсою «Потерпілий Гольдинер» російського сатирика, публіциста Віктора Шендеровича.

Алла ПУШКІНА

Виставка Дмитра Якутовича

У Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній» відкрилася виставка картин киянина Дмитра Якутовича «Фарби мого життя».

Дмитро народився в унікальній мистецькій родині. Батько, Георгій Якутович, — відомий український художник-графік, народний художник України, академік, професор, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка, ілюстратор книжок, художник-постановник фільмів «Тіні забутих предків», «Захар Беркут»; співпрацював із такими кінорежисерами, як Сергій Параджанов, Леонід Осика, Юрій Іллєнко. Мати, Олександра Павловська, — теж художник-графік. Старший брат Сергій — відомий в Україні художник, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка, член-кореспондент Академії мистецтв, працював художником у фільмі «Молитва про гетьмана Мазепу» Юрія Іллєнка.

У талановитій мистецькій родині Дмитро рано проявив здібності. Він отримав музичну освіту, добре грав на фортепіано. Але у 12 років після автомобільної аварії втратив слух. Через інвалідність із музикою довелося попрощатися. Щоб підтримати сина, батьки-художники купили йому фарби й пензлі.

Художню освіту батьки дали Дмитрові вдома: вчили самі та у приватних студіях видатних митців — графіка Григорія Гавриленка, живописців Анатолія Лимаріва, Михайла Вайнштейна, скульптора Миколи Рапая.

Від 1977 р. Дмитро Якутович — постійний учасник всеукраїнських та міжнародних виставок. Від 1990 р. — член Національної спілки художників України, від 2003 р. — член Народної академії творчості інвалідів. У 2004 р. став лауреатом міжнародної премії «Філантроп» на фестивалі художньої творчості інвалідів у Москві (І премія), у 2006 р. — лауреатом міжнародної премії на конкурсі живопису серед інвалідів в Албанії (ІІ премія).

Його картини придбали багато музеїв, у тому числі Чернігівський художній музей.

Володимир КОВАЛЬ

Академічному камерному хору імені Бортнянського — 20 років

В обласному філармонійному центрі відбувся ювілейний концерт філармонійного камерного хору ім. Бортнянського. Прозвучали кращі твори, виконані хором за двадцять років. Серед них — і Реквієм пам'яті першого наставника й засновника хору Любомира Боднарука.

В історії хору — тисячі виступів по всій країні та за її межами, де колектив пропагує українську музику.

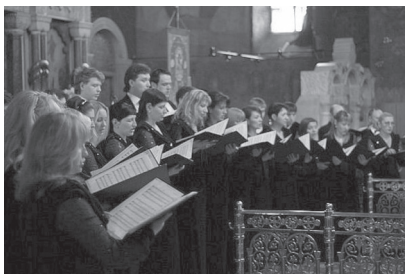

Говорить Іван Богданов, керівник хору: «Ми шукаємо шлях до серця кожного слухача, тому програми різні. Наступного року робитимемо програму з каверів на гурт «Queen», кавери на Віктора Цоя, а також старовинні пісні в автентичному виконанні».

Концерт заслуженого артиста України В'ячеслава Литвинова

У великій залі Чернігівської музичної школи №1 відбувся творчий вечір вокаліста й педагога В'ячеслава Литвинова. Привітати ювіляра із 75-річчям та присвоєнням звання заслуженого артиста України приїхали його учні, які нині виступають на великій сцені, є лауреатами міжнародних конкурсів.

Вокальним батьком називає свого вчителя соліст Національної опери України Ігор Євдокименко, що виступив у концерті.

Перший крок у великий світ вокальної музики народна артистка України Лариса Роговець зробила в студії, якою керував В'ячеслав Литвинов. У концерті вони заспівали дуетом.

«Зимові візерунки»

До Чернігівської обласної бібліотеки ім. В. Короленка з концертом «Зимові візерунки» завітали студенти відділу хорового диригування Чернігівського музичного училища ім. Л. Ревуцького. Ці грудневі творчі зустрічі відбуваються традиційно — в рамках співпраці музичного училища та бібліотеки для підтримки талановитої молоді Чернігівщини.

На концерті пролунали твори українських і зарубіжних композиторів, українські народні пісні, колядки.

Громадська ініціатива: присвоїти Сергію Іллічу Богдану звання Почесного громадянина Чернігова

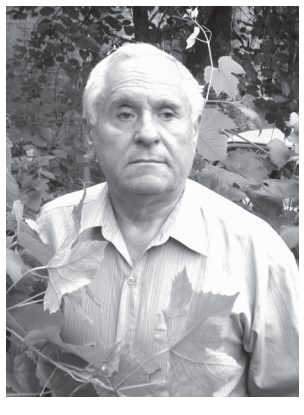

Днями — сороковини, як пішов у вічність Сергій Ілліч Богдан, заслужений лікар України, відомий громадський діяч, патріот.

Ряд громадських організацій обласного центру виступили з пропозицією — присвоїти Сергію Богдану звання Почесного громадянина Чернігова. Адже останні близько 60-ти років свого життя він мешкав у нашому місті, працював тут лікарем, десятки років очолював пологовий будинок, неодноразово обирався депутатом міської ради. А ще вів велику громадську, патріотичну роботу. Така видатна людина, безумовно, заслуговує на відзначення.

Із такою пропозицією виступили громадські організації: Суспільна служба України, благодійний фонд «Захистимо Україну», «Самооборона Майдану», спілка дітей-інвалідів «Шанс», «Аратта», а також Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського, культурно-мистецький центр «Інтермеццо», наша газета «Світ-інфо». Готується офіційне звернення до міської ради із пропозицією присвоїти Сергію Іллічу Богдану звання Почесного громадянина Чернігова.

Безумовно, до цієї ініціативи приєднаються і колеги покійного — медична спільнота, інші представники громадськості. Із пропозиціями щодо цього звертайтеся в КМЦ «Інтермеццо» (вул. Шевченка, 9), тел.: 063-236-18-03.

Бліц-інформ

У Черешеньках відкрили будинок культури

У цьому селі Коропського району 5 грудня відкрито будинок культури Черешенської школи-інтернату. Це свято і для всіх жителів села.

Будівництво розпочалося ще 2005 року. Були зведені стіни, й на цьому все зупинилося. Але цього року районна та обласна адміністрації виділили кошти для завершення будівництва. Будівельники чернігівської фірми «Восток-будмонтаж» виконали внутрішні роботи, встановили каналізацію, впорядкували прилеглу територію.

У новому будинку — велика глядацька зала на 300 місць, танцювальна зала, кімната для гурткової роботи, бібліотека. На відкритті школі подарували два сертифікати на 100 тисяч гривень кожен — на придбання музичних інструментів і на меблі та декорації.

Григорій Орел — чемпіон Чернігівського району з шахів

14 учасників — від школярів із села Старий Білоус до патріарха чернігівських шахів, 85-річного Михайла Шеки — взяли участь у чемпіонаті Чернігівського району з шахів. Останніми роками такі турніри майже не проводилися.

Цього разу виступили чотири кандидати в майстри спорту, три першорозрядники. Переможця визначали за швейцарською системою (7 турів).

Чемпіоном став 68-річний кандидат у майстри спорту Григорій Орел, родом із села Локотьков, який після аварії на Чорнобильській АЕС мешкає в приміському селі Вознесенському (колишня Улянівка). Він активно виступає в різноманітних змаганнях. Григорій Васильович упевнено виграв усі партії. Наступні місця зайняли Володимир Мамчур (смт Седнів), Іван Цюренко (м. Чернігів) — по 5 очок, Олександр Журба і Сергій Горобець (м. Чернігів), Михайло Щека (с. Київка), Микола Кожухов (с. Старий Білоус) — по 4 очки.

Турнір проведено за сприяння відділу у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністації, а також Чернігівської КДЮСШ-1, яка надала учасникам чудові умови для гри.

Колишній керівник Бобровицького району засуджений на сім років ув'язнення

Завершилася півторарічна судова справа колишнього голови Бобровицької райдержадміністрації Миколи Супруна, якого обвинувачували в отриманні хабара. Ніжинський міськрайонний суд 5 грудня виніс вирок — сім років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Підсудний не визнав своєї вини, заявивши, що гроші в сумі 45 тисяч гривень нібито взяв у приватного підприємця для виготовлення проекту будівництва будинку урочистих подій.

Суд не взяв до уваги цього пояснення насамперед через те, що немає й офіційного замовника того проекту. Хоча таким мало б бути управління юстиції. І письмового договору між виконавцем робіт — ПП «Проектно-будівельна фірма «ДОМ» — та замовником не було. Умови обговорювалися лише усно. Жодних офіційних розпоряджень голова РДА не видавав, спецрахунку не відкривав.

Отож, спираючись на ці та інші докази, суддя Пантелієнко винесла обвинувальний вирок.

Рішення суду може бути оскаржене протягом тридцяти днів. Микола Супрун заявив, що подаватиме апеляцію.

СБУ припинила діяльність нелегальних газових заправок

На Чернігівщині співробітники Служби безпеки України спільно з прокуратурою припинили діяльність мережі нелегальних газових автозаправних станцій.

Правоохоронці встановили, що три автозаправки працювали на території міст Прилуки й Варва з порушенням правил безпеки, без відповідної проектно-виконавчої та дозвільної документації. Вони також були незаконно розміщені поблизу об'єктів інфраструктури й житлових будинків.

Відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 272 Кримінального кодексу України. Стосовно власника автозаправок також складено й направлено до суду протокол за ч. 2 ст. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Прес-група Управління СБ України в Чернігівській області

Розклад руху приміських потягів між Черніговом і Ніжином

Час відправлення і прибуття

Із Чернігова на Ніжин

6.18 — 7.58; 8.17 — 9.51; 13.23 — 14.59; 17.20 — 18.55; 20.15 — 21.58.

Із Ніжина на Чернігів

5.28 — 7.21; 8.22 — 10.02; 11.27 — 13.03; 17.26 — 19.24; 21.02 — 22.48.

Розклад цих потягів по станції ім. Бориса Олійника (смт Куликівка):
Час відправлення

На Чернігів: 6.39; 9.21; 12.22; 18.38; 22.01.
На Ніжин: 7.06; 8.59; 14.05; 18.02; 21.02.

Про все, що хвилює, що наболіло

Бліц-інформ

У Чернігові почали встановлювати відеокамери за програмою «Безпечне місто»

До кінця року по місту з'явиться 30 відеокамер. Програма «Безпечне місто» прийнята і почала виконуватися цього року. За своїми технічними характеристиками кожна з відеокамер дозволяє чітко розрізняти осіб та автомобільні номери.

Наступного року встановлення відеокамер за цією програмою триватиме. Загалом буде встановлено близько 100 камер.

Чернігівці обмінюють небезпечні відпрацьовані ртутні лампи

У Чернігові стартував проект «Небезпечні сусіди» від громадської організації «Еко Місто». За його умовами чернігівці могли здати в ЖЕКи відпрацьовані ртутні лампи й отримати за них світлодіодні.

Проект мав тривати 15 днів, але закінчився вже першого дня, коли роздали всі сто виділених для обміну діодних ламп. Дісталися вони сотні чернігівців, що принесли до пунктів прийому від п'яти ртутновмісних ламп.

А загалом за день городяни здали 800 ламп. Це більше половини зібраного ЖЕКами за 2016 рік.

Пункти прийому небезпечних відходів на базі ЖЕКів працюють постійно. Ряд претензій від активістів і жителів міста виник до деяких комунальних підприємств, які відмовлялися приймати лампи.

Зловмисники взялися за новорічні сосни

На території одного з лісництв Прилуцького лісового господарства поліція затримала двох жителів навколишніх сіл, які ручною пилкою спиляли понад 80 молодих сосонок.

Відкрито кримінальне провадження за ст. 246 Кримінального кодексу України (незаконне вирубування дерев і кущів) — карається штрафом або арештом до шести місяців, або обмеженням свободи до трьох років, або позбавленням волі на той самий термін, із конфіскацією.

Обережно: шахраї!

Поліція Чернігівщини розшукує шахраїв, які обдурили довірливих громадян. Лише за попередній тиждень сталося одинадцять таких випадків.

80-річна бабуся віддала шахраям «на порятунок онука», якому нібито потрібна термінова операція, 40 тисяч гривень. Ще одна жінка передала невідомому для вирішення питання щодо «непритягнення сина до відповідальності» дві тисячі доларів. В обох випадках по гроші приходив чоловік років тридцяти, худорлявої статури, на зріст близько 180 см, одягнутий у темний спортивний костюм із капюшоном світлого кольору.

У інших трьох випадках жертви перераховували шахраям свої кошти через термінали на банківські картки або номери мобільних телефонів.

Поширений і такий метод банківського шахрайства: зловмисники, називаючись працівниками фінустанови, будь-що намагаються довідатися в жертви реквізити її банківських карток, а потім знімають із них кошти. Четверо потерпілих втратили таким чином понад 35 тисяч гривень.

Сектор комунікації поліції Чернігівської області

На квартиру в загальній черзі в Чернігові родина чекає 41-ий рік

На квартирному обліку за місцем проживання в міській раді перебуває 6577 сімей. У тому числі: на загальних підставах — 3296 сімей (перша — з 19.04.1976 р., тобто вже понад 40 років); у першочерговому списку — 1559 сімей (перша — з 15.11.1983 р.); у позачерговому списку — 1722 сім'ї (перша — з 05.08.1981 р.).

У місті 60 підприємств, установ та організацій ведуть самостійний квартирний облік, на якому перебуває 2608 сімей.

Цього року міськвиконком ухвалив рішення про виділення житла та видачу 28 ордерів громадянам, що перебували на квартирному обліку як за місцем проживання, так і за місцем роботи, серед яких: 11 — учасникам бойових дій; 4 — сім'ям загиблих військовослужбовців, що брали безпосередню участь в антитерористичній операції; 2 — інвалідам війни; 2 — дітям-сиротам; 1— багатодітній сім'ї; 8 ордерів — іншим сім'ям.

У міській раді створено комісію щодо розгляду заяв про виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення членів сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів I-II групи серед військовослужбовців, які брали участь в АТО. 8-ми таким сім'ям планується надання коштів до кінця року.

Створено також фонд соціального призначення з 33 житлових приміщень і 17 житлових приміщень для тимчасового проживання, які заселені відповідною категорією громадян.

Цього року виконком ухвалив рішення щодо зміни статусу 62 приміщень — зі службових і гуртожитків на житлові, що надало можливість їх мешканцям використати право на приватизацію.

У 2016 році оформлено 555 розпоряджень про передачу житла у власність громадян. Станом на листопад 2016 року в місті приватизовано й викуплено 70373 житлових приміщення, що складає 88,8% від загальної кількості особових рахунків.

Триває процес приватизації в гуртожитках: по проспекту Перемоги, 205, вулиці Кільцевій, 20, вулиці Генерала Бєлова, 8. Тут уже оформлено 22 свідоцтва про право власності на житло.

Підприємців хочуть примусити будувати зупинкові комплекси транспорту

У Чернігівській міській раді загорілися встановити по місту новенькі й недешеві зупинкові комплекси громадського транспорту. На це грошей у бюджеті міста нема. Спершу міська влада хотіла змусити приватних автоперевізників будувати такі комплекси. Але ж ці комплекси обслуговували б не лише їхні маршрути, а й комунальні маршрути тролейбусів. Природно, зазнавши таких витрат, перевізники вимагали б підвищення тарифу на проїзд.

Тепер міська влада хоче побудувати комплекси за гроші приватних підприємців. Із міського бюджету виділять кошти лише на обладнання пробних комплексів трьох видів.

За словами міського голови В. Атрошенка, підприємці, які провадять торговельну діяльність на зупинкових комплексах, мовляв, повинні за свої кошти обладнати зупинку, де вони ведуть підприємницьку діяльність. А тим підприємцям, які працюють у центрі на зупинках із великим пасажиропотоком, запропонують обладнати додатково ще дві зупинки.

Нині в місті 457 зупинок, із них близько 120-ти вже мають хоч і скромніші, але все ж зупинкові комплекси. А те, що планується, — доволі шикарне. Під дахом комплексу має розміщуватися торгова точка підприємців. На самому комплексі планують обладнати відеоспостереження, карти міста і маршрутів транспорту, рухомий рядок, зарядний пристрій, сіті-лайт.

От тільки що скажуть на це приватні підприємці?

«Союз Чорнобиль України» незадоволений пенсійним та медичним забезпеченням

2016-ий оголошено Роком вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Одним із підсумкових заходів стали загальні збори членів обласної організації інвалідів «Союз Чорнобиль України».

Незадоволення людей на зборах викликали пенсійне, медичне забезпечення, житлове питання.

Говорить Анатолій Лігун, голова обласної організації «Союз Чорнобиль України»: «Чому піднімають заробітну плату, а мінімальні пенсії залишаються на місці? І взагалі, як буде далі вирішуватися пенсійна реформа? Єдиний закон, який об'єднує всі категорії інвалідів, — як воно буде? За 8 років в області жоден із чорнобильців не отримав квартиру. Наш обласний центр радіаційного захисту і оздоровлення — спеціалізований, це для людей, які захистили країну. Сьогодні всі ці непорозуміння з ним — в якому вигляді він буде, хто його фінансуватиме? Ми вимагаємо, щоб цей заклад фінансувався з державного бюджету».

Проблеми соціального захисту та пенсійного забезпечення чорнобильців стосуються більше 80 тисяч мешканців області. Рік особливої уваги завершується так і не розв'язаними старими проблемами.

«Сівер-центр»

А судді хто?

Кадри: «прозорість» за зачиненими дверима

В усіх бідах ми звикли звинувачувати парламент, Кабмін, Президента. Забуваючи, що поряд є влада нижчого рівня. І біда, коли порушується законодавство посадовими особами.

Здавалось би, звичайна подія — призначення керівників закладів культури району. Але ж скільки пристрастей, інтриг…

Закон України від 28.01.2016 р. № 955-VIII встановлює, що керівники державних і комунальних закладів культури призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту терміном на 5 років за результатами конкурсу.

Закон **зобов'язує** органи управління державних та комунальних закладів культури протягом шести місяців від дня набрання чинності цього Закону припинити безстрокові трудові договори з керівниками державних та комунальних закладів культури і провести конкурс на заміщення посад керівників таких закладів.

Відділ культури і туризму Городнянської райдержадміністрації з порушенням терміну взявся до виконання Закону лише 22 вересня.

Під час формування складу комісії для конкурсного добору керівників закладів культури посадові особи райадміністрації продовжили свідомо порушувати закон. Кричущих порушень припустилися під час конкурсного добору керівника районного історико-краєзнавчого музею.

У разі проведення конкурсу по три кандидатури до складу конкурсної комісії подають члени трудового колективу, громадські організації у сфері культури та орган управління. Тож кандидатури до складу комісії подали громадські організації «Пошуково-історичний клуб «Копатич», «Наша спадщина» та «Городнянський Свято-Миколаївський козацький полк», які мають безпосередній стосунок до сфери культури. Проте керівництво відділу культури і туризму допустило до участі в жеребкуванні одразу двох представників ГО «Асоціація підприємців та підприємств малого і середнього бізнесу Городнянського району». І саме представники цієї організації, статутна діяльність якої не має стосунку до сфери культури, за загадкових обставин потрапили до складу одразу всіх конкурсних комісій, у тому числі щодо добору керівника музею. Водночас жоден представник вищезгаданих громадських організацій не потрапив до складу комісії.

Згідно із Законом України «Про культуру» члени конкурсної комісії мають бути неупередженими й незалежними. **Не допускається втручання в діяльність конкурсної комісії будь-яких органів влади,** а також учасників конкурсу. Проте начальник районного відділу культури і туризму Биховець О. Є. своїм наказом включає до складу комісії представників органу влади — заступника голови райдержадміністрації Захарченко Т. В. і себе особисто. При цьому Захарченко Т. В. очолила всі конкурсні комісії. Секретарем конкурсної комісії призначено ще одного представника влади — Могилевець Н.М., головного спеціаліста відділу культури і туризму райадміністрації. Засідання конкурсної комісії здебільшого відбувалися в кабінеті начальника відділу культури і туризму, куди, наче «на килим» до начальника, запрошували її підлеглих — членів комісії. Це пряме втручання органу влади в діяльність конкурсної комісії. Таким чином, конкурсна комісія була створена з трьох представників влади, напряму чи опосередковано підлеглих їм осіб (директор школи мистецтв, методист центральної бібліотеки, викладач школи мистецтв), а також двох підприємців, не пов'язаних із діяльністю у сфері культури, але близьких до керівництва РДА.

Згідно із Законом керівником державного чи комунального закладу культури може бути особа,

яка має вищу освіту, **стаж роботи у сфері культури не менше трьох років,** володіє державною мовою. Дані кандидатів засвідчили: як мінімум двоє з них **не відповідали** кваліфікаційним вимогам. Адже вони не мали необхідного стажу роботи у сфері культури протягом трьох років. Проте ця обставина не завадила конкурсній комісії, керованій владою, допустити їх до участі в доборі кандидатів на посаду керівника районного історико-краєзнавчого музею. І прикро, що порушниками виявилися ті, хто за своїми прямими обов'язками зобов'язані якраз забезпечувати виконання законів.

Наша громадська організація «Городнянська районна люстраційна комісія» неодноразово інформувала Президента України та голову облдержадміністрації про неподобства в Городнянському районі. Однак належної реакції не було. А безкарність подвоює безвідповідальність.

Андрій ЖАДЧЕНКО,
голова ГО «Городнянська районна люстраційна комісія»

Сміттєпереробний завод коштуватиме місту 35 мільйонів євро — мільярд гривень

Завод повного циклу, який не потребуватиме сортування сміття, коштуватиме місту не більше 35 мільйонів євро.

Про це 8 грудня повідомив чернігівський міський голова Владислав Атрошенко під час презентації майбутнього заводу польськими інвесторами.

Якщо депутатський корпус підтримає рішення щодо будівництва заводу, польська сторона буде укладати угоду. Виплати «ляжуть» на міський бюджет. Збільшення тарифів для населення за утилізацію сміття не передбачається, зазначив мер. Хоча раніше заявляв, що після будівництва заводу плата для мешканців зросте в 10 разів.

Сьогодні, за приблизними підрахунками, один чернігівець на місяць сплачує 5,6 гривні за вивезення сміття. Щороку в Чернігові накопичується його близько 100 тисяч тонн.

Представляти проект сміттєпереробного заводу до Чернігова приїхали Лешек Войтасяк, член правління Великопольського воєводства, та Войцех Венцлавк, голова правління АТ «Цегельски».

Поляки пропонують новітні технології переробки сміття, які не передбачають сортування. Якщо б завод приймав лише сортоване сміття, то щонайменше 85% мешканців мали б самостійно його сортувати.

Войцех Венцлавк розповів, як функціонує такий сміттєпереробний завод: спочатку сміття подрібнюють, потім відправляють у своєрідний вакуумний «термос», де воно обдається парою. Після такої термічної обробки сміття втрачає близько 60% вологи. Його направляють у другий цех, де відбувається механічне сортування (наприклад, магніт відбирає залізо). На виході сміття перетворюється на 8 різних субстанцій для вторинної переробки. Для неї не підходить лише 8% сміття, його складують на звалищах, і жодної екологічної загрози для населення воно не становить.

Також біомаса, що виходить після переробки на заводі, може бути використана як паливо.

Нині міська влада та польські інвестори обговорюють питання розміщення заводу. Є два варіанти — біля сміттєзвалища на Масанах і на території ТЕЦ. Однак, щоб використовувати біомасу як паливо, місту необхідно буде закупити ще кілька машин для її транспортування з Масанів до ТЕЦ. Крім того, міський голова висловив побоювання щодо погіршення в такому разі дорожнього покриття по об'їзній.

Натомість біля ТЕЦ є 9 га вільної землі, де можна було б збудувати завод. І пару для заводу можна використовувати ту, що йде від ТЕЦ.

Виявляємо милосердя, гуманність

Відкрито Центр допомоги інвалідам

Центр реабілітаційних послуг для людей з особливими потребами віком від 6 до 60 років відкрився в Чернігові. Ініціатор — обласна благодійна організація «Аратта».

У Чернігові — понад 23 тисячі інвалідів, частина з них — переселенці. У бюджеті бракує коштів для надання повноцінних соціальних послуг цій категорії.

Проект «Повноцінне життя!», який реалізує «Аратта», передбачає, що люди з обмеженими можливостями можуть відвідувати Центр реабілітаційних послуг кілька разів на тиждень, на півдня, з 10.00 до 15.00. З ними працюватимуть лікар-реабілітолог, психолог і соціальний працівник. Передбачено психологічні тренінги, індивідуальні консультації, арт-терапію. Ще одна важлива послуга — фізична реабілітація. Тут обладнана тренажерна зала, відвідувачі будуть виконувати фізичні вправи, дихальну гімнастику.

У планах персоналу — майстер-класи з рукоділля, відкриття сувенірної майстерні. Проект передбачає підтримку діяльності інтеграційного театру «Дивосад». Це підготовка нових вистав, організація показів у закладах соціального захисту області. Послуги людям надаватиме й Палац культури, художньої творчості дітей, юнацтва та молоді. На репетиції та вистави підвозитиме мікроавтобус.

Центр щодня зможуть відвідувати до 20 людей. Для них передбачене харчування. Розташований центр на вулиці Станіславського, 40. Проект «Повноцінне життя!» реалізується за підтримки Європейського Союзу.

Благодійний аукціон для допомоги інвалідам

Мистецька акція «Творчість дарує шанс» добігла фіналу — в Чернігівському міському палаці культури відбувся ярмарок. До акції долучилися всі небайдужі до проблем інвалідності з Чернігова, області й навіть інших міст України. Вони надали для ярмарку власноруч створені роботи. Тим самим допомогли зібрати кошти на спеціальний автомобіль із підйомником для дітей з інвалідністю, котрі пересуваються на візочках. Підтримати благородну ідею прийшли мешканці Чернігова, керівники організацій, управлінь міської ради.

На аукціоні на продаж виставили 26 лотів: живопис, вишивка, ексклюзив, українська культура в декоративних виробах та іграшка. Пропонували картини чернігівських художників. Їх придбали, зокрема, директор палацу культури Ірина Должикова, секретар міської ради Віктор Бистров, відомий український спортсмен Андрій Дериземля, нині завідувач міського відділу молоді і спорту. В аукціоні взяли участь й інші мешканці міста.

На цьому акція зі збору коштів для придбання спеціального авто не завершується. До неї долучився телеканал «Новий Чернігів». У холі телепрограм встановлена скринька, куди всі охочі та гості телеефіру зможуть покласти свої кошти.

Долати перешкоди разом

Людей з інвалідністю стає все більше (в Європі — до 10% населення).

Працівники обласної бібліотеки ім. В. Короленка не стоять осторонь проблем інвалідів. Пропонують обслуговування вдома, замовлення книжок телефоном або електронною поштою, користування електронною бібліотекою, спілкування в соціальних мережах, у скайпі.

Від 2008 року діє Центр із обслуговування користувачів з особливими потребами, що надає послуги 470 користувачам. Працівники Центру опікуються геріатричним пансіонатом, привозять сюди книги, провели вечір «Повір у себе», перегляд літератури, акцію «Книга в подарунок від користувачів бібліотеки».

І на десятому десяткові — молодий душею

90 років — багато це чи мало? Віктор Матвійович Устинов у свої 90 сповнений енергії, оптимізму, інтересу до життя. А який розповідач, як гарно читає улюблених з юності поетів!

Народився він у Казані. Мати Ксенія Михайлівна — вчителька, батько Матвій Васильович закінчив Казанський університет.

Дитинство і юність Віктора були нелегкими — війна, розруха. На фронт пішов добровольцем у 17 років, був поранений. Відслужив в армії 7 років.

Професію визначила любов до малювання. Вступив до Московського архітектурного інституту. Там були дуже сильні викладачі, між собою часто спілкувалися французькою мовою, говорили, що архітектор має бути висококультурною людиною, строго ставилися до навчання студентів.

По завершенні навчання Віктор Матвійович працював архітектором у Куйбишеві, брав участь у створенні генплану міста й забудові першої черги за цим планом.

До Чернігова Віктор Устинов приїхав 1964 року як переможець всесоюзного конкурсу на посаду головного архітектора міста. У нього був вибір — Гомель або Чернігів. Віддав перевагу нашому місту через церкви, які дуже сподобалися. Їх краса відобразилася і в його творчості.

Один із його архітектурних принципів — там, де в будинках більше сонця, рідше хворіють діти. За його проектами й авторським наглядом забудовувався житловий масив Бобровиця з дев'яти мікрорайонів. Значну роботу було виконано з прокладання, реконструкції, облаштування вулиці Ріпкинської, що напряму сполучила Подусівку з центром міста.

За проектами архітектора в місті й області звели чимало храмів. У 1980-ті роки Устинов спроектував Свято-Феодосіївську церкву на цвинтарі в Яцевому. Особливою гордістю архітектора є спроектований ним храм Всіх Святих Чернігівських.

Вийшовши на пенсію, Віктор Матвійович працював начальником відділу охорони і реставрації пам'яток архітектури.

Ювіляр має чимало нагород, зокрема орден Вітчизняної війни, церковні відзнаки.

У Віктора Устинова й нині є гарні напрацювання з архітектури. Та чомусь вони не цікавлять міську владу. Нещодавно, в день ювілею Віктора Матвійовича, прийшли привітати друзі, колеги зі Спілки архітекторів, Спілки офіцерів, товариші по інституту — вже професори. А от від міськвиконкому нікого не було…

Віктор Матвійович та його дружина Інга Петрівна збудували міцну сім'ю, золоте весілля відсвяткували 2009 року. Син Андрій та донька Олена закінчили школу №3, отримали вищу освіту. Син — кандидат технічних наук, дочка двічі перемогла в номінації «Учитель року» в столиці. Архітектором став онук Кирило, а всього в подружжя — троє онуків і троє правнуків.

У родині вся квартира — в картинах. Це оригінальні роботи господаря, виконані ним копії картин відомих художників, копії ікон. Звичайно, живопис — заняття, що вимагає коштів. Може, тут допомогли б спонсори?

А творчість для ювіляра — це його життя.

Віра ЗДАНСЬКА

Бліц-інформ

Чернігів святкуватиме Новий рік та Різдво впродовж місяця

Заходи триватимуть від 19 грудня до 19 січня. У центрі міста діятиме святкове містечко «Казкова зима», буде встановлено головну новорічну ялинку на Красній площі та прикрашено дві живі ялинки на території Алеї Героїв. На Красній площі будуть ковзанка й атракціонне містечко, виступатимуть творчі колективи.

Молоді — про Збройні Сили України

6 грудня, у День Збройних Сил України, 25-річчя їх створення, в центральній міській бібліотеці ім. М. Коцюбинського відбувся день знань. Учні будівельного ліцею №18, інші читачі бібліотеки подивилися відеокліп «Армія з народом», ознайомилися з книжковою виставкою про Збройні Сили.

Співробітники Українського інституту національної пам'яті Сергій Бутко та Сергій Горобець розповіли історію українського війська, якому вже понад одинадцять століть, і представили виставку «Воїни. Історія українського війська». Говорили про розвиток українського війська в часи Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (середина IX – початок XIV ст.), участь українців у війську Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського (середина XIV – середина XVI ст.), українського козацького війська (кінець XV – XVIII ст.).

С. Горобець зазначив: «Українці завжди відзначалися мирним характером, але давали жорстоку відсіч завойовникам, славилися у світі як першокласні воїни. Так, у 1618 році козацьке військо під командуванням славетного полководця Петра Конашевича-Сагайдачного здійснило похід на Москву, завдаючи поразку за поразкою московському війську. У 1621 році під його проводом 40-тисячне козацьке військо зробило вирішальний внесок у рятуванні Речі Посполитої та всієї Європи від агресії Османської імперії».

Про розвиток українського війська у XX столітті й у наш час говорив С. Бутко. Йшлося про Українських січових стрільців (1914 – 1918 рр.), армії Української революції 1917 – 1921 рр., Українську Повстанську Армію 1940 – 1950-их рр.

Фотоконкурс «В об'єктиві — чернігівська поліція»

Його проводить Чернігівська міська центральна бібліотека ім. М. Коцюбинського. Приймаються роботи в цифровому форматі JPEG/JPG або TIFF не менше ніж 2400 х 3600 пікселів. Учаснику слід указати прізвище, ім'я та по батькові, контактний телефон, e-mail і назву фотороботи.

Фотороботи надсилати на адресу: konkurspolis@gmail.com. Фотографії мають бути зроблені в Чернігові. Останній термін подання робіт — 31 грудня 2016 року. Підбиття підсумків — у січні 2017 року.

Кращі роботи будуть представлені на виставці в бібліотеці, переможцям вручать призи.

Готуємо ковзани: до Святого Миколая обіцяють відкрити три ковзанки

Покататися на ковзанах у Чернігові цього року можна буде не лише в 12 і 19 школах, а й у 35-ій, що на Масанах. Федерація хокею Чернігівської області готує ковзанки, і до 19 грудня їх планують відкрити, якщо дозволить погода.

Федерація від 2007 року займається організацією льодових майданчиків у школах міста. Це здійснюється за рахунок благодійних внесків до Федерації. Споживання електроенергії навчальним закладам компенсується.

За словами президента Федерації Миколи Васкова, ковзанки мають великий попит, але, на жаль, щороку доводиться стикатися з дитячим вандалізмом. Підлітки псують огорожі, сітки, інші конструкції, які залишаються на території шкіл весь рік.

Торік покататися на своїх ковзанах можна було безкоштовно, а прокат коштував 5 – 10 гривень за годину. Цього року вартість швидше за все буде переглянута, але діти учасників АТО, сироти й діти з багатодітних сімей зможуть кататися безкоштовно.

Бліц-інформ

Через 30 років після катастрофи на Чорнобильській АЕС

зруйнований енергоблок нарешті накрили новою захисною аркою

29 листопада завершили переміщення арки, що накрила зруйнований енергоблок станції. Новий конфайнмент був збудований за 180 метрів від енергоблока і потім переміщений, щоб його накрити. Унікальний об'єкт заввишки 110 метрів, завширшки 257 метрів і завдовжки 164 метри 100 років захищатиме від радіації. Саркофаг має обмежити розповсюдження радіоактивних речовин, які знаходяться в об'єкті «Укриття», навіть при повному руйнуванні енергоблока й існуючого об'єкта.

30 років тому за 260 днів героїчних зусиль 90 тисяч чорнобильців побудували саркофаг.

У спорудженні нинішнього укриття брали участь 10 тисяч працівників із 40 країн. Спорудження об'єкта постійно затягувалося, і навіть тепер потрібен ще рік, щоб ввести його в експлуатацію.

Україна попросить міжнародної допомоги для демонтажу четвертого блока ЧАЕС

Наш уряд очікує технічну, наукову підтримку в розбиранні четвертого енергоблока, бо Україні буде складно впоратися з таким завданням самостійно.

До листопада 2017 року планується виконати тестування всіх систем нової арки, якою накрили зруйнований енергоблок, і ввести її в експлуатацію. Надалі Україні належить провести розбирання нестабільних конструкцій і витягнути паливовмісні матеріали для перетворення об'єкта на екологічно безпечний.

На Донбасі й далі гинуть наші військові. Допоки?!

Унаслідок бойових дій 10 грудня троє українських військових загинули, двоє отримали поранення. Про це повідомило Міністерство оборони. Це сталося в районі Красногорівки в результаті мінометного обстрілу.

Ворог активно застосовує важке озброєння вдень і вночі. Це є зухвалим порушенням домовленостей щодо розведення сил і засобів у цьому районі.

Помер перший астронавт США Джон Гленн

Він помер 8 грудня на 96-ому році життя. Гленн став першим американцем на орбіті й третім астронавтом Землі після Юрія Гагаріна та Германа Титова. Космічний політ Гленна 20 лютого 1962 року тривав 4 години 55 хвилин і 23 секунди.

Крім того, Гленн — найстарша людина, яка побувала в космосі. У віці 77 років він був членом екіпажу корабля «Дискавері».

Джон Гленн пройшов Другу світову та Корейську війни. У 1974 – 1998 роках як сенатор від Демократичної партії представляв штат Огайо.

Корупція, що породжує корупцію. У чому корінь зла

Сталося так, що Міжнародний день боротьби з корупцією українським суспільством сьогодні сприймається вкрай емоційно й гостро.

Дивуватися годі — останніми роками слово «корупція» можна вважати найуживанішим у лексиконі вітчизняних політиків, антикорупціонерів-активістів із громадського сектора, ЗМІ. Почитайте хоча б заголовки новинної стрічки. «Корупція» зустрічається навіть частіше за слова «війна» або «агресія». Країна як у реальному житті, так і в інформаційному, живе перетравлюванням корупційних скандалів.

Тут, як водиться, є два висновки — добрий і поганий.

Почнемо з поганого: Україна дійсно є корупційно хворою державою, в якій, попри постійну істеричну показову боротьбу з цим злом, попри створення все нових «незалежних антикорупційних органів», попри проїдання грантів і траншів, що виділяються міжнародною спільнотою на цю боротьбу, зло досі не переможене, навіть малих перемог не спостерігається. І тут немає особливої потреби в аналізі причин — вони загальновідомі.

Висновок другий — позитивний — полягає в тому, що активність ЗМІ та суспільства в обговоренні корупційних проявів свідчить про те, що країна сприймає явище корупції як ключову перепону у своєму розвиткові. Що суспільство та медіа вже не «відпустять» цієї теми, а це означає, що корупційники не матимуть більше зручної атмосфери млявого болота, де «гроші люблять тишу».

Отже, з одного боку, маємо збереження корупції на фоні імітації боротьби з нею, з іншого — сформований запит суспільства, яке бажає покласти цьому явищу край.

Але увага нині спрямована, на жаль, лише на один класичний прояв корупції — у вигляді отримання матеріальних зисків. Обговорюючи «схеми», мільйони готівки, колекції годинників чи інших «іграшок» людей, які ніколи б не отримали цих багатств, працюючи, скажімо, в реальному бізнесі, ми практично не говоримо про явище, яке є коренем «класичної» корупції — політичної.

Це явище в тих чи інших проявах існує всюди. Але нині можна констатувати, що в нашій країні політичною корупцією буквально пронизане політичне життя й сама логіка існування сучасного політикуму.

Коли, наприклад, під виглядом судової реформи прописуються додаткові важелі для забезпечення особистого впливу на формування судової системи та суддівського корпусу — це політична корупція.

Коли в парламенті з кричущими порушеннями конституційної процедури, законів і регламенту проштовхується «потрібний» склад уряду — це також має конкретну назву.

Коли десятки разів ставиться на голосування одне й те саме питання, доки не буде отримано «потрібного» результату, — це явище з тієї самої опери.

Коли задля призначення «потрібної» особи пишеться та продавлюється закон, який містить положення, що протирічать здоровому глузду, — це також політична корупція.

Коли вкрай хочеться «закрутити гайки», народжуються законопроекти, якими звужуються конституційні права, — це знов тхне політичною корупцією.

Таких проявів — безліч.

Цей різновид корупції страшний тим, що політичний інтерес одиниць вирішується за рахунок звуження прав і свобод мільйонів громадян, за рахунок встановлення особливих правил, вигідних лише правлячому класу. Таким чином суспільство позбавляється перспектив розвитку, а «класична» корупція лише зміцнюється.

Позитив у тому, що задля перемоги над політичною корупцією не треба створювати купу «незалежних» органів, які сваряться між собою і намагаються «боротися» з наслідками, а не причиною.

Нинішнє різке, болюче несприйняття суспільством будь-яких проявів корупції свідчить про те, що люди починають розуміти, в чому корінь цього потворного явища.

Марина СТАВНІЙЧУК,
член Європейської комісії за демократію через право (Венеційська комісія) від України (2007 – 2013 рр.). Заслужений юрист України, кандидат юридичних наук.
(«Українська правда», 09.12.2016 р.)
www.pravda.com.ua

День боротьби з корупцією святкують... старі й нові корупціонери

За три роки країна так і не побачила головного результату боротьби з корупцією — ув'язнення корупціонерів та повернутого країні майна.

Сьогодні відзначається Міжнародний день боротьби з корупцією. Хотів би написати, що вітаю з цим святом, але, зважаючи на «результати» антикорупційної боротьби в нашій країні, — якось не до святкувань.

Боротьба з корупцією має приносити два конкретних результати — ув'язнені корупціонери та повернуте державі вкрадене в неї майно.

Що ж ми бачимо за три роки роботи? З одного боку — ухвалено справді революційні закони, які дали старт для роботи НАБУ, НАЗК, Антикорупційної прокуратури, відкрили реєстри власності й показали статки чиновників завдяки впровадженню системи е-декларування.

Водночас з усіх VIP-чиновників за минулий рік в Україні сіли в тюрму лише троє слідчих і голова сільради. Це при тому, що всім відомо про корупцію на митниці, на держпідприємствах, в уряді та інших органах влади.

Численні депутатські та журналістські розслідування показали, хто очолює корупцію в нашій країні. Але в підсумку маємо поодинокі відставки й жодних ув'язнень.

Із поверненням державі вкраденого майна ситуація не краща. У поточному році вдалося повернути лише 149 тисяч (!) із запланованих 7,7 млрд (!) гривень.

Що робити в цій ситуації?

Перше: є ще надія на роботу слідчих НАБУ (саме вони — ініціатори нових розслідувань, які два роки гальмувалися в ГПУ).

Друге: треба посилювати кримінальну відповідальність за хабарництво на всіх рівнях (включно із запровадженням довічного ув'язнення для ТОП-корупціонерів).

Третє: щоб підозрювані хабарники не втікали за кордон — треба обмежити можливість виходу під заставу підозрюваних у розкраданні держмайна та спійманих на хабарах чиновників.

Четверте: розглядати розслідувані НАБУ справи має новий Антикорупційний суд, який буде незаангажованим від політичного впливу.

І **п'яте** (те, про що ми всі говорили цього тижня): від 2004 року більшість політиків, представлених і сьогодні в парламенті, обіцяють скасувати недоторканність для «касти обраних». Але й досі ми маємо щоразу проходити всі кола пекла, аби дозволити слідчим розслідувати справи, де підозрюваним є хтось із депутатів.

Чи буде нинішня влада робити бодай крок, аби боротьба з корупцією відбувалася, а не імітувалася? Гадаю, за три роки ми всі побачили справжні наміри і урядовців, і коаліціянтів, рішеннями котрих керує Банкова.

Тож, як і три роки тому, починати зміни ми маємо із себе. Навіть будучи в опозиції, не втомлюватися нагадувати владі, що треба робити.

Дмитро ДОБРОДОМОВ,
народний депутат, секретар парламентського Комітету з питань запобігання і протидії корупції
(«Українська правда», 09.12.2016 р.)
www.pravda.com.ua

Як живеться народу, де все для народу?

В Україні зросли мінімальна зарплата і так званий прожитковий мінімум — до 1600 гривень

1 грудня набув чинності закон щодо підвищення прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати. Цей закон парламент ухвалив 19 травня.

Загальний прожитковий мінімум від 1 грудня встановлено на рівні 1544 грн, у тому числі для дітей до 6 років — 1355 грн, дітей з 6 до 18 років — 1689 грн, працездатних — 1600 грн, для тих, що втратили працездатність, — 1,247 грн.

Мінімальна місячна зарплата від 1 грудня — 1600 гривень.

У зв'язку з підвищенням прожиткового рівня збільшуються витрати бюджету, які спрямовуються Пенсійному фонду — для вирівнювання з цим рівнем мінімальної пенсії.

Кабмін планує від 1 січня 2017 року підвищити мінімальну зарплату до 3,2 тисячі гривень. Віце-прем'єр-міністр Павло Розенко зазначив, що це зростання не вплине на розмір субсидії, призначеної в опалювальному сезоні 2016 – 2017 років.

Людям — різке зростання тарифів, а «Нафтогаз України» збільшує зарплату керівництва у 10 разів — майже до 40 тисяч доларів на місяць

Про це йдеться в затвердженому Кабміном 30 листопада фінансовому плані «Нафтогазу».

Поточний рік компанія планує завершити з прибутком понад 21 млрд гривень — при тому, що 2015 рік завершила зі збитками майже 25 млрд гривень.

Прибуток цього року буде забезпечено насамперед за рахунок збільшення тарифів на газ в Україні як для промислових підприємств, так і для населення.

Хоча кількість працівників компанії порівняно з минулим роком практично не змінилася — 645 осіб, на оплату їхньої праці 2016 року було витрачено набагато більше коштів — 505,65 млн гривень проти 283,5 млн 2015 року.

Розмір оплати праці зріс у всіх співробітників «Нафтогазу». Середньомісячна оплата праці одного співробітника НАК у 2016 році зросла до 61240 гривень проти 36630 тисяч гривень торік.

Члени правління НАК — голова Андрій Коболев, Сергій Перелома, Сергій Коновець і Юрій Колбушкін — за підсумком року одержать додатково 46,6 млн гривень, тобто трохи менше мільйона на місяць на кожного. Сумарно з попередньою зарплатою — це майже по 40 тисяч доларів на місяць. 2015 року середня зарплата члена правління НАК становила 4 тисячі доларів.

«Нафтогаз» пояснює підвищення витрат на оплату праці керівництва компанії практично в 10 разів необхідністю доведення її до середнього рівня оплати праці керівництва аналогічних компаній в інших країнах, зокрема Австрії, Польщі, Румунії, Угорщині.

Чи наближається хоч трохи зарплата мільйонів рядових українців «до середнього рівня» у країнах Європи — питання риторичне.

У «Нафтогазі» 2016 року ввели ще й спостережну раду в складі 5 осіб. На її утримання цього року планується витратити 16,7 млн гривень, у тому числі на оплату роботи 5 її членів — 14,4 млн гривень. Це 1,2 мільйона на місяць на п'ятьох, тобто місячна зарплата кожного — 240 тисяч гривень.

Подорожчав телефонний зв'язок

Нацкомісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 1 грудня 2016 року підвищила тариф на послуги фіксованого зв'язку для населення і бюджетних організацій на 10,6%. Таким чином, від 1 грудня для населення і бюджетних організацій абонентська плата за стаціонарний телефон у містах і районних центрах становитиме 40,93 грн на місяць без погодинної оплати й 39,31 грн із погодинною оплатою. Населення селищ міського типу і сіл буде платити за стаціонарний зв'язок 34,74 грн на місяць без погодинної оплати й 33,12 грн із погодинною оплатою.

Для небюджетних організацій у містах і районних центрах плата за стаціонарний телефон — 50,96 грн на місяць без погодинної оплати і до 50,62 грн із погодинною оплатою, в сільській місцевості — 48,52 грн без погодинної оплати і 42,48 грн із погодинною оплатою.

1 січня 2017 року для бюджетних організацій тариф зросте ще на 21,2%.

Інформаційний простір

Пряма мова

В'ячеслав КИРИЛЕНКО, віце-прем'єр-міністр України

Кінець книжкової отрути

Рада сьогодні ухвалила закон про обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту. Простіше кажучи, закон про заборону путінської книжкової пропаганди в Україні.

Відтепер усі книги, виготовлені в Росії, походженням із Росії та/або ввезені з Росії для митного оформлення та поширення в Україні, потребуватимуть окремого дозволу. Дозволи буде надавати громадська експертна рада на безоплатній основі протягом десяти днів.

Головна мета — захистити наш ринок від пропагандистської літератури, що сіє ненависть до України, пряму брехню про нас і нашу історію, паплюжить наших бійців та Героїв і при цьому цілком безперешкодно надходить на українську митну територію. Точніше, надходила, бо від моменту набуття чинності закону цьому буде покладено край.

Окрема ремарка для путінських «геббельсів»: закон ніяк не стосується російськомовної книги в Україні — у Вільній Україні й надалі безперешкодно можуть друкуватися книги будь-якою мовою світу.

Так що, шановні друзі, дугінської отрути на полицях наших книгарень ви більше не побачите.

Слава Україні!

08.12.2016 р.

За два з половиною роки війни
нарешті відновили телевежу для мовлення на Донбасі

У Слов'янську на Донеччині відкрили відновлену телевежу на горі Карачун, яку було зруйновано під час бойових дій. Телевежа передаватиме сигнал українських мовників. Таким чином, було відновлено мовлення 4 місцевих і 10 загальнонаціональних телеканалів, а також 4 радіостанцій.

Телевежу на Карачуні будував за власні обігові кошти Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (РРТ), із держбюджету нічого не дали.

На окуповані території
українське мовлення не потрапляє

Тому поблизу лінії розмежування на Донбасі хочуть поставити ще три телевежі.

У Луганській області планують поставити дві телевізійні вежі, а в Донецькій області встановлять вежу в Покровському. Про це повідомив міністр інформаційної політики Юрій Стець.

Вежа на Карачуні через географічні особливості регіону не добиває до лінії розмежування, її радіус покриття — 60 кілометрів, тому українське мовлення не потрапляє на окуповані території Донбасу.

Телевежу в Ніжині
не збудували, а гроші вкрали

Військова прокуратура Центрального регіону України розпочала кримінальне провадження за фактом заволодіння державними коштами Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення.

За результатами вивчення використання коштів під час державних закупівель встановлено факт протиправного заволодіння товариством з обмеженою відповідальністю державними коштами Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення на суму 2,9 млн гривень, які призначалися для будівництва телевізійно-передавальної станції в місті Ніжині Чернігівської області.

Установлено, що 2013 року між Концерном і товариством було укладено договір підряду на виконання робіт із будівництва телевізійно-передавальної станції строком на 2 роки. За умовами договору Концерн сплатив кошти як аванс у сумі 2,9 млн гривень. Однак на теперішній час будівельні роботи так і не були розпочаті, а сплачені кошти не повернуті державній установі.

За вказаним фактом військова прокуратура регіону до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесла відомості за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України (заволодіння чужим майном в особливо великих розмірах).

Прес-служба військової прокуратури Центрального регіону України

Винаходи 2016 року, які здивують

Американський журнал Time опублікував список винаходів 2016 року, які «роблять наш світ кращим, розумнішим та дещо веселішим».

Лампочка, яка вміє літати

Лампочка Flyte ніби літає над дерев'яною основою, всередині якої вбудовані магніти. Аби лампочка засвітилася, необхідно лише доторкнутися до її основи.

Сонячні панелі Tesla

Черепиця Tesla, зроблена з текстурованого скла, вміє фокусувати і пропускати через себе сонячне світло, перенаправляючи енергію в батарею.

Сферичні шини

Компанія Goodyear розробила сферичні колеса на кшталт тих, які були в мотоциклі Бетмена в «Темному лицарі». Вони можуть обертатися в будь-якому напрямку, перетворюючи машину в такий собі танк, який припаркується, де завгодно.

Безконтактний термометр

Термометр Arc InstaTemp вміє міряти температуру тіла, не торкаючись до шкіри, і робить це вкрай швидко — за 2,5 секунди.

Електромобіль

Компанії Chevrolet і LG спроектували потенційно народний електромобіль із хорошим запасом ходу (320 км з однієї батареї), багатою цифровою начинкою.

Бездротова колонка Amazon Echo

Це одна з найстильніших музичних колонок на ринку. Усередині Echo живе сестриця голосових помічників Siri і Cortana — Алекса. Поговоривши з нею, ви можете викликати таксі, вимкнути світло в будинку або замовити піцу, не дістаючи смартфона з кишені.

Персональний очищувач повітря Wynd

Стартап Wynd зайнявся виробництвом персональних очищувачів повітря. Їхній гаджет (розміром як кишеньковий ліхтарик) оснащений медичним градусним фільтром, патентованою вентиляційною системою та індикатором, що змінює колір залежно від якості навколишнього повітря. А ще в ньому є сенсор, що дозволяє «подивитися» на повітря, яким дихаєте.

Панорама

Тільки факти

У Києві дорожчає проїзд у маршрутках. Із ціни в 4 – 5 до 6 – 7 грн. Найбільше подорожчала маршрутка із Троєщини на Виноградар — до 8 гривень. Мова про приватних перевізників. Комунальний транспорт поки що не піднімав тарифів.

Українські судді тримають готівкою більше 1 мільярда гривень. Це разом із членами родин. Точна цифра — 1 055 562 917 грн: стільки показано в електронних деклараціях за 2015 рік. У деяких суддів — понад 10, а в одної судді — понад 20 мільйонів готівки.

Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками заборонила продаж в Україні лікарського препарату «Афлубін» серії 7351286 із маркуванням австрійського виробника «Ріхард Біттнер АГ».

У Міноборони
назвали втрати за час АТО

На 21 листопада 2016 року в антитерористичній операції, як названо бойові дії на Донбасі, загинуло 2145 військовослужбовців Збройних Сил України — строкової служби і мобілізованих. Загальна кількість поранених — 7091 військовослужбовець.

Як зникають ліси Карпат

Від 1984 року Карпатські ліси змінилися майже до невпізнаваності. Супутникові знімки показали, як швидко зникає ліс на Прикарпатті й Закарпатті. Особливо активно ліс почали вирубувати останні 3 роки.

Росія відхрещується
від своїх військ і зброї на Донбасі, хоча все більше хоронить своїх військових

Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров продовжує стверджувати, що Росія не вводила військ і не постачала зброї на Донбас. Про це він заявив в інтерв'ю італійській газеті «Corriere della Sera». Лавров стверджує, що війна на Сході України ведеться зброєю, яка залишилася після розпаду СРСР.

При цьому від початку конфлікту, за даними СБУ, на Донбасі загинули понад 1600 військових РФ.

Міноборони РФ востаннє публікувало статистику втрат у 2009 році. Згідно з тими даними, 2008 року загинув 471 військовослужбовець, половина з яких покінчили життя самогубством. Однак згідно з даними російського казначейства, за статтею про відшкодування витрат на поховання Міноборони РФ витратило 5,4 млн руб. 2013 року і 4,8 млн руб. 2014 року, а 2015 року — 6 млрд руб.

Укрзалізниця запускає
швидкісний потяг до Польщі «Київ – Перемишль»

Потяг «Інтерсіті» «Кив – Львів – Перемишль» буде запущений від 23 грудня, повідомив голова правління «Укрзалізниці» Войцех Балчун (до речі, поляк, нещодавно запрошений на цю посаду нашим урядом).

Потяг курсуватиме щодня протягом року. Вирушатиме вранці близько 7.00 і за 6,5 години прибуватиме до Перемишля. Майже відразу йтиме назад. Митний контроль відбуватиметься під час руху потяга.

«Стосовно ціни квитка — домовляємося про введення знижок, щоб бути конкурентами автотранспорту. Як тільки оголосимо ціну, почнемо продаж квитків. Буде хороший подарунок нашим і польським пасажирам до Різдва», — зазначив Балчун.

Американські волонтери склали присягу українською

75 американців у вишиванках 7 грудня українською мовою склали присягу в Українському домі в Києві. А наступного дня роз'їхалися по школах західних, центральних та південних областей України, щоб навчати англійській мові. За 23 роки, упродовж яких добровольці Корпусу миру США працюють в Україні, 2700 американців побули волонтерами.

У центрі Рівного
в парку виявили старовинні підземні ходи

Це сталося випадково — біля фонтана провалився асфальт. Під ним і виявили тунель. Його почали розчищати. Сьогодні довжина ходу сягає 6 – 7 метрів. А далі він розгалужується. Підземелля доволі глибоке. Висота стін, зведених із цегли, — 4,5 метра. За попередніми висновками, цим ходам декілька століть. Коли саме будували ці тунелі, досліджуватимуть археологи.

Княжичі: перестрілка між поліцейськими — 5 загиблих

У ніч на 4 грудня в селі Княжичі Броварського району в результаті перестрілки між співробітниками Служби держохорони і поліції загинули 5 правоохоронців.

Карний розшук Києва працював над затриманням небезпечної банди грабіжників, яка системно грабувала будинки киян і мешканців області. Тієї ночі співробітники карного розшуку отримали оперативну інформацію про те, що чергове пограбування може статися в селищі Княжичі. Туди виїхала група затримання карного розшуку та спецпідрозділ КОРД.

На одній із вулиць Княжичів у споруджуваному приватному будинку перебували поліцейські розвідники, завданням яких було стежити за обстановкою і подати команду на затримання бандитів.

Однак у той час в одному із сусідніх будинків в автоматичному режимі спрацювала охоронна сигналізація. На місце прибув наряд держслужби охорони, який помітив і затримав двох поліцейських розвідників. Група захоплення, судячи з усього, вирішила, що співробітників розвідки захопили злочинці, й виїхали на мікроавтобусі на вулицю, де

співробітники ДСО затримали поліцейських розвідників.

Далі між співробітниками ДСО та групою захоплення сталася перестрілка, що за кілька хвилин забрала п'ять життів. Загинули двоє співробітників держслужби охорони, двоє поліцейських розвідників і співробітник спецпідрозділу КОРД, який входив до групи захоплення.

Почувши перестрілку, троє підозрюваних у розбої, яких готувалися зловити «на гарячому»,

відмовилися від свого плану грабежу і виїхали на двох авто в бік Києва, де були затримані оперативниками.

В.о. керівника Нацполіції Вадим Троян повідомив, що спільно із СБУ та Генпрокуратурою Національна поліція проводила розслідування діяльності злочинних груп, які займалися розбійними нападами та пограбуваннями населення під прикриттям правоохоронних органів. Була виявлена злочинна група, яка діяла на теренах Києва та Київської області. До складу її входили кілька осіб, серед яких були вже судимі за розбої та особи, які працювали або мають стосунок до правоохоронних органів.

Розслідування перестрілки, внаслідок якої загинули силовики, проводить Генеральна прокуратура.

Світ-інфо
№93 15 грудня 2016 року

Це було надруковане в нашій газеті

Подаємо головні публікації нашої газети за роки її виходу. Загалом тут надруковано сотні цікавих матеріалів. Цей список буде корисний тим, хто цікавиться нашою історією, літературою, та й усім читачам, які захочуть знайти ці публікації. Їх ви можете прочитати (і скопіювати) на сайті газети в Інтернеті за адресою: http://svit11.wordpress.com

Чорнобиль: запланована трагедія.

Таємниці «Майстра і Маргарити».

Нобелівські лабіринти України.

Олександр Довженко: розсекречені документи спецслужб.

Агата Крісті — королева детективу. У різних номерах — оповідання «Свідок звинувачення», «Котедж «Соловей», «Стадо Геріона».

КДБ проти дисидентів.

Комуністичний режим проти культури.

Невідомий Остап Вишня.

Як боролися з українською мовою.

Українці, що творили історію імперії: Прокопович, Безбородько, Кочубей.

Петро Антоненко. У різних номерах — оповідання «О сьомій, після роботи», «Стамбул-Константинополь», «Вербові калачики», «Сесія».

Угорщина. 1956 рік: свобода, розтоптана радянськими танками.

Скарби Махна вже під водами Дніпра.

Чапаєв, як і Щорс, був знищений своїми ж, червоними.

О. Генрі. У різних номерах — оповідання «Останній листок», «Дари волхвів», «Кімната на горищі», «Винарня і троянда», «Фараон і хорал».

Гітлер, Сталін і Україна: безжальні стратегії.

Майдан: хроніка Революції Гідності.

Стріла поетичного слова. Унікальна антологія української поезії.

Сергій Леп'явко. Книга «Коротка історія Чернігова».

Володимир Орлов. «Горіла свічка». «Вова Циммерман», оповідання (в оригіналі, білоруською мовою).

Росія довела Крим до злиднів і 1954 року передала рятувати його Україні.

Стародубщина — давня українська земля.

Вторгнення радянських військ у Чехословаччину. 1968 рік.

Микола Сядристий: «Природа тоталітаризму однакова — чи це фашизм, чи комунізм».

Самвидав — феномен тоталітарного суспільства.

Александр Солженицын. Письмо IV Всесоюзному съезду Союза советских писателей.

Габріель Гарсіа Маркес «Кохання під час холери» (уривок із роману). Цитати з творів Маркеса.

Український самвидав. Заборонена поезія Володимира Сосюри, Ліни Костенко, Василя Симоненка, Миколи Холодного.

Карел Чапек: мудрий провидець Чехії і Європи. Оповідання письменника.

Іван Плющ: «Націю творять душа, серце, слово, віра».

Польща: 25 років нової історії.

Євген Євтушенко. Про поета. Лист Євтушенка. Добірка віршів, в оригіналі, російською.

Данило Яневський. Книга «Загублена історія втраченої держави».

Владимир Солоухин «Читая Ленина».

Соціальна політика Швеції.

Володимир Фриз: «Нація не хвора, але про здоров'я дбати треба».

Фашизм Росії і Німеччини.

Петро Антоненко. «Від Рюрика до Миколи II. На престолах Києва й Москви». Історичне дослідження в 19 номерах газети.

Петро Седень. Цикл інтерв'ю лікаря про наркоманію, алкоголізм, куріння.

Иван Бунин «Окаянные дни». З архіву самвидаву.

25 років ліквідації тоталітарних комуністичних режимів у Європі.

Роман Безсмертний «Чвари завдали нам надто багато бід».

Крах комуно-радянської імперії СРСР.

Доля членів Центральної Ради в СРСР.

Марк Твен. Мудрий гумор із сумною іронією.

Прихована правда про Афганістан.

Буало-Нарсежак. Детективні оповідання.

Стефан Цвейг — майстер психологічної прози.

Музеї і заповідники Чернігівщини. Просвітницький проект.

Григорій Самойленко, Олександр Самойленко. Книга «Ніжин — європейське місто».

Смерть Анатолия Собчака — тайна остаётся.

Олександр Олійник. «Герой війни без переможців». Невідоме про Щорса.

«Серед українців мало було капітулянтів». Як і для чого КДБ УРСР стежив за дисидентами.

Перебудова: 30 років дороги.

Николай Нароков «Мнимые величины». Уривки з роману. З архіву самвидаву.

Золотий фонд української естради. Композитори, поети, співаки, ансамблі. Просвітницький проект (триває).

Еріх Марія Ремарк: письменник втраченого покоління, війни і кохання.

Євгенія Яніщиц. Поезія. В оригіналі, білоруською.

Доповідь Нємцова «Путін. Війна».

Юлій Цезар. Олександр Македонський. Видатні особи світової історії.

Чернігівщина в час нацистської окупації.

Борис Домоцький. Книга «Новгород-Сіверський — європейське місто».

Таємниця і таїна «Тихого Дону».

Всі лауреати Нобелівської премії з літератури.

Як українці добували газ для СРСР, насамперед Росії.

Поезія лауреатів премії імені М. Коцюбинського. Антологія.

Українські емігранти в польській науці й культурі.

Іван Багряний «Чому я не хочу повертатися в СРСР?»

Хроніка війни більшовиків з народом на Чернігівщині.

Кость Москалець. Оповідання «Бахмач Пасажирський».

Особистості, винаходи і ремесла України, які вразили світ.

Микола Щорс і його дружина — чекістка Фрума Хайкіна.

Дисидентський рух в Україні.

Борис Олійник, Іван Драч. Поезії.

Феномен Тарапуньки і Штепселя: сатира в країні без сатири.

Петро Антоненко. «Освідчення Польщі», «Краків у серці історії та культури».

Таємниця письменницьких шухляд.

Іван Франко «Що таке поступ?».

Нобелівська лекція Світлани Алексієвич.

Цензура в СРСР.

Іван Багряний. Оповідання «В сутінках».

Артур Конан-Дойл. Про письменника, цитати з його творів.

Розстріляна українська література 1920 – 1930-их років.

Майк Йогансен. Оповідання «Гнилизна».

Левко Лук'яненко «Україна, Московія, Захід».

Микола Руденко — про створення Гельсінської спілки.

Володимир Огризко: «Невже Європа знову хоче повернутися у XIX століття?»

Іван Виговський: блиск і трагедія видатного гетьмана.

Кіносвіт Олега Бійми.

«Переяславська рада»: ще один міф.

Древній і нинішній Любеч.

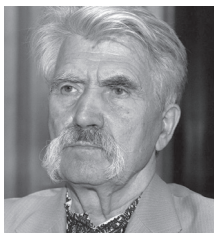

Іван Марчук, геній українського малярства.

Анджей Вайда, видатний режисер польського і світового кіно.

XX з'їзд КПРС: спроба атаки на тоталітаризм.

Що ж із нашою психікою? Інтерв'ю лікаря.

Дух Полуботка. Чому Московії-Росії не вдалося «приспати» Україну?

Білоруська Народна Республіка: як це було в сусідів у 1917 – 1920 роках.

Книга «Владні інституції Чернігово-Сіверщини».

Понад 400 років тому українські землі опинилися в складі Речі Посполитої.

Симон Петлюра — мрійник чи реаліст?

«Тут всяку всячину іграли». Історія українського картярства.

Польські етюди. Репортаж з НАТО і Євросоюзу.

За віру Христову і проти колгоспу.

Їх іменами названо вулиці Чернігова.

Тарифами — по людях.

Рух: славна історія, сумне сьогодення.

Мартиролог злочинів комуністичного режиму.

Кримські хроніки Михайла Коцюбинського.

Волинська трагедія двох народів.

Ніна Строката-Караванська: за волю України.

Батурин — гетьманська столиця. Просвітницький проект у 10 номерах газети.

За правдою до волосного суду.

Олена Теліга: життя за Україну.

Чернігів польський.

Стара Чернігівщина. Фотоархів.

Що робити з Донбасом?

Геополітика Хмельницького.

Що ж змінилося після Майдану?

Сторінки української історії в особах.

Книга шлюбів села Данина розповідає…

Як Ленін і Гітлер друкували «Правду».

Українська Гельсінська група: 40-річний ювілей.

Святослав Караванський «Ідіотизми сталінської ярижки — у державній мові України». Розділи з нової книги.

Історія Українського війська.

Небідна влада бідної країни. Що показали електронні декларації посадовців.

Україна в планах Третього рейху і режиму Путіна. Згадуємо Нюрнберг.

Злочини проти Євромайдану. Як триває розслідування.

Куркулі. За що радянська влада не любила працьовитих українських господарів.

Нові цікаві публікації — в наступних номерах газети!

Панорама 2016 року

Про це писала наша газета

Чернігівщина

25-річчя олімпійського руху. На рахунку спортсменів області — 2 золоті, 2 срібні й 4 бронзові медалі Літніх і Зимових Олімпійських ігор.

«Михайло Коцюбинський — знайомий незнайомець»: музей письменника почав новий мистецький проект.

Знайдено ще одну печеру на Болдиних горах.

На ремонт доріг — 10% до потреби.

Рубають ліси області.

В області залишилося всього 89 таксофонів.

Вища освіта на Чернгівщині. У 2015/2016 навчальному році в області здобували вищу освіту 25 тисяч студентів. Першокурсниками стали 5 тисяч юнаків і дівчат. 21 тисяча студентів навчаються в 17 самостійних ВНЗ області, решта — в підрозділах закладів інших регіонів.

На Чернігівщині залишилося 557 шкіл.

Чернігівському педагогічному університету — 100 років.

Декомунізація: перейменовано десятки сіл, сотні вулиць.

25 років співробітництва Чернігова і німецького міста Меммінгена.

«ЧеЗаРа»: космічні технології — на захист України. Протягом останніх років на ПАТ «Чернігівський завод радіоприладів» здійснюється виготовлення систем керування вогнем броньованої техніки і бойових модулів.

Театр ім. Шевченка відзначив 90-річчя.

«Вимал» — найбільший експортер крохмалю до Європи.

Видано книги коштом обласного бюджету.

Пам'яток історії багато, коштів на утримання мало.

Новий спецкурс педуніверситету «Медіаосвіта та медіаграмотність».

Злощасний міст на станції Ніжин.

Польща вчитиме медиків області.

Яка черга в Чернігові на квартири: найдовше чекають 35 років!

Ніжин серед переможців конкурсу «7 чудес України: історичні міста і містечка».

Багатостраждальну річку Стрижень таки почали лікувати.

Забудова навпроти Єлецького монастиря — незаконна.

Молоко з Куликівки купують Азія і Африка.

З Катерининської церкви відправили чергову допомогу в АТО.

Облрада купила в Чернігівського автозаводу автобусів на 50 мільйонів.

Обласний центр закупив чернігівські тролейбуси.

В області виявлено більше 750 крадіжок газу.

В економіці області щось таки робиться: новий українсько-естонський завод; відроджується льонарство; нова фабрика «Галант» у Чернігові.

У Новгороді-Сіверському демонтували останній на Чернігівщині пам'ятник Леніну.

У селі Лукашівка закрили школу, клуб, на черзі — бібліотека?

Україна

Україна — лідер за позовами до Європейського суду з прав людини.

Посилено покарання за перешкоджання журналістам.

Левко Лук'яненко — серед лауреатів Шевченківської премії.

Видано книгу «Братня» навала. Війни Росії проти України XII – XXI ст».

В Україні понад 1 мільйон 700 тисяч переселенців — біженців.

Лесь Танюк відлетів у засвіти: режисер, організатор знаменитого Клубу творчої молоді, мистецтвознавець, перекладач, громадський і політичний діяч (8.07.1938 — 18.03.2016).

30-річчя Чорнобильської катастрофи.

В Україні нарахували понад 1200 гривневих мільйонерів.

Держфінмоніторинг: Янукович і його оточення розікрали майже 200 мільярдів гривень.

На окупованому Донбасі — понад 40 тисяч російських військових.

75% засобів інформації України належить політикам і олігархам.

1 вересня подорожчала електроенергія.

У їдальні Верховної Ради подешевшала їжа.

Генпрокуратура досі нікого не підозрює в отруєнні Ющенка, хоч минуло 12 років після злочину.

Парламент кнопкодавів: Верховна Рада роками незаконно ухвалює рішення.

Нарешті у Полтаві відкрили пам'ятник гетьману Мазепі.

Україна перемогла на «Євробаченні»: перша — наша Джамала.

Україна закінчила Паралімпіаду в Ріо з особистим рекордом.

Перейменовано Дніпропетровськ, Кіровоград, ряд інших міст.

З енергоблоків ЧАЕС вилучено ядерне паливо.

Тариф на тепло піднято майже удвічі.

Холодна вода дорожчає на 15%.

Прем'єр Гройсман тримає готівкою півтора мільйона в доларах.

Голова Нацбанку Гонтарева: зарплата — майже 150 тисяч гривень, майже всі гроші — в доларах.

Уряд підняв ціни на алкоголь. Знову потрібні «п'яні» гроші?

Світ

5 мільйонів українців легально за кордоном.

Президента Польщі поліція оштрафувала за неправильне паркування.

У Польщі депутата попросили здати мандат за голосування замість колеги. Приклад для нашої Ради «кнопкодавів».

Початок Чорнобиля. КПРС ігнорувала попередження про можливу аварію.

Росія відмовилася розсекречувати архів НКВС.

ВВС показав фільм про таємно накопичені статки Путіна.

У Марокко запустили найбільшу у світі сонячну електростанцію.

У Саудівській Аравії будують хмарочос заввишки кілометр — найвищу споруду світу.

Японський готель, найдавніший у світі, 1311 років приймає гостей.

Навколо світу на авто Ford 1915 року.

Поляки після 75 років отримуватимуть ліки безкоштовно.

92-річний син Єсеніна помер у США.

Світові рекорди легкоатлетів Сергія Бубки та Інеси Кравець тримаються третє десятиліття.

У провінціях Канади запровадили офіційне свято українців.

Жерар Депардьє розчарувався в Росії і назвав її «хлівом».

Вісті з української діаспори:

Українці Італії закупили обладнання для наших військових.

Білоруському об'єднанню українців «Ватра» — 25 років.

У столиці Фінляндії відкрилася українська школа.

У Польщі відзначили 150 річницю від дня народження Михайла Грушевського.

Український телеканал став доступним у майже сотні міст Польщі.

Український інститут «Просвіта» в канадському Вінніпезі відзначив сторіччя.

Українці Канади заснували стипендію для студентських обмінів з Україною.

У Португалії українці заснували власне телебачення.

Закордонне українство

Молитва за жертв Голодомору

Солідарна з народом України, який вшанував роковини великої трагедії України — Голодомору 1932 – 1933 рр., українська громада в Норт-Порті (штат Флорида). Соборна панахида була відправлена в соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці Української греко-католицької церкви. У панахиді взяли участь греко-католицькі священики о. Василь Петрів і о. протопресвітер Володимир Волощук та православні священики о. Іван Фатенко й о. Олег Сацюк (на фото).

На панахиді були присутні члени Громадського комітету: Віра Боднарук, Анна Марія Сусла (голова 56 відділу Союзу українок Америки), Рома Ґуран (секретар комітету), Александра Попель (скарбник комітету), Лідія Білоус (СУА) та Одарка Горбачевська (Українсько-американський клуб).

Віра БОДНАРУК,
професор, голова Громадського комітету південно-західної Флориди
Фото Віктора Лісничого

Повідомляє Українська всесвітня координаційна рада

«Шевченко в Грузії»

У Тбілісі за підтримки Міністерства закордонних справ України відбувся літературно-музичний вечір «Шевченко в Грузії» з нагоди 10-річчя проведення всегрузинського конкурсу декламаторів поезії Тараса Шевченка. Проект охопив також міста Руставі, Батумі, Сурамі, Сачхере.

За 10 років у заключному етапі конкурсу взяло участь 286 осіб. Тих, хто найактивніше брав участь у конкурсі, нагородили дипломами й подарунками.

У ювілейному заході взяли активну участь слухачі курсів із вивчення української мови, вокальний квартет студентів Тбіліської консерваторії, учні шкіл ім. М. Грушевського (м. Тбілісі) та ім. Л. Українки (м. Сурамі), дитячий вокальний ансамбль української суботньої школи «Веселка», представники Грузинсько-української культурно-просвітницької спілки «Єдність» із Батумі, ансамбль «Чорнобривці» з Руставі.

Організатори — Міжнародний український культурно-освітній центр імені Тараса Шевченка та Українська жіноча рада в Грузії.

У Казахстані — пісенний фестиваль

У Павлодарі відбувся традиційний пісенний фестиваль патріотичної пісні державною казахською мовою, в якому взяли участь вокальні колективи етнокультурних громад обласного центру. Вокальний колектив «Калинове намисто» Товариства української культури ім. Т. Шевченка (художній керівник Ольга Волкова) успішно презентував пісенно-хореографічну композицію «Жаса туган жер», ставши володарем диплома лауреата.

Вокальні колективи Українського товариства останні десять років були неодноразовими переможцями та призерами престижних фестивалів і конкурсів у Казахстані.

Ідіотизми сталінської ярижки у державній мові України

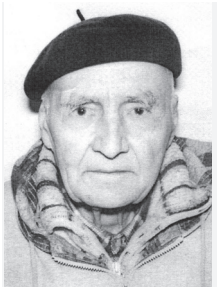

Наша газета продовжує публікацію розділів із цієї нової книги автора, почату в № 90–92. Святослав Караванський — видатний український мовознавець, політв'язень радянського режиму, нині мешкає у США. Він читач і автор нашої газети. Свою нову книгу люб'язно запропонував для друку у «Світ-інфо».

Нова книга С. Караванського присвячена спотворенню і русифікації української мови, що здійснювалися в СРСР десятиліттями. У цьому розділі автор подає запозичення з інших мов, русизми, що побутують у нашій лексиці, до яких цілком можна знайти і вживати суто українські слова-відповідники. Звичайно, деякі іншомовні слова вже надто увійшли в наш побут, і навряд чи від них відмовлятимуться, хоч і в такому разі мовознавець наводить цікаві наші відповідники. У багатьох же випадках дійсно дивує, нащо вживати іншомовне слово (зліва), коли є відповідне наше.

Монуме́нт і монумента́льний. Па́м'ятни́к і вели́чний.
Мото́р. Двигу́н, руші́й.
Мундшту́к. Цига́рочник.
Мускулату́ра. М'я́зи.
Му́штра. Ви́шкіл.
Наї́вний. Нехи́трий.
Нату́ра. Приро́да, вда́ча.
Негати́ви. Ва́ди, негаразди́.
Нереа́льний. Неземни́й, несві́тній.
Нота́тка. За́пис; по́значка.
Нюа́нс. Ві́дтінок.
Окулі́ст. Очни́к.
Оптимісти́чний. Життєра́дісний, живора́дісний.
Опти́чний. Світлови́й, зорови́й.
Ора́кул. Віщу́н.
Оранжере́я. Тепли́ця.
Ора́тор. Промо́вець.
Ордина́рний. Звича́йний, пере́сі́чний.
Оригіна́л. Перво́пис, перво́тві́р.
Оригіна́льний. Самобу́тній.
Орфогра́фія. Право́пис.
Ортодокса́льний. Правові́рний.
Пакт. Уго́да.
Па́ніка. Переполо́х, розполо́х.
Панора́ма. Видо́вище, краєви́д.
Парази́т. Дармої́д, тру́тень.
Парале́льний. Рівнобі́жний.
Пара́ліч. Грець, роди́мець.
Пари́рувати. Відбива́ти, дава́ти зда́чі.
Парі́. Закла́д.
Партне́р. Това́риш, напа́рник.
Паси́вний. Бездія́льний, байду́жий.
Пейза́ж. Краєви́д.
Перипетії́. Поневіря́ння, злигодні.
Періоди́чно. Раз-у-ра́з.
Перпендикуля́рно. Сторч.
Песимі́ст. Зневі́рений, зневі́ра.
П'єдеста́л. Підні́жжя, пі́дму́рок.
Піраміда́льно. Шатро́м.
Прейскура́нт. Цінни́к.
Пре́мія. Нагоро́да.
Прести́ж. До́бра сла́ва.
Прива́тний. Особи́стий, не суспі́льний.
При́нцип. Заса́да.
Пріорите́тний. Першозна́чний, найголовні́ший.
Прогре́с. По́ступ.
Пропагува́ти. Пропові́дувати.
Пропо́рція. Співвідно́шення
Профілакти́чний. Запобі́жний.
Проце́нт. Відсо́ток.
Проце́с (розвитку). Хід, плин, пере́біг.
Публі́чний. Привселюдний, гла́сний.
Ра́порт. Звіт, звідо́млення.
Рафіно́ваний. Очи́щений, ви́тончений, ви́шуканий.
Раціона́льно. Доці́льно.
Реа́кція. Ві́дголос, ві́дгук.
Реалізува́ти. Здійснювати.
Реа́льний. Ді́йсний.
Ревізува́ти. Перевіря́ти, переглядати.
Регла́мент. Поря́док, розпоря́док.
Резе́рв. Запа́с.
Резолю́ція. Постано́ва, ухва́ла.
Резона́нс. Відлу́ння.
Результа́т. На́слідок, ви́слід.
Рекомендува́ти. Пропонува́ти, ра́дити.
Реконстру́кція. Перебудо́ва.
Рента́бельний. Доці́льний, прибутко́вий.
Репре́сії. Гоні́ння, переслі́дування, у́тиски.
Репроду́кція. Ві́дбиток.
Репута́ція. Сла́ва, до́бре ім'я́.
Реставрува́ти. Відно́влювати, відро́джувати.
Реце́пт. При́пис.
Ритуа́л. Обря́д.
Руло́н. Сувій.
Сезо́н. Пора́ (ро́ку).
Селе́кція. До́бір.
Сенсаці́йний. Гостроціка́вий.
Се́рвіс. По́слуги.
Серйо́зний. Пова́жний.
Сигна́л. Опо́вістка; знак.
Силуе́т. О́брис.
Симпто́м. О́зна́ка, ви́яв, про́яв.
Синхро́нний. Одночасний.
Ситуа́ція. Обста́вина, стано́вище, стан, поло́ження.
Ске́птик. Невіра.
Соліда́рність. Взаємопо́міч, самопо́міч.
Солі́дний. Неаби́який, добря́чий; ґрунто́вний.
Специ́фіка. Своєрі́дність.
Спе́ції. Припра́ви, присма́ки.
Ста́дія. Щабе́ль.
Суверені́те́т. Самості́йність.
Тала́нт. Хист, дар, кебе́та.
Темпера́мент. Но́ров.
Тира́ж. На́клад.
Тита́н. Ве́летень.
Ти́тул. Звання́.
Тради́ція. Узвича́єнння, зви́чай.
Трактува́ти. Тлума́чити.
Трансформува́ти. Перетво́рювати.
Трофе́й. Здо́бич.
Універса́льний. Всеося́жний; всебі́чний.
Уніка́льний. Оди́н на сві́ті, незрівня́нний, неповто́рний.
Уніфо́рма. Однострі́й.
Фавори́т. Улю́бленець.
Факти́чно. На ді́лі.
Фа́ктор. Чи́нник.
Фалшува́ти. Підробля́ти.
Фамілья́рний. Панібра́тський.
Фантазе́р. Мрі́йник.
Фарш. На́чинка.
Фасо́н. Крій.
Фігу́ра. По́стать.
Фіксува́ти. Закрі́плювати, карбува́ти.
Фікти́вний. Неспра́вжній, ви́гаданий.
Філігра́нний. Тонко́ї робо́ти.
Фіна́л. Кіне́ць, закі́нчення.
Фон. Тло.
Форту́на. Уда́ча, у́спіх; до́ля, тала́н.
Фрагме́нт. Ури́вок.
Фронто́н. Причі́лок.
Фунда́тор. Засно́вник.
Функціонува́ти. Ді́яти, працюва́ти.
Фу́нкція. Обо́в'язок, пови́нність, призна́чення.
Хао́с. Безла́ддя, гарми́дер.
Хара́ктер. Вда́ча, но́ров.
Хроні́чний. Затяжни́й, постійний.
Циркуляція. О́біг.
Ціль. Мета́; на́міри.
Шанс. Нагода, можли́вість.
Шофе́р. Водій.
Шта́бель. Стіс.
Юри́ст. Правни́к.

Спортивна панорама

Карлсен захистив титул чемпіона світу з шахів

Норвезький гросмейстер Магнус Карлсен захистив титул чемпіона світу з шахів, здобувши перемогу над російським гросмейстером українського походження Сергієм Карякіним у матчі за світову корону в Нью-Йорку.

Матч складався з 12 партій, була зафіксована нічия — 6:6. Провели тайм-брейк, який виграв чемпіон: дві перемоги і дві нічиї.

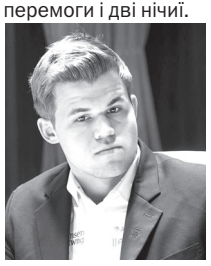

Магнус Карлсен є 16-им чемпіоном світу. Навесні 2013 року він виграв турнір претендентів, а восени в матчі за звання чемпіона світу обіграв володаря титулу — індійця Вішванатана Ананда. Через рік Карлсен захистив свій титул, перемігши Ананда. У листопаді Карлсену виповнилося 26 років.

Сергію Карякіну в січні буде 27 років. Він родом з України, народився в Сімферополі, став наймолодшим гросмейстером світу на 13-ому році життя. 2009 року переїхав до Росії, набув її громадянство.

Навесні нинішнього року Карякін виграв турнір претендентів і став суперником Карлсена в чемпіонському матчі.

Ліга чемпіонів

Завершився основний груповий турнір головного клубного змагання футбольної Європи сезону 2016 – 2017 років. У восьми групах по 4 команди виборювали путівки на весну, до стадії плей-оф (гра на вибування), однієї восьмої Ліги чемпіонів.

Ось хто, зайнявши перше-друге місце в групах, вийшов до цієї стадії турніру: «Реал» — нинішній володар Кубка Ліги чемпіонів, «Барселона», «Севілья», «Атлетико» (Іспанія); «Арсенал», «Лестер», «Манчестер Сіті» (Англія); «Баварія», «Боруссія Д», «Байєр» (Німеччина); «Ювентус», «Наполі» (Італія); «Монако», «ПСЖ» (Франція); «Бенфіка», «Порту» (Португалія).

В одній восьмій фіналу, згідно жеребкування, зіграють: «Манчестер Сіті» — «Монако»; «Реал Мадрид» — «Наполі» ; «Бенфіка» — «Боруссія»; «Баварія» — «Арсенал»; «Порту» — «Ювентус»; «Байєр» — «Атлетіко»; «ПСЖ— Барселона»; «Севілья» — «Лестер».

Українські команди в єврокубках

Весною у вирішальній частині європейських кубків з футболу, стадії плей-оф, виступить лише віце-чемпіон України 2016 року — донецький «Шахтар». Команда спершу не змогла пройти кваліфікаційного відбору до групового турніру Ліги чемпіонів, тому перейшла до другого за рангом кубка — Ліги Європи. Тут зіграли дуже впевнено, вибороли перше місце в групі, вийшли у весняну стадію турніру.

Луганська «Зоря» теж змагалася в груповому турнірі Ліги Європи, але до плей-оф не пройшла. Та й група в неї була дуже сильна, чого вартий знаменитий англійський «Манчестер Юнайтед», якому луганчани програли останній груповий матч в Одесі — 0:2. Матч вважався домашнім, але «Зоря», як і «Шахтар», через сепаратистський заколот і окупацію цих обласних центрів уже третій сезон не можуть грати в Донецьку й Луганську, навіть домашні за календарем матчі проводять у різних містах України. «Ворскла» та «Олександрія» не пройшли відбору до групового турніру Ліги Європи.

Серед сотень футболістів 32-ох команд групового турніру Ліги чемпіонів Європи лідер «Динамо» і збірної України, наш земляк, вихованець чернігівської «Десни» Андрій Ярмоленко увійшов до першої трійки кращих гравців 6 туру турніру.

Київське «Динамо» як чемпіон України потрапило до групового турніру Ліги чемпіонів без відбору. Але зайняло останнє місце в групі, не такій уже сильній: перші два місця тут посіли італійський клуб «Наполі» та португальська «Бенфіка». Кияни в останньому матчі 7 грудня хоч і розгромили вдома «Бешикташ» зі Стамбула —6:0, але надто невдало грали попередні 5 турів. Тож не «зачепилися» навіть за третю сходинку в групі, що давало право на весну перейти до Ліги Європи.

Росія в центрі світового допінгового скандалу

Її спортсменів позбавляють звань олімпійських чемпіонів

9 грудня в Лондоні голова комісії Всесвітнього антидопінгового агентства (ВАДА) Річард Макларен оприлюднив результати другої частини розслідування допінг-скандалу, який називають найгучнішим в історії олімпійського спорту.

Канадський юрист, який очолював комісію з розслідування можливих махінацій із допінг-пробами спортсменів під час Зимової Олімпіади в Сочі-2014, опублікував і озвучив другу частину доповіді.

Те, що прозвучало (загалом доповідь — на півтори сотні сторінок, а всі документи, яких більше тисячі, опубліковані на спеціальному сайті), вражає.

Топ-факти, озвучені Маклареном, такі.

Фальсифікації проводилися на державному рівні, за повної підтримки Міністерства спорту Росії, російської філії ВАДА.

Усі махінації з допінг-пробами відбувалися з відома міністра спорту Росії Віталія Мутка, який після Олімпіади в Сочі пішов на підвищення і став віце-прем'єром.

У використанні допінгу підозрюються більше 1000 (!) спортсменів, що представляли Росію в 30 видах спорту.

Проби володарів мінімум чотирьох золотих медалей Олімпіади в Сочі-2014 фальсифіковані, а це означає, що Росія втратить перше місце в неофіційному медальному заліку, котре святкувалося як національний тріумф. Не втримається вона і на другому й третьому місцях.

Загалом Росія може втратити 12 медалей Сочі-2014.

У пробах двох хокеїсток збірної Росії виявлені чоловічі ДНК.

Фальсифіковано допінг-проби шести паралімпійців Росії, що виграли в Сочі 21 медаль.

Олімпіада в Сочі-2014 — не єдина, під час якої здійснювалися фальсифікації. Літні ігри-2012 у Лондоні також були, за словами Макларена, «безпрецедентно зіпсовані» допінгом.

Макларен не називає імен підозрюваних спортсменів, це не входить до кола його повноважень. Але всі списки будуть передані до міжнародних федерацій видів спорту. А вже вони вирішуватимуть, що робити з тими, хто вживав допінг.

На запитання, чи відберуть у Росії право на проведення чемпіонату світу з футболу 2018 року, Річард Макларен заявив: «Це вирішувати не мені».

За підсумками першої доповіді Річарда Макларена цього літа частина російських спортсменів була не допущена до Олімпіади-2016 у Ріо, а паралімпійці Росії зовсім були відсторонені від змагань.

Через допінг у російського боксера Михайла Алояна забрали срібну медаль Олімпійських ігор у Ріо.

Панорама

Населення Землі досягло 7,433 млрд осіб

Такі дані були озвучені в доповіді Фонду ООН у галузі народонаселення. Приріст населення за поточний рік становить 1,1% — це близько 80,8 млн осіб.

Учені знайшли рослинність на рекордних висотах

Чеські науковці натрапили на судинні рослини на неймовірній висоті — 6150 м над рівнем моря.

Знахідка розміщувалася на горі в Індії. Дослідники відшукали шість видів подушечників на ділянці, площа якої — не більша за футбольне поле. Ця висота є рекордною для судинних рослин. Знайдені подушечники зуміли пристосуватися до нестачі води й суворої зими. Це невеликі рослини розміром із монету. Вони можуть виживати під час морозів завдяки «антифризу» з великою кількістю цукру.

Для порятунку Мертвого моря

від обміління побудують канал із Червоного моря

Міністерство водопостачання й іригації Йорданії повідомило, що уряду королівства вдалося зібрати 400 мільйонів доларів, необхідних для реалізації першої частини проекту, покликаного врятувати Мертве море від обміління.

Загальна вартість першого етапу проекту, що об'єднав Ізраїль, Йорданію і Палестинську національну адміністрацію, складе 1,1 мільярда доларів. Його реалізація почнеться 2018 року і триватиме два роки.

До 2020 року в Мертве море з Червоного надходитиме 300 мільйонів кубометрів води на рік. У районі Акаби буде зведений опріснювальний комбінат для виробництва питної води.

Головним спонсором робіт виступили США, надавши 100 мільйонів доларів. Японія пожертвувала 20 мільйонів доларів. Євросоюз виділив 40 мільйонів євро, а також пільгову позику на 120 мільйонів євро. Позики на менші суми надали декілька європейських країн.

Криниця артефактів:

археологи знайшли руїни давнього храму ацтеків під супермаркетом у Мехіко

У храмі проводилися служіння верховному богові ацтеків Кетцалькоатлю. На думку археологів, храм був зведений близько 650 років тому. Нині від святилища збереглася тільки кругова платформа діаметром 11 метрів і заввишки 1,2 метра.

Під час розкопок на місці храму вчені знайшли 43 тисячі артефактів, багато з яких не постраждали від плину часу. Зокрема, були знайдені керамічні фігурки мавп, кістки птахів і мумія немовляти.

115 років тому були вперше вручені Нобелівські премії

Премії були вручені 1901 року в Королівській музичній академії в Стокгольмі. Тоді була випущена медаль із портретом Альфреда Нобеля.

Уже перше вручення стало скандальним. Головним претендентом на премію з літератури вважався Лев Толстой. Але нагороду присудили французькому поетові Арману Прюдому за вірш «Розбита ваза». Скандинавські письменники і поети надіслали відкритий лист на адресу Шведської академії, в якому протестували проти присудження премії маловідомому французькому авторові, але організатори не змінили свого рішення.

Толстой не отримав премії ні в 1902-ому, ні в подальші роки, а через п'ять років сам відмовився від нагороди. Він заявив, що премія має на увазі отримання грошей, а вони є зло. 1910 року організатори під тиском громадськості вирішили вручити премію авторові «Війни і миру», навіть якщо він від неї відмовлятиметься, але за три тижні до офіційного оголошення лауреатів Лев Толстой помер.

Першим нобелівським лауреатом у галузі фізики став Вільгельм Конрад Рентген (за винахід рентгенівських променів). Про скромність ученого і його байдужість до грошей складали легенди. Навіть за найпрестижнішою у світі нагородою він спочатку не хотів їхати до Стокгольма. Лише за три дні до вручення премії під тиском оточення погодився, але відмовився від виступу після отримання нагороди. Рентген поспішав швидше повернутися до Мюнхена, сховатися у своїй лабораторії від слави, що звалилася на нього.

Принц-регент Баварії вирішив нагородити його орденом і дворянським титулом за досягнення в науці, проте професор відмовився. Зате, коли почалася Перша світова війна і уряд попросив у народу грошової допомоги, Рентген, не замислюючись, віддав усі свої заощадження, включно з премією. Пішовши у відставку, Рентген доглядав за хворою дружиною, а після її смерті голодував, усіма забутий. За Вільгельмом доглядав Абрам Йоффе (майбутній радянський академік), що знайшов гроші на візит Рентгена до лікаря. Черги на рентгеноскопію нобелівський лауреат чекав два тижні. Лікар був дуже збентежений, упізнавши прізвище пацієнта, і довго не вірив, що це та сама людина, яка відкрила рентгенівські промені.

Голландський хімік Вант-Гофф Якоб Хендрик став першим лауреатом Нобелівської премії з хімії (за відкриття законів хімічної динаміки й осмотичного тиску). Вант-Гофф увів уявлення про просторову будову хімічних речовин.

За гуманну участь у долях поранених лауреатом Нобелівської премії миру 1901 року став швейцарський підприємець Анрі Дюнан — засновник Червоного Хреста. 24 червня 1859 року біля поселення Сольферіно Анрі став свідком битви між об'єднаними військами Франції і Сардинського королівства проти Австрії, де загинули 16 тисяч осіб, а 40 тисяч було поранено. Найбільше його вразило, що ніхто не надавав допомогу пораненим, які благали про співчуття, про ковток води.

Дюнан звернувся до жителів довколишніх селищ із закликом допомогти нещасним, незважаючи на те, якою мовою вони говорять. 1863 року завдяки Анрі Дюнану з'явилася гуманітарна організація, що надає допомогу пораненим. За емблему вибрали швейцарський прапор, тільки навпаки — біле поле й на нім червоний хрест. 8 травня — день народження Анрі Дюнана — відзначається як Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Премію миру з Дюнаном розділив французький політичний діяч, засновник Міжнародної ліги миру Фредерік Пассі. Він доклав зусиль для внесення поправок до трудового законодавства, спрямованих на поліпшення умов праці робітників. Особливо це торкалося розробки системи компенсацій при нещасних випадках на виробництві. Пассі присвятив велику частину свого життя пацифістському руху й міжнародному посередництву, став відомий як апостол миру.

У галузі фізіології та медицини Нобелівську премію отримав німецький лікар, творець протидифтерійної сироватки Еміль Берінг. 1889 року Берінг приєднався до дослідницької групи Роберта Коха і зайнявся вивченням методів лікування дифтерії та правця. Різдвяної ночі 1891 року берлінські діти, що вмирали від дифтерії, отримали перші уколи нової сироватки Берінга. Багато хто з дітей був урятований. 1894 року вдосконалену сироватку успішно випробували на 220 хворих дітях.

Цікаві факти про Італію

Населення Італії становить близько 62 млн осіб.

В Італії — 20 регіонів, і в кожному — своє життя, кухня, традиції, ідеали, мова, культура.

В країні ви не знайдете ні дитячих будинків, ні бездомних тварин. Там їх просто немає.

В італійських сім'ях чоловіки дуже бояться дружин.

У Європі тільки три активних вулкани — Етна, Стромболі й Везувій. Усі вони розташовані в Південній Італії. Етна є і найактивнішим вулканом у світі.

Для місцевого населення послуги барів і кафе часто коштують дешевше, ніж для іноземців.

На території Італії знаходяться дві найменших країни світу, два анклави — Сан-Марино й Ватикан.

В Італії офіційно визнані 15 мов, у тому числі рідні мови Сардинії і Фріулі, а також мови сусідніх країн (каталонська, окситанська, французька, словенська, хорватська, албанська і грецька).

В італійському регіоні Аоста говорять німецькою, а італійську розуміють дуже погано.

Діалекти в регіонах сильно відрізняються, італієць зможе визначити за говіркою місце проживання співрозмовника.

Італійці складають 95 відсотків населення країни.

Італія є однією з найбільш релігійних країн у світі.

Частка католиків серед населення становить 98 відсотків.

Коли італійці заповнюють податкову декларацію, вони кожного разу повинні залишати пожертвування католицькій церкві.

Базиліка Святого Петра в Римі — найбільша християнська церква у світі. Її будівництво тривало 120 років (1506 – 1626).

У кожного італійського міста й села є свій святий покровитель.

Багато відомих художників світу були італійцями: Боттічеллі, Мікеланджело, Леонардо да Вінчі, Донателло, Фра Анджеліко, Тінторетто, Караваджо, Берніні, Тіціан і Рафаель.

У країні зберігається більше половини всієї культурної спадщини світу — близько 60 відсотків.

Колізей у Римі є найбільшою старовинною будівлею, яка була зведена для розваг. Другий і третій за величиною римські амфітеатри знаходяться, відповідно, в Капуї та Вероні.

В Італії майже не вживають соків.

Коли ви купуєте товари в магазинах, потрібно завжди брати чек, інакше вас можуть зупинити поліцейські й виписати чималий штраф.

У Флоренції, столиці італійського регіону Тоскана, знаходиться найбільша у світі пішохідна зона.

Італійські чоловіки активно жестикулюють під час розмови, але серед жінок так робити не прийнято.

Гори покривають до 80 відсотків італійської території.

Італійці не завжди пунктуальні, найчастіше на зустрічі вони приходять пізніше від призначеного часу.

Італія має більше відомих модельєрів, ніж будь-яка інша країна, включаючи Gucci, Prada, Versace, Dolce&Gabbana, Giorgio Armani, Salvatore Ferragamo, Roberto Cavalli, Fendi, Valentino, Trussardi, Benetton.

Час у розкладі руху літаків, потягів і автобусів вказується приблизний.

Зірка світового кіно Софі Лорен

Справжньою італійською піцою вважається та, яку спекли в печі на дровах.

У державному університеті Італії немає вступних іспитів.

При італійських університетах не буває гуртожитків.

В Італії багато університетів приймають іспити не за розкладом, а коли студенти підготуються, сесій там зовсім немає.

Розлучення може тривати до трьох років. Якщо колишня дружина не має достатніх коштів для існування, колишнього чоловіка можуть зобов'язати утримувати її.

Закон забороняє малювати на асфальті крейдою.

Закон Італії забороняє відвідувати пляж у нічний час, за це сильно штрафують. Крім того, забороняється виносити морську воду.

В Італії нещасливим числом вважається не 13, а 17.

Якщо хтось розлив на стіл вино — це на щастя.

У серпні в усіх настає відпустка, зупиняються всі підприємства.

Чемпіон світу з футболу 2006 року, капітан збірної Італії і «Ювентуса» Джанлуїджі Буффон

Може здатися, що італійці багато кричать і лаються, але насправді вони просто емоційно розмовляють.

У деяких регіонах Італії п'ятниця вважається чоловічим днем, тому жінкам непристойно бувати в барах і ресторанах цього дня. Як правило, там збираються одні чоловіки.

Для того, щоб піти на природу, потрібно придбати за гроші офіційний дозвіл від держави.

Італійці охоче дадуть відповідь на питання туриста про місцезнаходження вулиці.

Італійці досить багато вживають спиртного, однак п'яного італійця на вулиці ви навряд чи зустрінете.

Спагеті тут виробляють навіть для собак.

Італійці дуже люблять дітей і дозволяють їм будь-які пустощі й витівки. Батьки всюди охоче ходять із дітьми, наприклад, увечері в ресторан.

Навіть якщо ви о 3 годині ночі будете на повний голос співати караоке, сусіди не викличуть поліцію.

Жінки в Італії просто обожнюють носити чобітки, навіть улітку.

В Італії, коли запитують «Як життя?», насамперед хочуть почути від вас кілька пліток.

Італійці в захваті від азартних ігор і фанатіють від футболу, навіть жінки.

Італійці усміхаються завжди щиро.

Венеція

Рим. Колізей

Зла іронія долі

Екранне й реальне життя кінозірок часто не збігається

Наближається Новий рік. І ось уже 40 років ми цієї пори дивимося по телебаченню чудовий фільм видатного режисера Ельдара Рязанова «Іронія долі». Романтичну розповідь про ленінградську вчительку Надю Шевельову і московського лікаря Женю Лукашина, котрих доля несподівано поєднала новорічної ночі. Чудова музика Мікаела Таріверді́єва, його пісні на вірші відомих поетів Марини Цвєтаєвої, Євгена Євтушенка, Белли Ахмадуліної, талановиті актори. І насамперед блискуча гра виконавців головних ролей. Женю зіграв Андрій Мягков, відтоді один із улюблених акторів Рязанова, а Надю — зірка польського та європейського кіно Барбара Брильська.

У ролі Наді у фільмі «Іронія долі».

Барбара Брильська, «вчителька Надя»

Нашому глядачеві вона стала відомою за скандальною (для радянського екрана) стрічкою «Анатомія кохання», хоч це була вже 13 роль актриси. Нині екран переповнений еротикою, часто доволі примітивною. Але кілька десятиліть тому такий жагучий фільм про кохання багатьох шокував, при тому, що в нас він ішов у цензурованому, урізаному вигляді. Виконавиця головної ролі Барбара Брильська стала шалено популярною. Проте вона зізнавалася, що еротичні сцени давалися їй непросто, адже кохання, вважає актриса, — річ інтимна.

Барбара Брильська в розквіті краси й молодості

Якщо Надя Шевельова, героїня фільму, знайшла своє справжнє кохання, то реальна, не екранна доля Барбари Брильської склалася зовсім непросто.

Вона народилася 5 червня 1941 року в маленькому містечку поблизу Лодзі. Закінчила Варшавську вищу школу театру, кіно й телебачення. Уперше з'явилася на екрані 1958 року. У 1966 році зіграла в фільмі «Фараон», за історичним романом Болеслава Пруса.

Барбара вийшла заміж у 17 років. Першим чоловіком став лікар-гінеколог із Варшави. Барбара мріяла про дитину, а чоловік не поспішав ставати батьком. Більше того, маючи таку красуню-дружину, почав зраджувати.

Урешті Барбара вмовила чоловіка й народила від нього сина, якого назвали Людвік. Невдовзі народилася й донька, яку назвали Бася, тобто Барбара, як мама.

Однак народження дітей не зміцнило родинного союзу. Усе завершилося розлученням. Барбара, попри вроду, популярність, більше не виходила заміж, усю себе віддала дітям та улюбленій професії.

Але після шаленого успіху в «Іронії долі» актриса виявилася начебто вигнанцем у мистецтві в рідній Польщі. На неї впала тінь давньої нелюбові поляків до Росії, Радянського Союзу. Актриса в розквіті творчих сил, таланту змушена була зніматися за кордоном.

…Чорною міткою, що розділила життя актриси, стало 15 травня 1993 року — день трагічної загибелі доньки Басі. Дівчина успадкувала і красу, і талант матері, вже заявила про себе як цікава актриса. Того трагічного вечора вона поверталася додому на авто зі своїм добрим знайомим. Хлопець не впорався з керуванням, машина врізалася в дерево. Водій зостався живим, а Бася загинула на місці аварії.

Ось уже 23 роки Барбара Брильська живе з цією раною в серці…

А тепер перервімо розповідь про актрису, щоб перейти до ще одної зірки польського кіно й розповісти, як переплелися ці дві жіночі й акторські долі.

Малгожата Браунек, шляхтянка в джунглях кіно

Вона народилася 30 січня 1947 року. Біографії двох актрис багато в чому схожі, а творчі долі тісно переплітались, коли актриси стали суперницями на кіномайданчиках.

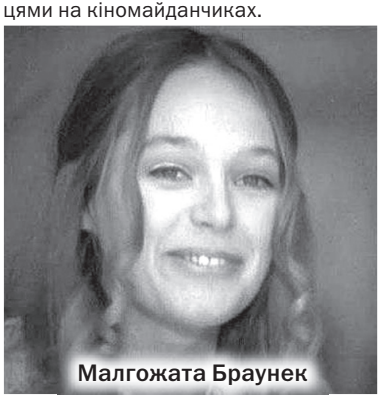
Малгожата Браунек

Малгожата теж рано знялася в першій ролі, у фільмі «Гра», — 19-річною. Далі в її творчій біографії — ролі у фільмах класика польського і світового кіно Анджея Вайди «Полювання на мух» та «Пейзаж після битви» (1969 і 1970 роки).

І ось настав 1971 рік. Малгожата Браунек — успішна актриса й щаслива дружина. Її чоловік — молодий, але вже досить відомий польський режисер Анджей Жулавський. Щойно зняв дружину у своєму фільмі «Третя частина ночі» — дуже напруженій, психологічній картині. І тепер починає роботу над історичною стрічкою «Диявол». Хто гратиме головну роль — сумнівів нема, звичайно ж, Малгожата. Але життя вносить корективи: Малгожата вагітна, чекає першої дитини. А фільм був дуже складним для зйомок: поєднання жахів, містики й еротики. Деякі сцени вимагали гри на межі фізичних і психологічних сил. Це була роль не для майбутньої молодої мами, про що актриса й заявила чоловікові. Підтримало її і кіноначальство. Анджей нарешті погодився замінити дружину. Але ким? Йому настійливо порадили Барбару Брильську.

Однак тут почалося несподіване. Зйомки з Барбарою тривали всього один день. Потім режисер оголосив перерву «для розмірковування». Насправді він умисне припинив роботу над фільмом, відсторонив від нього Барбару Брильську і вирішив чекати, поки його дружина народить, щоб зняти саме її в головній ролі.

Вже наступного 1972 року, водночас з «Анатомією кохання», на екрани вийшов і фільм «Диявол». Вибухнув скандал, адже, згідно з контрактом, у фільмі мала грати Барбара Брильська. Дійшло до суду, який став на бік Барбари і присудив саме їй виплатити гонорар за незіграну роль. Адже Малгожата знімалася, по суті, нелегально.

На цьому справа не завершилася. Фільм було знято з кінопрокату, він пролежав на полиці довгі 16 років і потрапив на екран лише 1988 року, коли в Польщі вже відчувалися вітри демократичних перемін.

Заборонили фільми не через згаданий скандал, а через те, що творчість Анджея Жулавського не вписувалася в тодішнє офіційне польське кіно. Та й заборонили фільм за наполяганням компартійного керівництва СРСР — під приводом, що в стрічці багато еротики. Справжні причини були політичні. У фільмі йшлося про події в Польщі 1793 року. Тобто незадовго до остаточного поділу країни кількома імперіями, в тому числі Росією, і ліквідації більш як на століття незалежної Польської держави. Комуністичні ідеологи СРСР побачили в фільмі паралелі з окупацією 1968 року Радянським Союзом і його сателітами Чехословаччини.

Цей удар жандармів від кіно змусив Анджея Жулавського, 32-річного талановитого режисера, надію польського кіно, емігрувати на Захід. І саме там він зажив європейської слави як режисер. Але водночас це стало початком кінця сімейного життя подружжя.

…Повернімося до переплетіння доль двох талановитих польських актрис. У 1974 році видатний польський режисер Єжи Гофман почав знімати фільм «Потоп». Це друга частина задуманої ним екранізації історичної трилогії видатного польського письменника, лауреата Нобелівської премії Генріка Сенкевича, присвяченої польській історії XVII століття. Фільм за першим романом трилогії «Пан Володиєвський» Гофман зняв 1968 року. Одну з ролей у ньому зіграла Барбара Брильська. Ніхто не сумнівався, що режисер саме її візьме на головну роль шляхтянки Олени Білевич у масштабній двосерійній стрічці. Другу головну роль мав зіграти улюбленець глядачів і режисерів, зірка польського та європейського кіно Даніель Ольбрихський.

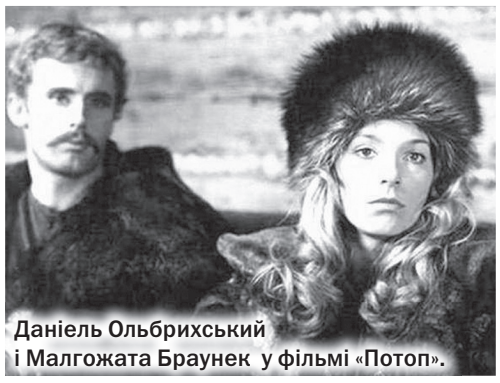
Даніель Ольбрихський і Малгожата Браунек у фільмі «Потоп».

І раптом Єжи Гофман прийняв рішення, яке гостро зустріли глядачі, критики і керівництво кіно: він зніматиме в ролі Олі лише Малгожату Браунек.

Результат засвідчив: метр кіно мав рацію. Величезний успіх фільму був значною мірою зумовлений чудовою грою Ольбрихського і Браунек. А сам фільм став, як на мене, кращим у трилогії за Сенкевичем (третім був знятий через чимало років добре відомий нам фільм «Вогнем і мечем»).

Здавалося б, після чергового тріумфу життя актриси складатиметься так само щасливо, як у її кіногероїні. Але вийшло зовсім інакше, як і в її суперниці Барбари Брильської.

Чоловік, Анджей Жулавський, на хвилі кінослави в Європі й Америці став крутити романи з кінозірками. Урешті 52-річний режисер пристрасно закохався у 26-річну нову зірку французького кіно Софі Марсо. Цей роман, який обговорював увесь кінобомонд, тривав чимало років. У їхньому цивільному шлюбі народився син Венсан. Але згодом режисер і актриса розлучилися. Нині вже 50-річна кінозірка й далі одна з успішних актрис європейського кіно.

А що ж Малгожата Браунек? У її творчості була ще одна зіркова роль — в екранізації класика польської літератури Болеслава Пруса (як і у Брильської в фільмі «Фараон»). Це був 10-серійний телефільм за романом «Лялька». Польща, Варшава, 70-ті роки XIX століття, великий соціально-психологічний роман. І водночас один із кращих творів світової літератури про кохання. Малгожата зіграла головну героїню — великосвітську холодну красуню аристократичних салонів Ізабеллу Лєнцьку.

Особисті долі обох актрис теж виявилися схожими. Малгожа Браунек теж вирішила залишитися самотньою і присвятити себе синові та мистецтву.

Та була в житті актрис ще одна трагічна подія, що пов'язала їхні долі.

Той трагічний вечір

Повернімося до 15 травня 1993 року, до трагедії на автостраді за 15 кілометрів від Лодзі. Преса тоді скупо повідомила, що автомашину вів «знайомий Басі Космаль», доньки знаменитої актриси Барбари Брильської (прізвище дівчини — по її батькові). Хлопець, мовляв, погодився підвезти знайому дівчину.

Це була лише частина правди. А вся правда полягала в тому, що за кермом машини був не хто інший, як син Малгожати Браунек. Так, той самий Ксаверій, якого мама народила під час зйомок фільму «Диявол». Здавалося, прокляття диявола, містика картини наздогнали актрису та її сина через багато років.

Ксаверій Жулавський був не просто «знайомим» Басі. Молоді люди кохали одне одного, їхній роман тривав другий рік. Син і донька непримиренних суперниць у кіно готувалися своїм шлюбом поєднати ці дві родини, двох красивих, знаменитих і по-людськи нещасних жінок. Доля вирішила інакше…

* * *

Барбара Брильська мешкає під Варшавою зі своїм сином. Загибель доньки наклала чорну мітку на родину. З батьком Людвік ніколи майже не спілкувався, для нього стосунки батьків, двох чужих одне одному людей, ніколи не були таємницею.

Брильська була серед відомих діячів культури Польщі, які ще позаторік рішуче підтримали Україну і засудили російську агресію проти нашої держави.

Малгожата Браунек усі останні роки життя теж віддала синові. Він, як і Людвік, має таку саму психологічну травму чи ще й більше. Хлопець робив перші успішні кроки в мистецтві. Але тяжкий камінь того трагічного вечора на довгі роки замкнув його душу. Відкрита вона була тільки для мами, яскравої польської актриси, яка прожила на екрані стільки чужих доль і якій власна доля наворожила ось таке.

Малгожата Браунек померла у Варшаві 23 червня 2014 року. Ще з 1980-их років, після тяжкого психологічного удару, вона відійшла від кіно й театру, захопилася східними філософіями та релігіями, зокрема дзен-буддизмом. Але 2001 року повернулася в мистецтво, знімалася у фільмах, грала в столичних театрах.

…Поховали її за буддистським ритуалом, на лютеранському кладовищі Варшави.

Теж сумна іронія долі…

Петро АНТОНЕНКО

Польська культура в Україні

Виставка «Втрачена Річ Посполита»

Відбулася в Івано-Франківську в Музеї мистецтв Прикарпаття.

Представник Варшавського відділення Інституту національної пам'яті Даріуш Ґалашевскі зазначив: «Другу Річ Посполиту творили звичайні люди, які під проводом Юзефа Пілсудського намагалися відтворити втрачену внаслідок загарбницьких дій імперій Першу Річ Посполиту. І після відновлення сталася чергова втрата: через брутальну діяльність двох тоталітарних режимів — гітлерівської Німеччини та Радянського Союзу. Ця виставка — спроба донести людям, які не знали Другої світової війни, її жах.

Виставка вже побувала в країнах Європи та США.

Директор музею Михайло Дейнега зазначив, що виставка — це гарний прояв братерства двох сусідніх народів.

Харківському товариству польської культури — чверть століття

У рамках XX ювілейних Днів польської культури в Харкові відбулося святкування 25-річчя створення Харківського товариства польської культури.

На конференції «Внесок поляків в історико-культурний розвиток Харкова» прозвучали такі доповіді: «Польське пісенно-поетичне слово у Харкові», «Історія «Польського альманаху» в Харкові», «Архітектор Болеслав Міхаловський в театральному просторі Харкова», «Провінційний побут Слобожанщини початку XX століття за світлинами польських родів Валківщини».

Кульмінацією ювілею товариства став урочистий вечір у великому залі Харківського національного театру опери та балету імені Лисенка. Було зазначено, що Товариство польської культури бере активну участь у житті багатонаціонального Харкова. Не випадково з 29 міст-побратимів і партнерів Харкова з 19 країн світу три міста знаходяться в Польщі (Варшава, Познань і Ченстохова).

Закінчилося святкування концертом артистів Варшавської опери й Харківського театру опери та балету.

Сторінки української історії в особах

Голодомор не зламав

Український інститут національної пам'яті ініціював проект «Незламні», де розповідає про постаті, яких пережите в 1932 – 1933 роках не знищило ані фізично, ані духовно.

Микола Руденко (1920 – 1994) — письменник, філософ, дисидент, політв'язень.

Народився в селищі Юріївці на Луганщині. Батько загинув під час пожежі на шахті, коли хлопцеві ще не було й 7 років. Голодомор припав на дитячі роки Миколи. Школярем Руденко почав друкувати перші твори. Незважаючи на важке поранення, пройшов усю Другу світову війну. По її завершенні працював редактором журналу «Україна», активно друкувався.

У 1960 – 1970 роках Микола Руденко став переосмислювати власне життя в «країні Рад». Він писав листи до ЦК КПУ про вади і прорахунки в керівництві суспільно-політичним життям України, його твори поширювалися «самвидавом». Від 1974 року влада почала утиски щодо Руденка: його виключили з Компартії та Спілки письменників, а 1977 року за участь в Українській Гельсінській групі арештували й засудили до 7 років таборів і 5 років заслання.

1976 року Микола Руденко написав поему «Хрест» про голодне й напівмертве українське село 1933 року.

«Пригадую пізню осінь тридцять другого. Сіявся перший сніг. Я йшов на Шидлівку по рятівну пайку. Саме на цій дорозі колись я зустрічав батька з його гостинцями «від зайчика». «Зайчик» був щедрий: не шкодував для мене ні ковбаси, ні цукерок. Спогад про смак його частувань був такий болісний, що я заплакав. Я відчув велику слабість у ногах. Далі йти не було сил — я сів у засніженій ямі край дороги. Свідомість потьмарилась, я провалився в морок непритомності».

Іван Світличний (1929 – 1992) — критик, літературознавець, поет, перекладач, дисидент.

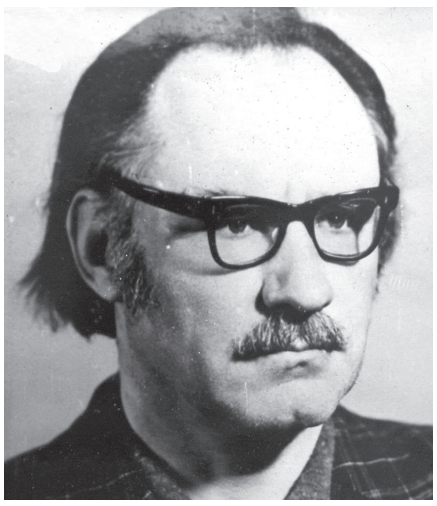

Народився в с. Половинкине на Луганщині. Оскільки батьки були незаможними селянами, родину не розкуркулили. Окрім Івана, в ній було ще двоє дівчат – Марія (1932 р.н.) й Надія (1936 р.н.). Через хворобу батька забезпечувала родину мати, Меланія Іллівна. Щоб урятувати дітей від голодної смерті, вона подалася на заробітки на Донбас.

Іван Світличний закінчив із золотою медаллю школу, з відзнакою — філологічний факультет Харківського університету. Від 1952 до 1955 рр. Іван Світличний — аспірант в Інституті літератури ім. Тараса Шевченка. Працював у двох наукових інститутах, редакції журналу і видавництві «Наукова думка». Через громадянську позицію його переслідували карально-репресивні органи. Втративши під тиском КДБ роботу, змушений був перебиватися випадковими заробітками, публікувався під псевдонімом або чужим прізвищем. Попри все, залишався одним із найвідоміших критиків радянського режиму.

Від початку 1960-их — серед найактивніших учасників національно-демократичного руху. Брав участь у створенні Клубу творчої молоді «Сучасник» — першого осередку шістдесятників у Києві. Налагодив стосунки з діаспорою й перебував біля витоків самвидаву. У творах звертав увагу на злочини радянського режиму, передовсім Голодомору, який йому довелося пережити.

Уперше Івана Світличного арештували 1965 року за звинуваченням в «антирадянській агітації й пропаганді». Звільнили за браком доказів. Другий арешт — 1972-ого, за звинуваченням у зв'язках із «закордонними націоналістичними організаціями». Вирок Київського обласного суду — 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання. У таборах став одним із лідерів руху опору в'язнів, брав участь в акціях протесту, голодував.

Із табору Іван Світличний вийшов 1983 року — важкохворим, але не зломленим. «Все краще в мені — це Іван. Усього кращого в багатьох інших — від Івана. Він роздарував себе по проскурах. Виняткова роль, виняткова самопожертва — без тіні докору», — писав поет Василь Стус.

Михайло Сікорський (1923 – 2011) — історик, культуролог, директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Народився в місті Чигирині в робітничій родині. Рано втратив батька. Випускник історичного факультету Київського університету, після закінчення якого Михайла Сікорського призначили на посаду директора краєзнавчого музею в Переяславі-Хмельницькому. Тоді в музеї було тільки 32 експонати. Нині заповідник «Переяслав» охоплює 24 тематичні музеї, 370 нерухомих пам'яток народної архітектури. Близько 200 тисяч експонатів розповідають про всі історичні періоди Переяславщини.

У 1960 – 1970-их роках Сікорському вдалося зібрати й тим самим урятувати із затоплюваних Канівським гідровузлом територій Придніпров'я десятки архітектурних пам'яток, сотні археологічних артефактів і тисячі предметів побуту.

Із особливою любов'ю Михайло Іванович створював Музей хліба, окремий куточок якого присвячено Голодомору 1932 – 1933 років.

Дитиною пережив Голодомор. 1932-ого з голоду померла мати Михайла. Про її смерть він згадував 80 років потому: «Пам'ятаю, як мати повернулася з безплідних пошуків хліба, впала посеред кімнати і більше не встала. Два дні вона лежала мертва, а ми, діти, вовтузилися поруч, бо не знали, що робити. Потім збирачі трупів відвезли її і кинули до великої ями, повної мерців. Ще й досі зринають у пам'яті пухлі люди, на яких тріскалась шкіра. Багато з них закарбувалося з грудочками землі в руках. Вони востаннє тягнулися до землі-годувальниці, а вона вже нічим не могла їм допомогти».

Після цього сиріт — десятирічного Михайла, братів Івана, Олександра й сестру Марійку — помістили до Чигиринського дитячого будинку.

Олекса Тихий (1927 – 1984) — філософ, філолог, правозахисник, політв'язень.

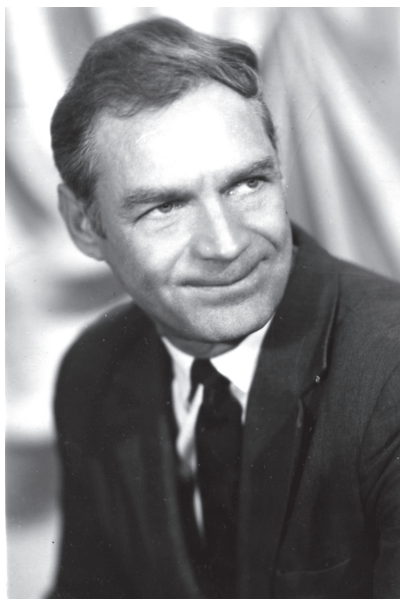

Народився на хуторі Їжевка на Донеччині, де родина пережила Голодомор. Закінчив філософський факультет Московського університету, вчителював у школах Запорізької та Донецької областей.

Один із активних учасників дисидентського руху в Україні, виступав на захист української мови й культури на Донеччині, критикував політику влади з русифікації краю. У листопаді 1976 року як один зі співзасновників Української Гельсінської групи підписав Декларацію та Меморандум, в яких стверджувалося, що Голодомор 1932 – 1933 років є геноцидом.

За правозахисну діяльність у липні 1977 року засуджений до 10-річного позбавлення волі в таборах особливо суворого режиму і 5 років заслання. Покарання відбував у Мордовії. Багато разів Олекса Тихий оголошував голодування, протестуючи проти нелюдських умов утримання політв'язнів — порушення їхніх прав на листування, побачення. Одне з них тривало 52 доби. Помер у тюремній лікарні в Пермі. Перепохований 19 листопада 1989 року на Байковому цвинтарі в Києві.

«Я — для того, щоб мої земляки-донбасівці давали не лише вугілля, сталь, машини, пшеницю, молоко та яйця. Для того, щоб моя Донеччина давала не тільки вболівальників футболу, вчених-безбатченків, російськомовних інженерів, агрономів, лікарів, учителів, а й українських спеціалістів-патріотів, українських поетів та письменників, українських композиторів та акторів. Не вина, а біда простих людей (тобто працьовитих робітників і селян), що з їхньої волі чи мовчазної згоди знищується українська мова та культура на Донеччині».

Борис Хандрос (1923 – 2006) — кінодраматург, журналіст, письменник.

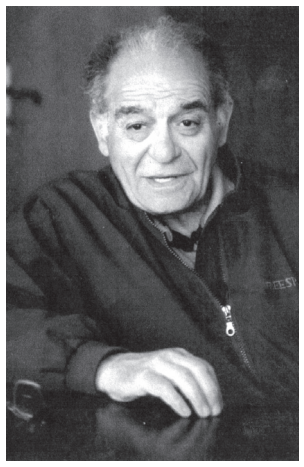

Народився в селі Озаринці Вінницької області в родині вчителів, організаторів єврейської світської освіти. У роки Голодомору вижив завдяки «делікатесам» матері — «млинцям» із макухи, затирухи, заправленим кропивою.

Під час Другої світової добровольцем вступив до Червоної армії, потім потрапив у гетто й концтабір «Печора» у Брацлаві на Поділлі, був важко поранений, знову воював, зустрічав союзників на Ельбі. Після закінчення Київського університету вчителював на білоруському Поліссі.

Борис Хандрос — автор сценаріїв кількох документальних і науково-популярних фільмів про Голодомор, а також книги «Смертні листи» — це сотні листів, написаних 1932 року й адресованих партійному керівництву. У них — нерозуміння того, що відбувається, бажання виправити ситуацію, донести правду, описи катастрофи, яка наближалася. Листів від 1933 року фактично немає, майже всі вони були знищені режимом, який хотів приховати злочин.

«Я на власному досвіді не раз переконувався, з якими труднощами правда про Голодомор пробивала собі дорогу крізь товщу часу, лукавого замовчення і підступних міфів, щоб відтепер назавжди залишитися пам'ятником по загублених і нагадуванням, пересторогою для живих».

Український інститут національної пам'яті

Олександр Греків

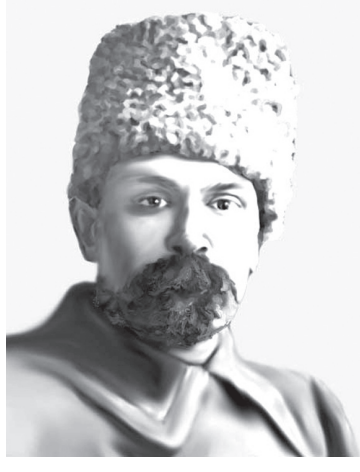

Майбутній генерал-хорунжий Армії УНР народився 3 грудня 1875 року в селі Сопич на Сумщині у дворянській родині. Навчався на юридичному факультеті Московського університету, закінчив Миколаївську військову академію. Захистив дисертацію з історії військового мистецтва (1912 р.).

Під час Першої світової війни за бойові заслуги отримав чин генерал-майора.

Від грудня 1917 року — на службі в Українській Народній Республіці. У 1918 – 1919 роках — командир 2-ої Сердюцької дивізії, начальник Головного штабу, головнокомандувач польових армій, міністр військових справ УНР, перший наказний отаман (командувач) Армії УНР, командувач Української Галицької армії.

Як згадував О. Ключенко: «Вже сама постава генерала Грекова вказувала, що маємо перед собою вояка з крові й кості, з його бистрого зору й високого чола промовляла ініціатива, бистрий ум та дар бистрої орієнтації, в його діланнях виявлялася залізна рука». 1920 року емігрував до Австрії. 21 вересня 1948 року викрадений СМЕРШем (радянська військова контррозвідка) у Відні. Засуджений на 25 років за антирадянську діяльність, перебував у таборах Ташкента й Норильська. Звільнений улітку 1956-ого, повернувся до Австрії, де й помер 2 грудня 1958 року.

Сергій ГОРОБЕЦЬ,
Український інститут національної пам'яті,
м. Чернігів

Могила Олександра Грекова в Австрії.

Іван Багряний.
Шлях по лінії найбільшого опору

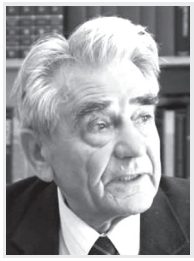

2 жовтня минуло 110 років від дня народження Івана Багряного — видатного письменника і політика, автора таких знаменитих романів, як «Сад Гетсиманський» і «Тигролови», предтечі шістдесятників. Ми вирішили поспілкуватися з дослідником життя і творчості І. Багряного, представником Фундації його ж імені, популяризатором його творчості, письменником Олександром ШУГАЄМ.

— Пане Олександре, як відзначається ювілей?

— Почну з першого ювілею, коли творчість Багряного тільки-но повернулася в Україну після суворого офіційного замовчування, яке тривало кілька десятиліть. У квітні 1990-ого, тобто ще до проголошення незалежності України, я поїхав в Охтирку і розшукав першу дружину, сина й сестру Багряного. Це була справжня сенсація! Для нас і для закордону. Розшукав я й інших родичів, а в їхніх помешканнях — портрети односельців роботи Багряного (він за фахом був художником-портретистом і в 32 роки з підірваним у сталінських катівнях здоров'ям заробляв собі на хліб малюванням). Далі — розшукав в Охтирці зачитаний до дірок примірник роману у віршах «Скелька», через який формально Багряного й було заарештовано свого часу, а також його першу збірку новел «Чорні силуети», складену й надруковану ним самим у дев'ятнадцять років тут же, в охтирській друкарні, під першим своїм псевдонімом — І. Полярний. Полярний — тобто протилежний до окупаційного московсько-більшовицького режиму. Отже, письменник прозрів досить рано. Про все це й багато іншого йдеться в моєму романі-дослідженні «Іван Багряний, або Через терни Гетсиманського саду» (1990 – 1992).

В Україні відзначили перший, 85-річний ювілей. А пізніше — 90, 95 і 100-річчя. Увесь час я був відповідальним секретарем оргкомітетів, віднаходячи дедалі більше нових матеріалів із життя і творчості Багряного як в Україні, так і за кордоном, зокрема в Західній Німеччині (Новий Ульм, де він жив і працював, там і знайшов останній притулок), а також у США та Канаді. Про це йдеться в моїй дилогії «Іван Багряний: нове й маловідоме» («Смолоскип», 2013) і «Фундація імені Івана Багряного» («Смолоскип», 2015). Коли ж говорити про нинішній ювілей, то ще наприкінці минулого року в тижневику «Слово Просвіти» для шанувальників творчості письменника Фундація оголосила відкритий всеукраїнський конкурс «Золотий бумеранг» — від назви поетичної збірки Багряного. Це конкурс відповідей-есеїв на запитання, що пов'язані з життям і творчістю Багряного. Журі вже отримало чимало змістовних відповідей на запитання (найцікавіші з них надруковані). На прохання читачів конкурс продовжено до кінця ювілейного року. На переможців чекають нагороди. Має відбутися свято в Охтирці. Не забули про Багряного й бібліотекарі та музейні працівники, які влаштували виставки творів ювіляра.

Тут я кажу про громадські заходи, не покладаючись на урядовців і чиновників, до яких стукаюся майже щодня, написав багато листів, на які не отримав навіть відповідей. А шкода, бо на державному рівні можна було б здійснити надзвичайно важливі культурні заходи в Україні й за кордоном, як це було в попередні ювілеї.

— Чим Багряний актуальний у сьогоднішній Україні?

— Призваний до Радянської армії з другого курсу факультету журналістики Київського університету, я став командиром танка на території колишньої Східної Німеччини тоді, коли мої німецькі ровесники в Західній Німеччині буквально зачитувалися Багряним. Його «Тигролови» (у перекладі «Das Gesetz der Taiga» — «Закон тайги») вийшли в Кельні трьома накладами і стали справжнім бестселером. (Було видання й голландською мовою «Vlucht in de taiga» — «Втеча в тайгу».) Це початок шістдесятих років, коли в Україні відбувалося піднесення хвилі так званих шістдесятників. Я вже не кажу про переклад «Тигролів» ще раніше — 1954-ого й 1957-ого — в Канаді й США англійською мовою («The hunters and the hunted» — «Переслідувачі й переслідувані») загальним накладом понад мільйон примірників! Захоплення українським письменником Багряним було неймовірне. Багряний — творець від Бога, а все, що від Всевишнього, захоплює. У його творах не відчувається заданості, холодного розрахунку, натомість захоплює щирість і пристрасть. Як дослідник я мав змогу доторкнутися й до чернеток Багряного. А скільки животрепетних тем залишилося нерозкритими! Коли письменникові минуло 23 роки, його гаслом стало: «Ходи по лінії найбільшого опору — і ти пізнаєш світ». А як пристрасно-таємниче закінчуються «Тигролови»: «Сміливі завжди мають щастя». Саме оця романтика боротьби за свою долю, я вважаю, не може не захоплювати молодих читачів. Хоч романтика може виявитися не зайвою і старшому поколінню.

Багряний відчув, уловив найбільшу загрозу й небезпеку для людини, для людства у XX столітті — біг над прірвою, що стало ще небезпечнішим сьогодні, у XXI столітті.

— Чи є Іван Багряний одним із умовних «лідерів» української прози XX століття?

— Так, незаперечним лідером, який умів шанувати й інші таланти. Його дружба з Уласом Самчуком підтверджує це. І не тільки. З якою увагою, наприклад, він ставився до Тодося Осьмачки!

— Пане Олександре, як Ви розумієте джерела письма Івана Багряного?

— «Чорні силуети» — це п'ять учнівських новел, майже шкіців. І всі вони автобіографічні. Отже, найбільше на юного автора вплинули конкретні життєві реалії. Пізніше Багряний зізнався, що входив у літературу з книжками Винниченка під рукою. Захоплювався й памфлетами Хвильового. Узагалі він багато читав. Багряний був «дитям» Розстріляного (чи, точніше, недостріляного) Відродження.

— А вже пізніше? Які були його інтелектуальні й естетичні інтереси?

— Хоча і почувався часом самотнім, Багряного все-таки оточували інтелектуали, скажімо, Василь Гришко, Михайло Воскобійник, колишній соловецький в'язень Семен Підгайний, Григорій Костюк та інші. У статтях, листах письменника згадується ціле гроно відомих майстрів пера. Коли він встигав читати їхні твори? Це загадка. Просто вмів усе робити дуже швидко. Про це мені розповідала його друга дружина, Галина Багряна. Лежачи хворий, він прилаштовував на груди портативну друкарську машинку і працював далі.

— Наскільки письменника Івана Багряного знають за кордоном?

— Для цього потрібна цілеспрямована державна культурна політика, чого в нас, на жаль, досі немає. Початок шістдесятих років воістину був під знаком зорі Багряного. Крім перекладів роману «Тигролови» англійською, німецькою, голландською мовами, 1961 року вийшов у Парижі роман «Сад Гетсиманський» — французькою «Le jardin de Gethsemani». Громадськість української діаспори США й Канади цілком заслужено висунула творчість І. Багряного на здобуття Нобелівської премії. Але з підірваним у сталінських катівнях здоров'ям письменник передчасно, 25 серпня 1963 року, помер.

Із поверненням його творчої спадщини в Україну, урочисто відсвяткувавши це, заспокоїлися. І таке саме становище й нині. Нашим політикам і керманичам чомусь не до Багряного.

— А як би можна було політичні міркування Багряного допасувати до сьогоднішніх обставин у нашій країні?

— Ці політичні міркування вкрай потрібні нам сьогодні. Консолідація суспільства, боротьба за українську людину, за вільний духовний розвиток і соціальний захист кожної особистості, безкомпромісна відсіч московському імперіалізму. А візьміть памфлет «Чому я не хочу вертатись до СРСР?». Написаний 1946 року (і знову ж таки перекладений кількома європейськими мовами), хіба цей памфлет не актуальний сьогодні, коли ось уже третій рік потерпаємо від російської агресії?

— Розкажіть нашим читачам трохи про політичну силу, яку Багряний очолив на еміграції.

— Багряний народився поетом, а політиком став у боротьбі з московським більшовизмом, російським фашизмом, тим паче змушений опинитися в еміграції. Баварське місто Новий Ульм (Західна Німеччина) по Другій світовій війні виявилося справжнім осередком українського культурного відродження і демократичного визвольного руху, провідну роль у якому відігравав Багряний. Тут успішно діяла заснована ним масова УРДП (Українська революційно-демократична партія) з видавництвом «Українські вісті» та однойменною газетою. Тих добрих справ, які було успішно зроблено, не перелічити. З початком 1950 року колишні наддніпрянці (а саме вони здебільшого й становили багрянівську УРДП) масово рушили з Німеччини до США, головним чином до Нью-Йорка, Філадельфії, Чикаго, Детройта. Переселенці (уявіть, переселятися довелося вдруге, бо спочатку біженці з комуністичного «раю» знайшли певний прихисток у таборах Ді-Пі) одразу ж довели, на що вони здатні. Упродовж лише одного року на новому континенті було створено ДОБРУС (Демократичне об'єднання бувших репресованих українців з-під совєтів), ОУРДП (Об'єднання українців революційно-демократичних переконань), ОДУМ (Об'єднання демократичної української молоді), товариство сприяння Українській Національній Раді, православну парафію Св. Покрови у Філадельфії...

На американському континенті багрянівці в першій половині 1950-их років видали капітальну (обсягом понад тисячу сторінок, із численними ілюстраціями) двотомну працю англійською мовою «The black deeds of the Kremlin» — «Біла книга про чорні діла Кремля». Тут чи не вперше було зібрано документальні розповіді, свідчення про Голодомор 1933 року та репресії московських більшовиків в Україні. Підготовкою видання керував колишній соловецький в'язень, сподвижник Івана Багряного Семен Підгайний. Цей двотомник вислали всім представникам Організації Об'єднаних Націй, президентам і главам урядів, міністерствам, посольствам, сенаторам і парламентарям, університетам, бібліотекам країн Заходу. Те видання без перебільшення можна назвати епохальним, бо саме відтоді західні політики й дослідники (Роберт Конквест, Джеймс Мейс та інші) по-справжньому заговорили про смертельну небезпеку багатомільйонній українській нації з боку панівного московського режиму.

Наприкінці 1958 – в середині 1959 року на американському континенті побував І. Багряний. Приводом виявилося запрошення на з'їзд українських письменників в екзилі. Після з'їзду, на якому письменник виступив із палкою промовою, виконуючи насамперед обов'язки очільника Української Національної Ради, об'їхав низку міст США й Канади, де виступав із доповідями на теми: «Батьківщина і ми», «Українська молодь та Українська держава», «Література в кайданах (під совєтами)». На його доповідях збиралося по 300, 500, навіть 1000 слухачів. У всіх містах Багряний мав також інші зустрічі — з громадськими й політичними організаціями та їхніми очільниками. Скрізь Багряного приймали голови міст, на його честь навіть вивішували синьо-жовті прапори. Він виступав на американському телебаченні.

У Конгресі, в комісії розслідування Багряний виступив зі свідченнями про антилюдську більшовицьку політику, застерігаючи Америку від московських підступів (здається, прозирав аж у сьогодні!). Ці свідчення потім було видано окремою брошурою англійською мовою.

— Якою була родина Багряного?

— Сина Багряного, Бориса Івановича, незважаючи на те, що він мав прізвище матері, добре навчався, після закінчення середньої школи не допустили навіть до іспитів у Харківському політехнічному інституті. Потім була служба в Радянській армії. Його змусили виступити по радіо проти батька. У Бориса Івановича стався психічний злам. Після армії він усе життя працював електриком в Охтирці, а був дуже здібним і схожим на батька. Я зустрічався і розмовляв з Борисом Івановичем, як і з його матір'ю, Антоніною Дмитрівною, милою, приємною жінкою. Зустрічався також із сестрою Багряного, Єлизаветою Павлівною. Їм було що розповісти про те, яких знущань та переслідувань вони зазнали від окупаційної влади. Про це йдеться в моєму романі-дослідженні «Іван Багряний, або Через терни Гетсиманського саду».

— Яким був Іван Багряний у побуті?

— А знаєте, я бачив... Івана Багряного! У кадрах документальної аматорської кінострічки. Це було в серпні 1993 року в Новому Ульмі, куди мене запросила друга дружина Багряного, пані Галина, та її донька Роксоляна. Враження незвичайне! Усі, кого я просив поділитися спогадами про Багряного, відгукувалися про нього найперше як про великого гуманіста, вірного друга, наділеного неабияким почуттям гумору. Ненавиділи Багряного лише непримиренні ідейні противники, вороги України, зокрема московські імперіалісти. Засилали провокаторів, щоб заманити його в СРСР. За ним полювали! Недарма ж він носив зашиту в лацкані піджака ампулу з ціанистим калієм, щоб не потрапити живим у лапи кремлівським людоловам... Згадайте передсмертний лист Багряного, звернений до майбутнього, далекого Друга: «Серце кожного поета і романтика мусить іти на Голгофу». Навіть останньої миті він думав не про себе, а про нас, молодших, і про майбутніх українських патріотів.

Підготував Олег КОЦАРЕВ
Газета «День»

Пишемо історію села Авдіївка

Я народився в селі Авдіївка Куликівського району. Тут минуло дитинство, тут жив до армії й трохи після служби. Постійно в селі буваю. Там хата покійних батьків, наше родинне обійстя, ще родять посаджені батьком старі яблуні. Там живуть мої однокласники, родичі, добрі знайомі.

Сільська рада, голова села Валерій Корявець запропонували мені допомогти написати книгу з історії Авдіївки. Нині справжній краєзнавчий «бум»! Одна за одною виходять книжки про села нашої Чернігівщини. І це гарно, що люди повертаються до своїх витоків. І в моєму Куликівському районі останніми роками вийшли книги про Салтикову Дівицю, в минулому відоме сотенне козацьке містечко, про сусідній з моїм селом Ковчин і друга книга — про Ковчинську середню школу, яку я закінчував після нашої Авдіївської восьмирічки.

Авдіївка — одне з найдавніших сіл у районі. Тут більшість сіл з'явилися в XVII столітті, за козацьких часів, особливо по шляху з Чернігова на Ніжин, як козацькі залоги. Наша Авдіївка існувала ще за Великого князівства Литовського, в XV столітті. Але, напевно, село існувало й у часи Київської Русі, як і згадані Ковчин та Салтикова Дівиця, що теж по Десні. Адже це був водний шлях по Десні між княжими містами: Новгород-Сіверський – Чернігів – Київ.

На жаль, історичних даних про село замало. Що ж, будемо шукати — в архівах, родинах земляків. У сільській раді є чималий альбом спогадів односельців, записаних на початку 1960-их років. Вони саме тим і цінні, що це спогади людей, які пам'ятали не лише довоєнні, а й дореволюційні роки, адже жили тоді. Нині, через півстоліття, навіть найстаріші мешканці, хоч у нас і чимало довгожителів, не є очевидцями тих часів, адже в 1920 – 1930-ті роки були малими дітьми або ще й не народилися на світ. От як важливо вчасно записувати і берегти спогади.

Щось знайдемо в архівах. Там останніми роками активно працює мій двоюрідний брат із Ковчина Сергій Спутай, нині директор поважної організації в столиці. Він син мого дядька Михайла, рідного брата моєї матері Оксани. Сергій кілька років тому, удвох із директором школи, а нині головою райради Наталією Халімон, видав книгу «Учителем школа стоїть» — про історію школи Ковчина. Зараз збирає матеріали на нову книгу про своє село. На моє прохання дещо знайшов в архівах і про Авдіївку, зокрема метричні записи з церковних книг нашого храму, яким понад 200 років.

Користуючись нагодою, звертаюсь до своїх односельців, у тому числі тих, що живуть в інших місцях: надайте в сільську раду якісь свої спогади про село, фотографії, документи (звісно, для копіювання).

А поки що подаю список жителів Авдіївки, репресованих у часи тоталітарного режиму. Це довідки з багатотомного видання «Реабілітовані історією. Чернігівська область». Такі видання виходять в Україні згідно з постановами Верховної Ради і уряду ще від 1992 року. По нашій Чернігівщині вийшло 5 томів. І це лише частина скорботного списку репресованих, бо, йдучи в алфавітному порядку, в 5-ому томі дійшли лише до літери «К». Сподіваймося, скоро вийдуть і наступні томи.

Ці жертви режиму давно вже реабілітовані, тобто виправдані судом, бо не були вони ніякими ворогами народу. Кримінальні справи не завжди завершувалися судовим вироком, очевидно, інколи кидали за ґрати всіх підряд, але місяцями чи й по року тривало слідство, і людина була фактично ув'язнена.

Навряд чи живі вдови цих репресованих — їм би мало бути вже під сотню років. Але, напевно, живуть діти, онуки цих людей, і їм буде цікаво дізнатися про долю свого батька чи діда. У виданні вказується місце перебування справи та її номер.

Усі ці судово-слідчі справи до минулого року були строго засекречені — і в архіві Служби безпеки, і в обласному державному архіві. Торік парламент ухвалив кілька законів про декомунізацію, в тому числі щодо відкритого доступу до архівів. Тепер не лише родичі репресованих, а й будь-хто з громадян може вільно отримати для прочитання, копіювання ці судово-слідчі справи.

А це теж наша історія…

Петро АНТОНЕНКО

Жовтень 2016 р. День села.

Репресовані жителі села Авдіївка Куликівського району

Антоненко Микола Микитович, 1898 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, робітник. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській області від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.10.1989 р. (ДАЧО — Ф. Р-88-30, оп. 3, с. 11011).

Антоненко Онисим Васильович, 1885 р. н., с. Авдіївка, українець, малописьменний. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою Особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.05.1989 р. (ДАЧО — Ф. Р-88-30, оп. 3, с. 5346).

Атрощенко Антон Васильович, 1909 р. н. Проживав за місцем дислокації 2 об 158 осбр, червоноармієць. За вироком ВТ 240 сд від 09.01.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 11.03.1942 р. Реабілітований 24.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів, — Спр. 17506-п).

Атрощенко Михайло Олексійович, 1906 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, колгоспник. Заарештований 09.04.1934 р. За вироком Чернігівського обласного суду від 12.01.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР виправданий, з-під варти звільнений. За ухвалою ВС УСРР від 14.11.1935 р. попередній вирок скасовано. 05.06.1936 р. справу припинено. Реабілітований 18.04.1997 р. (ДАЧО — Ф. Р-88-30, оп. 3, с. 2155).

Власенко Павло Онисимович, 1906 р. н., українець. Проживав у с. Авдіївка, колгоспник. Заарештований 18.06.1934 р. За вироком Чернігівського обласного суду від 12.01.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР виправданий. За ухвалою ВС УСРР вирок від 12.01.1935 р. скасовано. 05.07.1936 р. справу припинено. Реабілітований 18.04.1997 р. (ДАЧО — Ф. Р-88-30, оп. 3, с. 2155).

Жагло Павло Никифорович, 1903 р. н., українець, малописьменний. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 29.03.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 21.06.1929 р. за ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до вислання у Старобільську округу на 4 роки. Реабілітований 30.06.1999 р. (ДАЧО, ф. Р-328, оп. 6, с. 223).

Жеребко Опанас Іванович, 1909 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 06.07.1934 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.07.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. (ДАЧО, ф. Р-8840, оп. 3, с. 2155).

Жеребок Макар Якимович, 1903 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 28.03.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варти 11.04.1929 р. Реабілітований 30.06.1999 р. (ДАЧО, ф. Р-328, оп.6, с. 223).

Івашута Михайло Олексійович, 1880 р. н., українець, малописьменний. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 28.03.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений 11.04.1929 р. Реабілітований 30.06.1999 р. (ДАЧО, ф. Р-328, оп.6, с. 223).

Ільяш Василь Омелянович, 1878 [1879] р. н., українець, малописьменний. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.05.1989 р., 30.05.1989 р. (ДАЧО, ф. Р-8840, оп.3, с. 5365, 1536).

Ільяш Данило Аврамович, 1907 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 28.03.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений 11.04.1929 р. Реабілітований 30.06.1999 р. (ДАЧО, ф. Р-328, оп.6, с. 223).

Какадій Іван Давидович, 1911 р. н., українець, неписьменний. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 28.03.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. 18.04.1929 р. з-під варти звільнений. Реабілітований 30.06.1999 р. (ДАЧО, ф. Р-328, оп.6, с. 223).

Корявець Василь Григорович, 1886 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 23.05.1989 р. (ДАЧО, ф. Р-8840, оп.3, с. 8897).

Список скорочень

КК УСРР — Кримінальний кодекс Української Соціалістичної Радянської Республіки.

ВС — Верховний суд.

УНКВД — Управління Народного комісаріату внутрішніх справ.

ГПУ— Головне політичне управління.

ВТТ — виправно-трудовий табір.

ВМП — вища міра покарання.

ГДА СБ України — Галузевий державний архів Служби безпеки України.

об — окремий батальйон.

осбр — окрема стрілецька бригада.

ДАЧО — Державний архів Чернігівської області.

Ф — фонд, оп. — опис, с — справа.

«Ніжин крізь час»

Користувач соцмереж Олександр Нікітка опублікував фотопроект «Ніжин крізь час», в якому фото сучасного Ніжина поєднуються з давніми фотографіями міста. У коментарях до альбому Олександр зазначив: «На всіх знімках проступає місто, навіть із різних епох. Не так уже багато фотографій старого міста вдалося роздобути. Деякі локації так і залишилися невпізнаними. Проте я впевнений, що цей альбом ще буде наповнюватися».

Славні містечка Чернігівщини

Наші колишні райцентри

Село Грем'яч, Новгород-Сіверський район

Населення — 1 399 осіб. Найпівнічніша точка України.

Уперше згадується 1604 року. На території села виявлено 2 городища (VI – III ст. до н.е.), поселення епохи бронзи (V – II тис. до н.е.), ранньослов'янське (III – V ст.), Київської Русі (IX – XIII ст.).

У 1747 р. була побудована церква Різдва Богородиці.

Станом на 1886 р. у колишньому державному й власницькому містечку Кам'янсько-Слобідської волості мешкала 2171 особа, існували 2 православні церкви, єврейський молитовний будинок, 2 постоялих двори, 11 лавок, водяний млин, відбувалося 6 ярмарок на рік.

За переписом 1897 року кількість мешканців зросла до 3278 осіб, з яких 2922 — православної віри, 353 — іудейської.

Селище Дмитрівка, Бахмацький район

Населення — 2316 осіб. Водойма — р. Ромен. Найближча залізнична станція — Рубанка, 1 км. Від села залізницею і автошляхами до райцентру — 36 км, до обласного центру — 140 км.

Дмитрівка заснована 1647 року. Від 1649 р. — у складі Красноляединської сотні Прилуцького полку. 1761 року в селі налічувалося козаків — 361, казенних селян — 1, поміщицьких селян — 220. У часи пізньої Гетьманщини Дмитрівка активно розвивалася, конкуруючи із сотенним центром — містечком Голінка. Швидке зростання села почалося після скасування кріпацтва, особливо з початком будівництва Лібаво-Роменської залізниці. На 1897 рік село налічувало 2366 жителів.

1880 року в селі збудували нову церкву. Навпроти неї звели школу й будинки для вчителів. Промисловість була представлена вітряними й водяними млинами, кузнями, олійнями, чинбарнями. Наприкінці XIX століття навколо села виникло багато хуторів.

1905 року у Дмитрівці збудували паровий вальцьовий млин — найбільший на той час в Україні, а 1906 року в селі Щуча Гребля — цукровий завод, ще один паровий млин і цегельний завод біля Романкової греблі.

Перед революцією 1917 року в Дмитрівці було 597 дворів, 3518 жителів, у тому числі понад 200 євреїв, які мали свій маленький квартал із синагогою. У селі працювало 8 крамниць, 2 лісоторгових склади із бригадами теслярів, фабрика з виробництва сухарів для армії, цукеркова фабрика, цегельний завод, парові млини, цукрозавод, залізнична станція, заїжджий двір, шинки, розливний пункт Роменського пивзаводу, маленькі майстерні в будинках євреїв — шапкарів, шевців, перукарів, чоботарів тощо.

За час громадянської війни занепали дрібна торгівля і дрібні виробництва, зруйновано артилерійським вогнем цукрозавод.

У 1920-их роках дмитрівці вели збройну боротьбу із загонами комуністів, які грабували людей.

У 1930-ті роки почалося методичне знищення хуторів.

На початку 1950-их років у селі з'явилась електрика, яку з перебоями давала місцева дизельна електростанція.

У середині 1980-их років збудовано два цегельні заводи, харчокомбінат, овочесушильний завод, інкубатор, новий залізничний вокзал, створено міжколгоспну будівельну організацію, побудовано нову лікарню на 100 ліжок. 1980 року збудовано школу на 634 місця, пошту, нові магазини. Однак у 1980-их роках ліквідовано міжколгоспну будівельну організацію, інкубатор, побуткомбінат. У 1990-их роках були закриті цегельні заводи, сушильний завод, харчокомбінат, маслозавод, «Сільгоспхімія». Пізніше зруйновано тваринницькі ферми, хлібопекарню, «Сільгосптехніку».

Сьогодні в селищі працюють магазини приватних підприємців, хлібоприймальне підприємство і завод при ньому, молокоприймальне підприємство, приватна пилорама. Коштом жителів проведено центральний водогін. Діють пошта, школа I – III ступенів, дошкільний заклад.

Серед відомих уродженців Дмитрівки — Савченко Трохим Архипович — воїн армії УНР, учасник Другого зимового походу; Яценко Павло Васильович — учасник Другої світової війни, Герой Радянського Союзу; Здесенко Юрій Георгійович — український фізик, член-кореспондент НАН України.

Селище Добрянка, Ріпкинський район

Засноване 1706 року. Населення — 2787 осіб. Залізнична станція Горностаївка. До райцентру автошляхами — 40 км, до обласного центру залізницею і автошляхами — 75 км. Один із центрів поширення старообрядництва в Україні. Добрянській селищній раді підпорядковані села Аткильня, Вербівка. Поблизу розташований пункт контролю Добрянка – Марковичі на кордоні з Білоруссю.

У селищі народилися: Григор'єв Леонід Михайлович — Герой Радянського Союзу; Коваль Олег Степанович — заслужений діяч культури Білорусі; Ломоносов Володимир Іванович — заслужений працівник промисловості України; Хромов Борис Кіндратович — Герой Радянського Союзу.

Село Іваниця, Ічнянський район

Засноване 1600 року. Водойма — р. Смош. Населення — 1858 осіб. Відстань до Чернігова — близько 150 км, до Ічні — 18 км. Найближча залізнична станція — Ічня.

У цій місцевості люди жили з давніх-давен, про що свідчать велике скупчення курганів бронзової доби (II тисячоліття до н. е.) і скіфського періоду (V – III століття до н. е.). Поблизу села виявлено ранньослов'янські поселення перших століть нашої ери і городище сіверян VIII – IX сторіч.

Уперше Іваниця згадується в описі маєтків Яреми Вишневецького 1647 року. Село тоді мало 336 дворів і 2640 людей. Володіння князів Вишневецьких займало майже дві третини Полтавського краю, центром якого були Лубни з княжим замком.

За часів Гетьманщини Іваниця — сотенне містечко Прилуцького полку. Козаки Іваницької сотні під проводом Степана Гриценка у вересні 1648 року відзначилися в битві з поляками під Пилявцями.

Згідно з реєстром 1649 року, Іваницька сотня налічувала 99 козаків. За козацьких часів містечко Іваниця було укріплене високим валом, на якому стояли гармати. З фортеці був підземний хід у напрямку давньої Георгіївської церкви, що стояла навпроти. Біля церкви знаходився ринок, а далі — будівлі містечка.

Відповідно до Переяславської ради та Березневих статей 1654 року, Іваниця, як і вся територія Козацько-Гетьманської держави, потрапила під протекторат Московського царства.

Іваниця. Пам'ятник жертвам Голодомору.

1740 року в Іваниці було 86 дворів козаків, 32 двори козачих підсусідків, 166 дворів селян.

Козацька старшина за прикладом російських поміщиків прагнула мати своїх кріпаків. На початку XIX сторіччя іваницькими селянами володіло багато дрібних поміщиків. Більшість із них були вихідцями з козацької старшини.

1886 року в Іваниці налічувалося 664 двори і 3417 жителів. Серед них — 60 дворів селян казенних, 312 дворів селян-власників, 210 дворів козаків; 47 дворів міщан, серед яких були ремісники: шевці, кравці, ткачі, теслі, ковалі, які об'єднувалися в цехи. 1886 року в Іваниці було 3 кузні, 23 водяних млини, 37 вітряків, 3 олійниці. Пізніше з'явився винокурний завод, а 1890 року відкрився цегельний завод. 1910 року, крім великої кількості водяних млинів, у селі були 41 вітряк, крупорушка з олійницею й просорушка, 9 ковалів.

1910 року в містечку налічувався 4461 житель: 43 теслі, 67 кравців, 41 швець, 7 столярів, 9 ковалів, 6 мідників, 1 слюсар, 101 ткач, 11 візників, 230 поденників, 70 займалися інтелігентними та 369 — іншими неземлеробськими заняттями, все інше доросле населення займалося землеробством.

Іваниця здавна була відома як торгове містечко. У XIX сторіччі тут щороку відбувалося три ярмарки, також працювали щотижневі базари. 1886 року Іваниця мала 16 крамниць, 10 шинків, у 1895 році — 4 заїжджі двори.

При Іваницькій Георгіївській церкві діяла церковнопарафіяльна школа. У селі діяли два земські початкові училища, від 1915 року — вище початкове училище.

У роки Другої світової війни Іваниця втратила 583 мешканців.

Восени 1951 року закінчено будівництво гідроелектростанції на річці Смош, село отримало електроенергію, ще й утворився став площею 50 гектарів.

1954 року в центрі села побудували нову хлібопекарню, магазин, будинок лісгоспу. У 1955 – 1957 роках в Іваниці звели готель, лазню. У 1961 році на території Іваницької сільської ради мешкала 4651 особа.

У 1962 – 1964 навчальному році в Іваницькій середній школі налічувалося 340 учнів. Наступними роками були заасфальтовані дороги, збудовані нові лікарня, дитсадок, школа, клуби в Купині, Зоцівці, Загоні, будинок культури в Іваниці, вузол зв'язку, нові магазини. У 2003 році спільними зусиллями в Іваницю підвели газ.

Нині на території села працюють школа I – II ст., дитячий садок, будинок культури, лікарня, відділення зв'язку, магазини.

Відомі уродженці: Бутейко Костянтин Павлович — медик-філософ, автор лікувальної системи дихальних вправ; Васечко Степан Павлович — учасник Другої світової війни, Герой Радянського Союзу; Сльозка Микола Йосипович — актор, народний артист УРСР.

Село Комарівка, Борзнянський район

Населення — 1768 осіб. Водойма — р. Смолянка.

До райцентру автошляхами — 30 км, до залізничної станції Крути — 18 км.

Комарівка згадується в історичних джерелах від першої половини XVII сторіччя. У 1677 – 1685 рр. селом володів ніжинський полковник Яків Жураховський. Від 1692 р. гетьман Іван Мазепа вніс село до списку Свято-Софійської Київської кафедри. В адміністративному плані Комарівка увійшла до першої сотні Ніжинського полку, село вважалося власністю монастиря.

1790 року в селі мешкало 2380 жителів, 1897 року — 3712.

Найдавніша пам'ятка — діюча Свято-Михайлівська церква, побудована 1897 року на кошти поміщика Кониського.

Комарівка. Михайлівська церква.

1910 року латиш Еразм Лукич Аноп збудував перший механічний млин. На той час у селі діяло 3 цегельні заводи.

1929 року в селі був створений перший колгосп, через рік — ще два. Село постраждало від голоду 1932 – 1933 років.

Вісімсот комарівців брали участь у Другій світовій війні, 298 загинули.

У 1950-ті роки в селі працювали цегельний завод, дільниця з виробництва казеїну, хлібопекарня.

Нині в селі діють середня школа та школа-інтернат, 6 приватних крамниць, будинок культури, бібліотека, дільнична лікарня, пекарня.

Уродженці села: Харченко Іван Устинович, учасник Другої світової війни, Герой Радянського Союзу; Степанець Олександр Іванович, математик, член-кореспондент НАН України; Акуленко Віктор Іванович, доктор юридичних наук.

Початок — у № 92.
Далі буде

Село Петрушин у XVII столітті

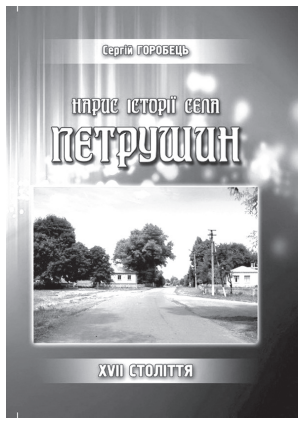

У Чернігівській міській бібліотеці імені М. Коцюбинського відбулося представлення щойно виданої книги кандидата історичних наук, співробітника Українського інституту національної пам'яті Сергія Горобця «**Нарис історії села Петрушин. XVII століття**».

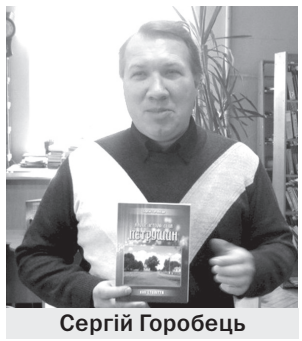
Сергій Горобець

Автор зазначив: «На Чернігівщині існує приблизно 1500 населених пунктів. За підрахунками Сергія Павленка, на сьогодні видано історичні нариси про 85 із них. Тож видання про історію села Петрушина — черговий том у списку краєзнавчих досліджень регіону. Але книга має особливість: вона присвячена виключно історії села XVII століття — того самого, коли воно й виникло, наприкінці 1620-их років. «Зазирнути за горизонт», — приблизно такими словами років десять тому ми коментували перші документи кінця XVII ст. Однак історична наука не стоїть на місці. В обіг вводяться все нові джерела, й сива давнина позбавляється своїх таємниць».

Особлива увага приділена аналізу імен та прізвищ у документах, наведені родоводи деяких найдавніших родів Петрушина. Видання супроводжується картографічним матеріалом. На черзі — нариси історії села наступних століть, кожному з яких також буде присвячена окрема книга.

Сергій Бутко, представник Українського інституту національної пам'яті в Чернігівській області й редактор видання, наголосив: «Сергій Михайлович не тільки розв'язав складну проблему з'ясування часу виникнення села, а й дослідив його розвиток у той час у контексті історії України й мікрорегіону. Тож представлене видання може слугувати чудовим наочним посібником для краєзнавців».

Ігор Кондратьєв, кандидат історичних наук, доцент Чернігівського педуніверситету ім. Т. Шевченка, нагадав: «Сергій Михайлович уже видав, здається, 15 книг. Це свідчить про відданість історика дослідницькій роботі».

Олександр МАЙШЕВ,
член Національної спілки журналістів України

Куркулі.

За що радянська влада не любила працьовитих українських господарів

Акція зречення від батьків-куркулів

У цій вакханалії ненависті особливо вивищується ще один пропагандистський виверт, народжений у високих компартійних кабінетах і зреалізований з метою його максимальної дієвості на маси через місцеву пресу — публічна кампанія зречення. Владі потрібно було організувати по кожному району кількох людей, яких той загальний психоз настільки емоційно дезорієнтував, що вони згодні були привселюдно заявити, що поривають із родичами.

Така кампанія не була новою. Коли в середині 1920-их років на державному рівні дискредитувалася Українська автокефальна православна церква, цю ідеологічну зброю застосували вперше. Координатором акції, яку інакше як дикунською, протиприродною не назвеш, виступила тоді ніжинська окружна газета «Нове село». Упродовж кількох чисел там друкувалися повідомлення про тих, хто зрікався своїх найближчих через те, що ті були служителями УАПЦ.

Такі знайшлися і цього разу. Першу добірку заяв громадян під рубрикою «Зречення» «Червона Носівщина» вмістила в числі від 21 квітня 1932 року. З огляду на маловідомість і соціальну значущість таких фактів, відтворимо оригінали бодай двох цих «зречень» для історії:

«Зрікаються»

З Носівки:

Федченко Яків — свого батька куркуля Федченка Т.

Гончаренко С. К. — свого батька і виходить із членів двору. Гончаренка К. Я.

Богун О. М. — своєї матері куркульки Н.

Ткаченко М. О. — свого батька Ткаченка О. В.

Кульбіда Д. П. — свого батька Кульбіди П. І. і виходить із членів двору.

Колесник І. Я. — свого батька куркуля Колесника Я. І.

Супрун І. М. — свого батька, твердодавця Супруна Максима.

Кривенко Наталка — своєї сім'ї: батька і чоловіка, заможних Падунів, с. Степові Хутори.

З Коломійцевки:

Петренко А. — свого тестя куркуля з Коломійцевки Дубовика В. Г.

Падун С. І. — свого батька куркуля і виходить із членів двору.

Друга добірка повідомлень рубрики «Зрікаються» вміщена в наступному числі цієї «районки» (24 квітня):

Гр. Носівки Мазурова Маруся А. зрікається свого батька і пориває з ним зв'язок.

Гр. Носівки Яма Мотря — своєї матері розкуркуленої і виходить із членів двору.

Гр. Коломійцевки Падун Федір — свого батька і пориває з ним зв'язок.

Гр. Носівки Кратко Г. Є. — свого батька і виходить із членів двору.

Якою була мотивація рішення кожного з цих 14 мешканців Носівки і Коломійцівки? Що спонукало їх піти на цей ганебний крок: складні стосунки в сім'ї, намальоване в уяві романтичне життя в загадковій комуні, залякування влади, обіцянки влади?

Як жили вони з цим гріхом усе своє життя: чи не покаялися пізніше? Як пояснювали власну житейську помилку своїм дітям? Чому в цих списках — мешканці лише двох населених пунктів району? Що отримали вони в житті взамін на таке зречення? Як поставилися до такого рішення односельці?

На превеликий жаль, чесні й щирі відповіді-зізнання на ці запитання, які б випливали із правди тогочасного життя, нині отримати вже ні від кого не можна…

Акція розкуркулювання

Тим часом у коридорах влади підписувалися обов'язкові до виконання чергові документи, які наближували наміри проводу Компартії поставити остаточну крапку в боротьбі з непокірним українським селянством. Орієнтиром для них була телеграма Леніна, відправлена на ім'я активного борця проти українського визвольного руху Євгенії Бош та ще кількох жорстоких виконавців вказівок вождя-людиноненависника. І хоч у часовому проміжку ця телеграма стосувалася інших подій, стилістика роботи нової влади на місцях не змінювалася: «Повстання п'яти волостей куркульства повинно призвести до нещадного придушення. Зразок необхідно дати. Повісити (неодмінно повісити, щоб народ бачив) не менше 100 затятих куркулів, багачів, кровопивць. Відібрати в них увесь хліб. Призначити заручників… Зробити так, щоб на сотні верст народ бачив, тремтів, знав, кричав… Телеграфуйте отримання і виконання. Найдіть людей твердіших».

У лютому 1930 ЦК КП(б) надсилає до всіх окружкомів лист із такою назвою: «Про заходи щодо ліквідації куркульських господарств у районах суцільної колективізації». Ось витяг із цього документа: «Провести найорганізованішим способом розпочатий… процес ліквідації глитайських господарств і рішуче придушити спроби контрреволюційного опору глитайства колгоспному рухові».

Слідом готується ще один документ — наказ ГПУ від 11 лютого 1930 року про залучення до операції з масового розкуркулення озброєних загонів із мобілізованих партійців та комсомольців, сільських активістів, батраків, резерву з чекістів і військових. Цілком очевидно, що влада очікувала виникнення заворушень у місцях масового розкуркулення.

Що стояло за поняттями «глитайські господарства» та «масове розкуркулення», які часто вживаються в цих двох документах?

Куркульські сім'ї, які підлягали ліквідації, поділялися на три категорії, для кожної з яких уже була визначена своя міра покарання:

а) розстріл або відправлення до в'язниць чи таборів за межі України — для тих, хто чинив опір і принципово не хотів записуватися до колгоспів;

б) заслання родин у північні райони Росії — для тих, хто не записувався в колгосп, але не чинив явного опору хлібозаготівлі;

в) переселення на гірші землі в межах області чи району — для тих, хто опирався мовчазно.

У наказі ГПУ від 11 лютого 1930 року викладено чіткі інструкції й про те, яким чином направлені в села озброєні загони мали затримувати куркулів та їхні сім'ї, як відправляти на залізничну станцію Ніжин, які речі селяни могли брати із собою.

Зважаючи на те, що на Чернігівщині селянських господарств, які потрапляли під категорію куркульських, було особливо багато, а підготовлених для цього озброєних загонів не вистачало, тут процес розкуркулювання проходив у кілька хвиль. Під першу хвилю (термін її проведення, згідно з графіком, — від 12 лютого по 12 березня 1930 року) потрапили три райони: Бобровицький, Ічнянський та Лосинівський.

Маємо архівний документ, із якого читач може уявити процедуру остаточного затвердження підготовлених районами списків на засіданні Ніжинського окружного виконавчого комітету від 8 березня 1930 року. Ось фрагмент документа, який стосується Лосинівського району (виписка з протоколу № 6/351:

«1. Представлені Президією Лосинівського РВК списки на куркульські господарства, що підлягають розкуркуленню по району, який переходить на суцільну колективізацію, в цілому затвердити за окремим винятком (*виняток склали ті, які слід було дообстежити додатково — М. Т.*).

2. Щодо осіб, які в минулому мали більш за 100 – 200 десятин землі, порушити питання перед Урядом про висилку їх за межі округи як дідичів, які раніше були помилково пропущені як дідичі, передавши їх майно після виселення до колективних господарств.

3. Зважаючи на те, що розкуркулювання повинно бути проведено без виселення зазначених у списках осіб, запропонувати РВК, згідно інструкції, відвести цим господарствам гірші землі поза колективами.

Все майно, реманент та худобу в порядку розкуркулювання господарств передати колективам тих сіл, де буде проведено останнє».

Згідно з цим документом, розкуркуленню підлягали 148 (з відкладеними десятьма) господарств із таких сіл тодішнього Лосинівського району: Лосинівка, Пустотино, Леонідівка, Степові Хутори, Богданівка, Вікторівка, Гармащина, Татарівка, Рівчак, Галиця, Макіївка, Сальне, Погребець, Степанівка, Шняківка. Таким чином, у середньому на кожне село припадало майже по десять сімей.

Нова хвиля розкуркулювання мала починатися незабаром. Тому окрвиконком окремим питанням цієї ухвали зобов'язав усі інші райвиконкоми терміново надіслати свої списки на розкуркулення строго за таким зразком: назва району, які села, кількість господарств, скільки розкуркулено, скільки не розкуркулено, причини, примітки.

Спроби автора цих рядків віднайти в архівах списки розкуркулених у селах Данина і Шатура, які 1930 року належали до Носівського району, на жаль, не мали успіху. Скоріше за все, документи другої хвилі розкуркулення потрапили до числа тих, які за вказівкою згори безумовно вилучалися з місцевих архівів, — разом із документами періоду УНР, німецької окупації та діяльності ОУН-УПА на території Лівобережної України.

Утім, варто припустити, що список данинців і шатурян, які потрапляли під визначені урядовими постановами три категорії куркулів, був значно ширшим. Підставою для цього є те, що вищезгадані два села віддавна перебували в «чорному списку» влади як такі, котрі чинили найбільший у районі спротив хлібозаготівлі та суцільній колективізації селянських господарств.

У цілому ж, за даними «Енциклопедії українознавства», за весь період розкуркулювання упродовж 1930 – 1932 років з України було депортовано, переважно до концтаборів ГУЛАГу, близько 850 тисяч селян.

Із тавром «підозрілі» та «неблагонадійні»

Незважаючи на оголошення в краї в березні 1932 року суцільної колективізації та виселення навесні 1933-ого найбільш непокірних за межі України (переважно на північ Росії), значна частина сільського населення вперто продовжувала свій статус одноосібників і до колгоспів не записувалася. Такі, за ранжиром властей, автоматично потрапили до розряду підозрілих і неблагонадійних. Із них складали нові списки — цього разу для виселення за межі села, на так звані відруби. Зазвичай це були віддалені неугіддя колишніх сільських громад (рудки, чагарники, піщаники), які використовувалися хіба що для випасів худоби.

З одного боку, місцева влада позбавлялася в селах тих, хто міг критикувати її, підбурювати земляків до непокори чи навіть шкідництва. З іншого боку, за рахунок таких «відрубників» за далекими й близькими околицями сіл стали виростали все нові й нові хутори.

Хутірська Україна, де завжди формувалася сіль української землі — міцний і незалежний господар, віддавна була кісткою в горлі Москви. На хуторах в усі часи завжди привільно почувалися ті, хто був не в ладах із владою: нереєстрові козаки, гайдамаки, повстанці. Тут було де сховатися, обігрітися, поїсти. Саме Москва через своїх представників — місцевих гебістів — уздріла в цій тенденції мало не нову загрозу для існування нової радянської імперії. Інакше не можна розцінити ось ці два донесення, які з грифом «таємно» були надіслані з Ніжинського окрвиконкому керівництву Носівського району.

Перший документ стосується неправильної, на думку інформатора, політики, яку проводила районна землемірна комісія на чолі з Галкіним:

«За відомостями, що має окрвиконком, в Носівському районі є велика кількість хуторів і відрубів, залюднені майже виключно куркулями. Галкін — начальник землеустрійної партії, розселяючи Носівку на виселки, виселяв заможників начебто з Носівки на дальні землі, фактично ж дає куркулям кращі землі, а біднякам дістаються піщані землі… На думку Галкіна, землеустрій не можна провести інакше як хутірською системою. Галкін каже, що «без хуторів ми пропали», що ліквідувати їх не можна».

Другий документ стосується села Данини. Вона й раніше славилася своїми міцними хуторами довкола неї, а тут — нова тенденція, яка потребує пильної уваги: «В с. Даніно організовано три землеоб'єднання з кількістю землі 3713 га. Є випадки, що землеустрійники планують так звані червоні відруби тим біднякам, які мають землі 2,5 десятини, що може привести до утворення столипінських хуторів».

Надсилаючи копії цих двох документів на адресу Носівського райвиконкому, голова окрвиконкому Пшеничнюк робить таку приписку: «Сповіщається для звернення найсерйознішої уваги на стан землеустрою Носівського району. Зокрема, придивіться до Галкіна. Про наслідок повідомте в двотижневий термін, повернути листування».

Органи ГПУ здійснювали тотальний контроль не лише за так званими куркулями, які залишалися в селах, а й за тими, хто не сахався їх, спілкування з ними, їхніми родинами чи працював поруч. Стежили також за діями тих заможних селян, які з різних причин і намірів записувалися поступово до колгоспів. Такі теж потрапляли до списків підозрілих і неблагонадійних.

Ось «компромат», який зібрали на мешканця Шатури Свириденка І. І.:

«За даними, що їх має окрвиконком, Свириденко Іван Іванович, член колективу с. Шатури, що раніш проводив активну роботу по колективізації, сподіваючись потрапити до складу членів правління колективу, але, помилившись у цьому, підтримує зв'язок з куркулями. Свириденко відверто повів антирадянську агітацію за розклад колективу й сприяв тому, що частина бідняцьких господарств подають заяви про вихід з колективу. Цей же Свириденко щільно зв'язався із куркульським елементом, за допомогою якого ще більш посилив свій вплив на окремих осіб-бідняків, не припускаючи їх вступу до колективів».

Представники ГПУ таємно контролювали в селах не лише інакодумство та поведінку «ворогів», а й продовжували виявляти останні запаси посівного зерна, втаєні від держави. Ось знову про шкідництво в Данині й Шатурі від таємного інформатора: «За відомостями, що їх має окрвиконком, по селах Данина й Шатура залишився чисто ґатунковий овес під 300 пудів і конюшини біля 40 пудів не використаними. Носівському райбурякосоюзу про це відомо, але заходів до переброски в районі, де відчувається потреба в цьому насінні, не вживає. Земельні справи по Носівці надзвичайно заплутані — пустують цілі ниви, невідомо чиї. На дільниці Грабщина ще не посіяно біля 200 га, таке ж явище по Лісним Хуторам».

Микола ТИМОШИК,
доктор історичних наук, професор.
с. Данина Ніжинського району — Київ.

Поч. у № 92. Закінчення буде

Ціна окрем. № 4 коп.
Органи борзенського Райпартикому, Райвиконкому і Райпрофради.
№ 103 (716) ЧЕТВЕР 17 листопада 1932 р.
Рік видання 2-й
Виконання хлібозаготівель на 10 листопада
Колгоспи 64,1%
Контрактанти 37,6%
Трудоодноосібники 23%
Виконати план хлібозаготівлі в колгоспному секторі до 25 листопада, в одноосібному до 10/XII
ШАПОВАЛІВКУ ЗАНЕСЕНО НА ЧОРНУ ДОШКУ
РОЗГРОМИТИ КУРКУЛЬСЬКИЙ ОПІР І САБОТАЖ У ВИКОНАННІ ПЛЯНІВ ХЛІБОЗАГОТІВЛІ
ЩОДНЯ ЗАГОТОВЛЯТИ 100 ТОНН ХЛІБА
Бюро РПК про хлібозаготівлю
Вишукують „об'єктивних" причин
У колгоспі „Червона Зірка" виносять ухвали, замість заготовляти хліб

Голодомор: кого на Чернігівщині занесли на «чорну дошку»

Вшановуючи пам'ять жертв Голодомору-геноциду 1932 – 1933 років в Україні, варто згадати про такий метод організації комуністичним режимом цього злочину, як «чорні дошки».

Влада заносила на «чорну дошку» колгоспи, підприємства, села, цілі райони. Мета — показове (щоб злякати і зламати інших) покарання за невиконання показників заготівлі хліба або вступу в колгоспи. Потім це стало особливими репресіями щодо сіл та окремих регіонів, які чинили спротив політиці Комуністичної партії.

Офіційно введено застосування «чорних дощок» постановою Ради Народних Комісарів УСРР «Про боротьбу з куркульським впливом в колгоспах» від 20 листопада 1932 року та інструкцією до неї. Проте такі репресії, як і сам термін, почали вживатися ще навесні 1932 року. Це означало, що в цих місцевостях: *1) негайно припинити всю торгівлю (як державну, так і кооперативну), постачання будь-яким крамом, а наявний вивезти; 2) припинити колгоспну торгівлю; 3) припинити кредитування у будь-якій формі і дотерміново стягнути раніш видані кредити та інші фінансові зобов'язання; 4) провести ретельну «чистку» складу колгоспів та низових органів влади від «контрреволюційних елементів».*

Аналіз мартирологу в чернігівському обласному томі «Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр.» показав, що на «чорну дошку» потрапили 4 райони, повністю або частково 4 міста, 20 селищ і сіл, 4 МТС (машинно-тракторна станція). Ось цей перелік жертв комуністичного режиму:

Бахмацький район занесений на «чорну дошку» (не пізніше серпня 1933 р.).
28 січня 1934 р. — Батуринська МТС.
28 січня 1934 р. — Бахмацька МТС.
с. Григорівка Дмитрівського району (нині Бахмацького): 29 листопада 1932 р. — одноосібний сектор.
с. Терешиха Дмитрівського району (нині Бахмацького): 29 листопада 1932 р. — одноосібний сектор.

Борзнянський район:
м. Борзна: 25 листопада 1932 р. — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Головеньки: 18 березня 1933 р. — сільська рада.
с. Шаповалівка: 17 листопада та 25 листопада 1932 р. постановою бюро Борзнянського райкому КП(б)У занесено на «чорну дошку».

Городнянський район:
с. Макишин: 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.

Ічнянський район:
28 січня 1934 р. — Ічнянська МТС.

Козелецький район: 8, 11, 13 березня 1933 р. район був занесений на «чорну дошку».

Коропський район:
с. Карильське: 15 і 20 жовтня — колгоспи «Червоний маяк» і «13-річчя Жовтня».
Короп: 15 жовтня 1933 р. — колгосп ім. Сталіна.
с. Краснопілля: 20 жовтня 1933 р. — колгосп «Червоне поле».

Корюківський район: 15 і 20 червня 1933 р. занесений на «чорну дошку».
с. Козилівка: 9 травня 1933 р.
с. Олексіївка (нині у складі м. Корюківка): 9 травня 1933 р.
с. Охрамієвичі: 9 травня 1933 р.

Прилуцький район:
28 січня 1934 р. — Яблунівська МТС.

Ріпкинський район:
смт Добрянка Добрянського району (нині Ріпкинського району): 6 березня 1933 р. — Добрянський ліспромгосп.
с. Любеч (нині смт Любеч): 6 березня 1933 р. — Любецький ліспромгосп.

Семенівський район:
14, 15 та 20 червня 1933 р. занесений на «чорну дошку».

Чернігівський район:
с. Березанка: 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Довжик: 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Жукотки: 20 жовтня 1932 р. — одноосібники.
с. Клочків: 23 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Количівка: 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Малійки (нині в довідниках відсутнє): 23 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Полуботки: 23 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Свинь (комуністичний режим назвав його с. Улянівка (нині село Вознесенське): 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Седнів (нині смт Седнів): 25 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Слабин: 25 жовтня 1932 р. Одноосібники — «злісні зривники» хлібозаготівлі.
с. Шестовиця: 25 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.
с. Янівка (нині с. Іванівка): 13 жовтня 1932 р. Одноосібники — «зривники» хлібозаготівлі.

Сновський район:
м. Сновськ: 30 березня 1933 р. — Сновський ліспромгосп.
м. Чернігів: 30 березня 1933 р. — Чернігівський ліспромгосп.

Наслідки такої злочинної політики в області: за підрахунками чернігівських істориків Олександра Коваленка й Володимира Ткаченка, здійсненими 1993 р. на основі порівняння кількості населення в Чернігівській області в 1932 та в 1939 рр. і визначенні щорічного відсотка приросту населення, на Чернігівщині кількість жертв Голодомору становила понад 360 тисяч людей (у сучасних межах без 17 районів, які 1939 року передали до складу Сумської області, — 230 тисяч людей).

У чернігівському обласному томі «Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр.» названо поіменно 36818 жертв.

Ми згадуємо злочини комуністичного режиму, щоб унеможливити сьогодні й у майбутньому такі злочини. Від 2014 року це ще важливіше у зв'язку з черговою агресією російського імперіалізму проти України, окупацією частини території нашої держави. На окупованій частині Донбасу від голоду вмирають пенсіонери і не тільки. Скільки? Дізнаємося, коли окупанта виженемо за межі нашої країни.

Сергій БУТКО,
представник Українського інституту національної пам'яті в Чернігівській області

У світі крилатих слів

Зловити жар-птицю. Персонаж українських народних казок, птах із вогненними крилами. Спіймати його дуже важко, але тому, хто це зможе, усміхнуться щастя й удача. Так і трактується цей вираз.

Сім п'ятниць на тиждень. Так кажуть про людину, що постійно змінює свої рішення, не має власної думки. У давнину саме п'ятниця була вихідним днем тижня, коли люди відпочивали, відбувалися ярмарки, різні розваги. Той, хто бажав би мати «сім п'ятниць на тиждень», — це людина несерйозна, схильна лише до розваг.

Точити баляси. Спочатку це означало виточувати з дерева баляси — дерев'яні прикраси: стовпчики, квіти, фігурки звірів і птахів, якими прикрашали багаті садиби. Але згодом вираз став означати порожню балаканину.

Календар всесвітньої історії

16 грудня
Народилася: 1775 — Джейн Остін, англійська письменниця.

17 грудня
1897 — на Харківському паровозобудівному заводі збудували перший український паровоз.
1903 — початок авіаційної ери: американець Орвілл Райт у Кітті Хок (штат Північна Кароліна) здійснив перший у світі політ на літаку, важчому за повітря, сконструйованому ним разом із братом Уїлбером. Політ тривав 12 секунд, «Флаєр-1» подолав відстань 260 м.
Народився: 1908 — Юрій Шевельов, український науковець, славіст-мовознавець, історик літератури, письменник, критик, професор Гарвардського і Колумбійського університетів, іноземний член НАНУ (1991). Був президентом Української вільної академії наук у США.

18 грудня

Микола Куліш
Народився: 1892 — Микола Куліш, український драматург доби Розстріляного Відродження.

19 грудня
Народилися: 1915 — Едіт Піаф (Гассіон), французька співачка й акторка; 1919 — Микола Лукаш, визначний український перекладач, мовознавець, дисидент; 1920 — Микола Руденко, український письменник, дисидент і політв'язень радянських часів, від 1976 р. — засновник і перший голова Української групи сприяння виконанню Гельсінських угод.

20 грудня
1868 — у Львові засновано Українське товариство «Просвіта».

21 грудня
Народився: 1596 — Петро Могила (Петру Мовіла), молдавський шляхтич, український політичний, громадський, церковний і освітній діяч, архімандрит Києво-Печерського монастиря з 1627 р., митрополит Київський, Галицький і всієї Русі в 1633 – 1647 рр.

22 грудня
Народилася: 1833 — Марко Вовчок (Марія Вілінська), українська письменниця, перекладачка.
1857 — у Російській імперії в загальний обіг упроваджено поштові марки.

Марко Вовчок

23 грудня
1913 — відбувся перший політ літака Ігоря Сікорського, 4-моторного біплана «Ілля Муромець».
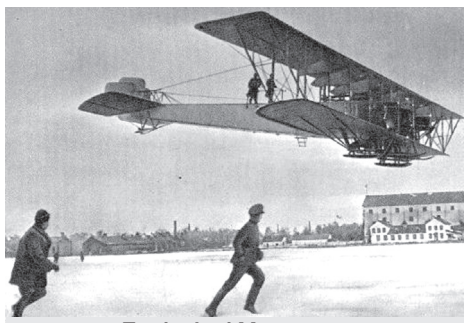
Політ «Іллі Муромця»

24 грудня
Народилися: 1798 — Адам Міцкевич, визначний польський поет-романтик і діяч національно-визвольного руху. Уродженець нинішньої Білорусі; 1868 — Емануель Ласкер, доктор математики, другий в історії шахів чемпіон світу (1894 – 1921 рр.); 1937 — В'ячеслав Чорновіл, український політик, дисидент і політв'язень радянських часів, літературний критик, публіцист. Один із лідерів Народного Руху України.

В'ячеслав Чорновіл

25 грудня
1741 — шведський учений Андерс Цельсій винайшов шкалу вимірювання температури.
1855 — у Кінгстоні (Канада) відбулася перша гра в хокей.
1979 — вторгнення радянських військ до Афганістану.
Народився: 1895 — Григорій Верьовка (у селищі Березна на Чернігівщині), український композитор і хоровий диригент.

26 грудня
1825 — повстання декабристів на Сенатській площі в Санкт-Петербурзі. Спроба державного перевороту була підготовлена групою дворян-однодумців і мала на меті недопущення вступу на трон Миколи I, лібералізацію суспільно-політичного ладу в країні.
Народився: 1893 — Мао Цзедун, китайський політичний і державний діяч, голова КНР (1954 – 1959), голова ЦК Компартії Китаю (1942 – 1976).

27 грудня
1925 — російський поет Сергій Єсенін знайдений повішеним у ленінградському готелі «Англетер».
1929 — генеральний секретар ЦК ВКП(б) Йосип Сталін проголосив політику «суцільної колективізації».

28 грудня
1895 — у Парижі відбувся перший публічний показ «сінематографа братів Люм'єрів». Початок ери кінематографа.
Народився: 1886 — Данило Терпило, український революціонер, повстанський отаман, відомий під іменем «отаман Зелений».

29 грудня

Павло Полуботок
1724 — у Петропавлівській фортеці помер Павло Полуботок, наказний гетьман України (1722 – 1724), чернігівський полковник.
Народився: 1891 — Володимир Симиренко, визначний український учений у галузі садівництва.

30 грудня
1922 — утворено СРСР. Таке рішення ухвалив I Всесоюзний з'їзд представників рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів у Москві. З'їзд затвердив декларацію і договір про утворення нової держави — Союз Радянських Соціалістичних Республік. Потім це рішення мали затвердити союзні республіки, але деякі, в тому числі Україна, цього так і не зробили.
1953 — у США надійшов у продаж перший кольоровий телевізор.

31 грудня
Народився: 1877 — Гнат Хоткевич, український письменник, музикант, історик, композитор, мистецтвознавець, етнограф, педагог, театральний діяч.
1898 — відкрита перша телефонна лінія між Москвою і Петербургом.
1917 — декрет Раднаркому Радянської Росії про визнання державної незалежності Фінляндії.

1 січня
Народилися: 1701 — Василь Григорович-Барський, український письменник, учений, мандрівник; 1909 — Степан Бандера, голова Організації Українських Націоналістів.
1863 — президент США Авраам Лінкольн видав маніфест про звільнення рабів.
1959 — перемога революції на Кубі.
1961 — у Радянському Союзі проведена грошова реформа. Обмін нових грошових знаків на старі здійснювався у співвідношенні 1:10.
1993 — Чехословаччина розділилася на Чехію та Словаччину.

3 січня
1957 — компанія «Гамільтон» виробила перші у світі електронні наручні годинники.

5 січня
1769 — Джеймс Уатт одержав патент на парову машину.
1918 — УНР випустила в обіг перші українські банкноти — карбованці, на них були зображені тризуб із хрестом.

Королева детективу Агата Крісті

Наша газета продовжує знайомити читачів із класикою світового детективу, гостросюжетними творами письменників світу — в гарних українських перекладах. Ми друкували оповідання таких письменників, як Мопассан, Буало-Нарсежак, Карел Чапек. І, звичайно ж, королеви світового детективу — англійської письменниці Агати Крісті (1890 – 1976), яка впевнено займає перше місце у світовій детективній літературі за тиражами виданих книг.

Наші читачі вже мали змогу прочитати в газеті великі оповідання А.Крісті: «Свідок звинувачення», «Котедж «Соловей», «Стадо Геріона». І ось ще одне оповідання письменниці.

Таємниця іспанської шалі

Містер Іствуд глянув на стелю. Потім подивився на підлогу. Від підлоги його погляд почав повільну мандрівку вгору по стіні. Потім, зробивши над собою зусилля, містер Іствуд знову зосередився на друкарській машинці, що стояла перед ним.

Дівочу білість аркуша паперу порушував заголовок, віддрукований великими літерами.

«Таємниця другого огірка» — провіщав він. Цікавий заголовок. Ентоні Іствуд відчув, що будь-хто, прочитавши цей заголовок, буде заінтригований і зацікавлений. «Таємниця другого огірка, — скажуть люди. — Про що б це могло бути? Огірок? Другий огірок? Треба обов'язково прочитати». Й те, з якою гідною подиву легкістю цей майстер детективного роману розвив захопливий сюжет навколо простого овоча, приведе їх у захоплення.

Усе це добре. Ентоні Іствуд не згірш од інших знав, яким має бути роман, але справа була в тім, що він якось не міг ухопитися за нього. Дві важливі частини роману — це заголовок і сюжет, решта — чорнова робота; іноді заголовок сам приводив до сюжету, і тоді все йшло легко, але в цьому випадку заголовок уже давно прикрашав початок сторінки, а сюжет ніяк не хотів з'являтися.

Знову погляд Ентоні Іствуд шукав натхнення на стелі, підлозі й на шпалерах, але нічого не допомагало.

— Я назву героїню Сонею, — сказав Ентоні, намагаючись надихнути себе. — Соня, а можливо, Долорес — у неї буде шкіра кольору слонової кістки, тільки не хворобливого відтінку, й очі, як два глибоких ставки. Героя зватимуть Джордж, а може, Джон — коротке й типово англійське ім'я. Потім садівник — напевно, доведеться ввести садівника, треба ж якось долучити сюди цей бісів огірок, — садівник може бути шотландцем і смішно скаржитиметься на ранні морози.

Цей метод інколи спрацьовував, але цього ранку чомусь не приніс результатів. Хоч Ентоні ясно бачив Соню, і Джорджа, і кумедного садівника, вони не виказували анінайменшого бажання стати активними й почати діяти.

— Можна, звичайно, взяти банан, — із відчаєм подумав Ентоні. — Або салат чи брюссельську капусту — от брюссельська капуста начебто нічого. Насправді це криптограма, означає Брюссель — викрадені сертифікати — зловісний бельгійський барон.

На мить, здавалося, сяйнув промінчик світла, але одразу згас. Бельгійський барон не хотів матеріалізуватися, до того ж Ентоні раптом згадав про несумісність ранніх морозів і огірків, що загубило смішні зауваження шотландського садівника.

— От лиха година, — сказав містер Іствуд.

Він підвівся і взяв «Дейлі Мейл». Існувала можливість, що когось убили за обставин, котрі могли надихнути письменника, який страждав. Але ранкові новини стосувалися переважно політики й зарубіжних країн. Містер Іствуд з огидою відшпурнув газету.

Потім, узявши зі столу якийсь роман, він заплющив очі й тицьнув пальцем у сторінку. Слово, обране долею, було «вівці». Тієї ж миті з надзвичайною блискучістю вся історія розгорнулася в уяві Іствуда. Вродлива дівчина — її коханий загинув на війні, і в неї помутився розум — пасе овець у горах Шотландії — містичні зустрічі з мертвим коханим, фінальна ефектна сцена — вівці при місячному світлі, як на академічній картині, з дівчиною, яка лежить мертва на снігу, і два ланцюжки слідів...

Історія була чудова. Ентоні зітхнув і, скрушно схитнувши головою, відкинув придумане. Він прекрасно знав, що така історія не потрібна його видавцю, якою б чудовою вона не була. Те, що видавець хотів і на чому наполягав (і, до речі, за що добре платив), була історія про таємничих брюнеток, заколотих ударом у серце, несправедливо запідозрених молодих героїв і раптову розгадку таємниці.

— А, чорти б побрали цей телефон!

Він сердито підійшов до телефону і зняв слухавку. За останній час телефон дзвонив уже двічі — одного разу помилилися номером, а іншим разом Ентоні підчепила на обід якась дама з вищого світу, яку він терпіти не міг, але проти якої не можна було встояти.

— Алло! — проревів він у трубку. Йому відповів жіночий голос, м'який, ласкавий, з ледь помітним іноземним акцентом.

— Це ти, любий? — промовив голос.

— Ну не знаю, — обережно сказав містер Іствуд. — А хто говорить?

— Це ж я, Кармен. Послухай, любий. Мене переслідують — я в небезпеці — ти повинен прийти негайно. Це питання життя і смерті.

— Перепрошую, — ввічливо сказав містер Іствуд. — Боюся, ви потрапили не...

Вона не дала йому договорити:

— Вони ідуть. Якщо вони дізнаються, що я роблю, вони вб'ють мене. Не кидай мене. Приходь зараз же. Якщо ти не прийдеш, я загину. Ти знаєш адресу: 320, Керк-стріт. Пароль — огірок...

Він почув, як слабо клацнуло — на іншому кінці повісили трубку. Містер Іствуд, досить здивований, підійшов до своєї табакерки й акуратно набив люльку.

— Певно, — розмірковував він, — це був якийсь дивний трюк моєї підсвідомості. Не може бути, щоб вона сказала «огірок».

Він почав нерішуче походжати по кімнаті.

— 320, Керк-стріт. Цікаво, в чім там річ? Вона чекатиме появи іншої людини. А я їй так і не пояснив. 320, Керк-стріт. Пароль «огірок» — о, неможливо, безглуздо — галюцинація перевтомленого мозку.

Він зле поглянув на машинку.

— На біса ти мені здалася, хотілося б мені знати? Весь ранок я тупився на тебе, і ніякого пуття. Письменник має шукати сюжети в житті — в житті, чуєш? Зараз я цим і займуся.

Він насунув на голову шапку, з любов'ю подивився на свою безцінну колекцію старої емалі й вийшов із квартири.

Керк-стріт, як знає більшість лондонців, — це довга безладна вулиця, зайнята переважно антикварними крамницями, де вам пропонують усілякі сумнівні товари за високими цінами. У крамницях там продавали стару бронзу, скло, уцінений одяг.

№ 320 займався продажем

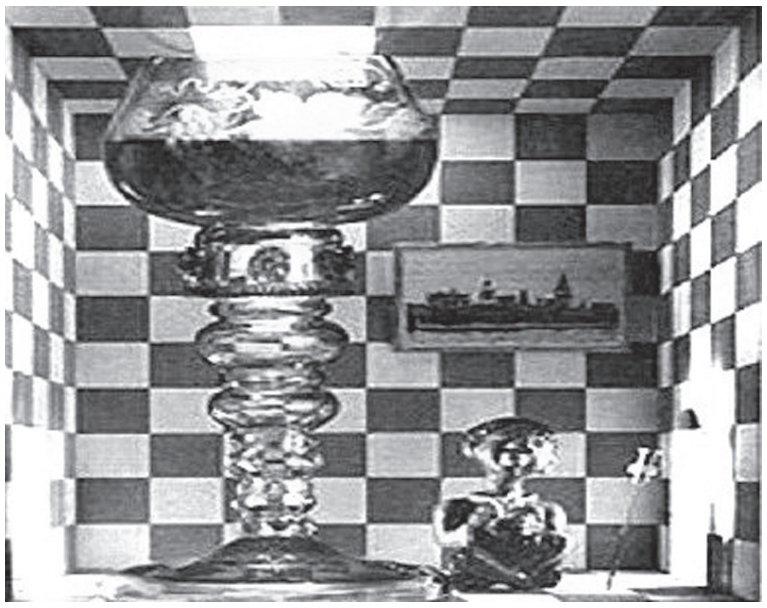

старого скла. Крамниця була переповнена найрізноманітнішими скляними виробами. Ентоні обережно рушив центральним проходом, пообіч якого стояли келихи для вина, а над головою погойдувались і побрязкували люстри й канделябри.

У кінці крамниці сиділа досить літня жінка. Вона мала вусики, яким позаздрив би будь-який студент передостаннього курсу, і агресивний вигляд.

Жінка поглянула на Ентоні й сказала суворим голосом:

— Ну?

Ентоні, вразливий молодий чоловік, одразу спитав про ціну склянок для кларета.

— Півдюжини — 45 шилінгів.

— О, сказав Ентоні. — Симпатичні, правда? А скільки ось ці?

— Чудові речі, старий Уотерфорд. Віддам вам пару за 18 гіней.

Містер Іствуд відчув, що залазить усе далі в трясовину. За хвилину він, загіпнотизований поглядом старої, купить-таки щось. І все ж Ентоні не міг примусити себе вийти з крамниці.

— А ось це? — запитав він, показуючи на канделябр.

— 35 гіней.

— А! — з жалем сказав містер Іствуд. — Це більше, ніж я можу собі дозволити.

— Що вам потрібно? — запитала літня дама. — Щось для весільного подарунка?

— От-от, — ухопився Ентоні за підказку. — Так важко підібрати щось підходяще.

— Ну, — сказала дама, впевнено підводячись, — добре старе скло згодиться всім. У мене тут є пара старих карафок, а ось чудовий лікерний набір — ідеальний подарунок для нареченої.

Ентоні був незнайомий з тонким мистецтвом, як піти із крамниці без покупки.

— Я візьму лікерний набір, — похмуро сказав він. Набір був менший від інших речей за розмірами. Містера Іствуда жахала можливість одержати канделябр.

З гіркотою в серці він заплатив за покупку. І потім, коли стара дама загортала згорток, до нього раптом повернулася сміливість.

— Огірок, — твердо й чітко вимовив він. Стара різко зупинилася посеред обгорткових маніпуляцій:

— Га? Що ви сказали?

— Нічого, — спішно збрехав Ентоні.

— О! Мені здалося, ви сказали «огірок».

— Сказав, — із викликом заявив Ентоні.

— Ну, — покартала його стара дама, — чого ж ви одразу так не сказали? Тільки час марно забрали. Он у ті двері й угору по сходах. Вона на вас чекає.

Наче уві сні, Ентоні пройшов у вказані двері й піднявся брудними сходами. Через прочинені двері було видно крихітну вітальню.

У кріслі, втупившись на двері з вичікувальним виразом на обличчі, сиділа дівчина.

І яка дівчина! Саме про таку шкіру обличчя слонової кістки так часто писав Ентоні. А її очі! Які очі! Вона не англійка — це було видно з першого погляду. У ній відчувалась іноземна екзотика, яка впадала у вічі навіть у дорогій простоті її плаття.

Ентоні ніяково зупинився у дверях. Настала хвилина пояснення. Але дівчина підскочила й кинулася до нього.

— Ти прийшов! — скрикнула вона. — Ти прийшов! Хвала Богу!

Ентоні, який не звик втрачати можливості, палко зголосився. Нарешті вона відсахнулась і з чарівливою боязкістю зазирнула йому в обличчя.

— Я б і не впізнала тебе, — заявила вона. — Правда.

— Хіба? — ледь посміхнувся Ентоні.

— Так, навіть твої очі здаються іншими, і ти вдесятеро гарніший, ніж я думала. Я можу поцілувати тебе знов?

— Звісно, можеш, — сердечно сказав Ентоні. — Скільки хочеш.

Настала вельми приємна інтерлюдія.

«Цікаво, хто ж я такий? — думав Ентоні. — Сподіваюсь, що справжній Він не з'явиться. Яка вона дивовижна!»

Раптом дівчина відсахнулася від нього з жахом на обличчі:

— За тобою не стежили?

— Ні.

— Але вони дуже підступні. Ти не знаєш їх так, як я. Борис — сущий диявол.

— Заради тебе я невдовзі розберуся з Борисом.

— Ти лев — справжній лев. А вони canaille — всі! Послухай, ЦЕ знаходиться в мене. Вони б убили мене, якби дізналися. Я боялась, я не знала, що робити, а потім згадала про тебе... Тихше, що це?

Знизу, із крамниці, долинув якийсь звук. Порухом показавши йому залишитися на місці, дівчина навпочіпки вийшла на площадку. Повернулася вона зблідла.

— Це поліція. Вони йдуть сюди. У тебе є ніж? Револьвер? Що?

— Люба моя, чи не думаєш ти, що я збираюся вбити поліцейського?

— Та ти божевільний, божевільний! Вони схоплять тебе й підвісять за шию, поки ти не помреш.

— Вони — що? — спитав містер Іствуд з неприємним відчуттям у ділянці хребта.

Наступної хвилини до кімнати увійшли двоє. Вони були в цивільному одязі, але їх виказувала постава. Менший із двох, низенький темноволосий чоловік зі спокійними сірими очима, заговорив.

— Конраде Флекман, — сказав він, — ви заарештовані за звинуваченням в убивстві Анни Розенборг.

Із вуст дівчини зірвався приглушений викрик. Ентоні, спокійно посміхаючись, ступив уперед.

— Ви помиляєтесь, офіцере. Мене звуть Ентоні Іствуд.

Схоже було, що ця заява не справила на двох сищиків ніякого враження.

— Потім розберемося, — сказав один із них, той, який досі мовчав. — А поки пройдімо.

— Конраде! — закричала дівчина. — Конраде, не дай їм забрати тебе!

Закінчення — в наступному номері

Мудрі думки

Цитати українських письменників

Григорій Сковорода

Любов виникає з любові; коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю.

Не все те отрута, що неприємне на смак.

Скільки зла таїться всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві.

З видимого пізнавай невидиме.

Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.

Ліна Костенко

Людям не те що позакладало вуха — людям позакладало душі.

Я Вас люблю. О як я Вас люблю! Але про це не треба говорити.

Скільки років кохаю, а закохуюсь в тебе щодня.

Жінки довше переживають образу, незалежно від того, вони образили чи їх ображено.

Я тільки не розумію, чому канадський прем'єр-міністр може проїхати до парламенту на ковзанах по замерзлій річці через всю Оттаву, а у нас людей розкидають мало не в кювети, коли їде якесь цабе.

Жінка — як музика, її можна любити, навіть не дуже розуміючи.

У кожної нації свої хвороби. У Росії — невиліковна.

У кожної влади в генах — знищити журналіста, придушити письменника, перехапати всіх, хто бачить її наскрізь.

А ви думали, що Україна так просто. Україна — це супер. Україна — це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни.

Люди не знають, кого вибирати, бо не можна ж вибрати когось з нікого.

Мабуть, у всіх родинах буває оце переродження в побут. Будні роблять людей буденними.

І жах не в тому, що щось зміниться, — жах у тому, що все може залишитися так само.

Ми унікальна нація. У нас хліборобів морили голодом. Режисери ставили спектаклі у концтаборах. Поетів закопували у вічну мерзлоту. У кого ще є атомний саркофаг? А у нас є.

А секунди летять. Отак можна вмерти й нічого не встигнути. Встигаєш тільки втомитися.

Василь Симоненко

Немає нічого страшнішого за необмежену владу в руках обмеженої людини.

На цвинтарі розстріляних ілюзій уже немає місця для могил.

Вірнішого і сердечнішого побратима, ніж папір, я не знаю.

Живе той, хто не живе для себе, хто для других виборює життя.

На світі той намудріший, хто найдужче любить життя.

Світлини з архіву Володимира Сапона

Сорок років тому. Володимир Сапон і Абрам Кацнельсон перед установчими зборами Чернігівської обласної письменницької організації. Читальний зал обласної бібліотеки ім. В. Г. Короленка. 3 грудня 1976 р.

Знімок Володимира Муравейникова.

40 років обласній організації Спілки письменників

Свято з нагоди ювілею провели в обласній бібліотеці ім. В. Короленка. Голова обласної організації Олена Конечна наголосила, що саме в цій бібліотеці 3 грудня 1976 року відбулись установчі збори організації. Вона розповіла про літературний процес на Чернігівщині.

Учасник установчих зборів, поет, лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка Дмитро Іванов розповів про події 40-річної давнини, спілкування письменників-початківців із відомими поетами Дмитром Куровським і Кузьмою Журбою. Поет і журналіст Олександр Олійник представив фотолітопис життя обласної організації НСПУ, а головний редактор часопису «Літературний Чернігів», прозаїк Михась Ткач розповів про свій шлях до Спілки.

Була розгорнута книжково-ілюстративна виставка, представлено сигнальний екземпляр бібліографічного покажчика «Літературні премії Чернігівщини», що готується до видання в бібліотеці.

Пісні на слова чернігівських поетів співали артист театру ім. Т. Шевченка Едуард Брагіда, сестри Тетяна та Інна Чабан.

Представлення книги Юрія Сбітнєва «Великая княгиня»

Презентація відбулася в обласній бібліотеці ім. В. Короленка.

Автор є членом Спілки письменників Росії, від 2014 року — членом Національної спілки письменників України.

Коріння Ю.Сбітнєва походить із Новгорода-Сіверського, де кілька століть жили його пращури.

Юрій Сбітнєв проявив себе як прозаїк, поет, драматург, історик. За радянських часів був знаний як «співак сибірської Півночі», написав про неї понад двадцять книг, перекладених багатьма мовами світу. Також він автор численних радіо- й телепередач, сценаріїв до трьох художніх фільмів. Останні чотири десятиліття письменник присвятив вивченню літописної спадщини Стародавньої Русі. Ця праця завершилася написанням роману-дилогії «Великий князь». У 2010 році в Чернігові побачила світ книга «Тайны родного слова».

З поетичного зошита

Борис ОЛІЙНИК

ЯЛИНКА

І сірий зайчик,
такий маленький,
такий... один.
І вовчик-братик,
і біла білка,
і хитрий лис...
Куди розбіглись,
куди сховались —
агей, куди?
Не чуть нікого.
Скінчилась казка
давно...
колись.

Над синім бором,
над сивим бором,
в рудих корчах
мела-крутила,
ревла і рвала
крута зима.
Прибіг сховатися
під ялинку
малий зайчак,
заплакав гірко,
бо вже ялинки
тії нема.

Купив я вчора
її на торзі
і в дім заніс.
Поставив гордо:
вона сягнула
верхів'ям кроків.
Круг неї грають
в дитячу щирість
лукавий лис,
лякливий заєць,
кокетка білка
і лисий вовк.

Ах, що зі мною?
І як це сталось,
і де, й коли,
що я всміхаюсь,
де треба бити,
щоб стигла кров?!
Мене ж по спині
по-братськи ляска
лукавий лис,
лякливий заєць,
кокетка білка
і лисий вовк.

Вони не з казки,
вони реальні,
як п'ятаки.
Вони все ділять,
вони все важать,
кому дають.
І я між ними,
а отже, й з ними
у дві руки
жбурляю казку
на рахівницю
і... продаю.

Так що це сталось
зі мною, друзі,
і де, й коли?!
Я вийду з хати
у срібний вечір
до яворів.
Порожнє серце
моє не гріє
і не болить.
Порожні зорі,
порожній місяць,
що одгорів.

Згоріла казка...
Прийшли турботи,
сухі, як хмиз...
Це хто ще шепче
і припадає
до рукава:
— Дивись... Дивися...
Он за ялинку
сховався лис,
і вовчик-братик
біжить до нього
погостювать...

— Це ти, мій синку?..
Ти віриш в казку?!
Стривай... посидь.
Ти віриш... Вір же —
і ні на хвилю
не похитнись!..
Я не відкрию,
що то сусідські
жирують пси,
хай буде вовчик,
хай буде братик
і хитрий лис.

Ти візьмеш, сину,
мене з собою
в моє колись?
Ми підем разом
із малюками
у царства ті,
де два ведмеді
горох молотять
і ходить лис,
де білка лущить
горіхи дивні
і золоті.

Це буде завтра...
А зараз, сину,
я повернусь
у ситу хату,
де з лисим вовком —
лукавий лис.
Там з перехрестя
сумну ялинку
я виверну,
візьму на руки
і понесу її
у мудрий ліс.

І прийде ранок,
і встане сонце,
і сніг, і день.
І буде казка,
і буде білка,
і хитрий лис,
і сірий зайчик
своїми лапками
припаде
до ніг ялинки,
що повернулась
в моє колись.

Простіть, синочку,
і біла білко,
і хитрий лис,
що я на хвильку
згубив дорогу
і... постарів.
Дивись: вертають
з полону меблів
ялини в ліс...
І ми вертаєм...
у вічну казку...
до матерів.

Цікаве про українських письменників

Валерій ШЕВЧУК
Із книги «Із вершин та низин»

За оповідання — в тюрму

У другій книжці часопису «Громадський друг» за 1878 рік надрукували оповідання Михайла Павлика «Робенщукова Тетяна», де було поставлено питання про можливість шлюбного розлучення. У той час письменник відбував кару з процесу 1877 – 1878 років, відтак на нього звалився ще й пресовий процес за це оповідання. Наївно виправдовуючись, Павлик не зміг переконати суддів і присяжних у своїй правоті й був засуджений ще на 6 місяців в'язниці. Не бажаючи відсиджувати після трьох місяців ще півроку, Павлик виїхав до Женеви, де прожив майже два роки, працюючи у спілці з М. Драгомановим. Відсидів своє він уже по поверненні.

Небувалий факт

Наприкінці 1884 року помер у Львові А. Нарольський, який, бувши невіруючим, звелів поховати себе без священика. У похороні взяв участь і виступив із промовою над могилою про заслуги чесного чоловіка М. Павлик. Небувалий факт похорону без священика був сприйнятий як демонстрація і викликав обурення в реакційної частини галицької суспільності. Павлика позбавлено можливості працювати, в нього відібрали переклади для «Бібліотеки найзнаменитіших повістей», у газеті «Діло» з'явилася стаття під заголовком «У мутній воді», в якій сповнення скромного бажання Нарольського розвінчувалося як «фанатична, згубна для загального діла демонстрація».

Буденний Панас Мирний

Працюючи начальником першого відділу Полтавської казенної палати, Панас Мирний виявляв надзвичайну службову справність, по-товариському ставився до своїх підлеглих, ніколи не розбираючи рангу, любив пожартувати. Сміявся він якось стримано, граючи блискучими й пронизливими сірими очима, що їх по-особливому примружував під волохатими бровами. Ходив характерною дрібною ходою, начебто приволочуючи ноги і не згинаючи їх у колінах. До молодших співробітників ставився без пихи, неприступності, але й без фамільярності, просто й чемно. Перед роботою обходив своїх підлеглих тихим, спокійним кроком, тепло й м'яко вимовляючи своє незмінне «Доброго здоров'я» і привітно позираючи крізь великі золоті ясно-синяві окуляри, злегка потискуючи сухорлявою невеличкою костистою рукою руку того, кого вітав.

До одруження, а одружився він пізно, в 40 років, Панас Мирний жив у двох кімнатах на Монастирській вулиці, були вони чисті й затишні. У його спальні не бував ніхто, а вітальню обставлено було найпростіше: стіл, канапа, кілька стільців, шафа з книгами, на стінах — кілька акварелей з українського народного життя і два круглі теракоти: барельєф П. Куліша та Д. Гарібальді. Після обіду письменник завжди спочивав, дуже любив чаювати. Одягався у простого крою темну одежу, зазвичай ходив у чорному двобортному піджаці, у високій випрасуваній глухій сорочці з чорною краваткою-бантом. Навесні й восени носив круглого чорного бриля, влітку — такого самого фасону бриля солом'яного, взимку — смушеву шапку. Незмінним супутником Панаса Яковича взимку й улітку була парасоля, всякчас товаришував йому рудий брезентовий складений портфель, що його письменник холодної пори і в негоду чіпляв на ремінці через плече. Працював удома так, що іноді, вже на світанку (годині о 3 – 4), дуже стомлений засинав. О 9-ій годині ранку щодня йшов на службу, несучи із собою повний паперів портфель.

Несподівані думки

✓ Жінці достатньо одного чоловіка, щоб зрозуміти всіх чоловіків; чоловік може знати всіх жінок і не розуміти жодної.

✓ Один розум — добре, а два — краще, особливо якщо обидва належать одній людині.

✓ Ідея, як і інші продукти, не повинна залежатися.

✓ Добре б запастися всім на світі — і терпінням, і варенням.

✓ Ніщо так не зігріває душу, як вигляд заповненого вщерть холодильника.

✓ Важко жити там, де немає де сховатися.

Було колись...

Якось один із друзів Конан Дойла вирішив перевірити, чи справді той такий кмітливий, як його герой Шерлок Холмс. Коли письменник прийшов до друга в гості, його запитали:

— Що тут сталося хвилину тому?

— Пробігла миша, — відповів Конан Дойл.

— А як Ви здогадалися?

— Це елементарно, панове. Погляньте на крісла: на кожному з них сліди жіночих черевичків.

* * *

Йоганн Себастьян Бах зіграв на органі одну зі своїх прелюдій учневі. Той почав висловлювати захоплення дивовижною грою маестро. Бах перебив його: «У цьому немає нічого дивного: треба тільки своєчасно натискати відповідні клавіші, а решту зробить сам орга́н!»

Куточок гумору

— Люба, — бурмоче чоловік крізь сон, — вимкни телевізор, приготуй мені постіль і принеси чаю.

— Любий, прокинься, ми в театрі.

☺ ☺ ☺

— Іване, дружина чистить твій костюм?

— Не весь, тільки кишені.

☺ ☺ ☺

— Сусідко, ти ходиш до салону краси?

— Ніколи! Мій чоловік на це не заслуговує!

☺ ☺ ☺

У шлюбному агентстві:

— Вам більше подобаються блондини чи брюнети?

— А можна рудого? У мене всі меблі червоного кольору.

☺ ☺ ☺

— Чим відрізняється молодий холостяк від старого?

— Молодий прибирає в квартирі, щоб запросити до себе жінку, а старий запрошує жінку, щоб поприбирала.

☺ ☺ ☺

Шлюбне оголошення: «Молода красива дівчина без шкідливих звичок продасть вагон цементу».

Кумири зарубіжної естради

Шарль Азнавур

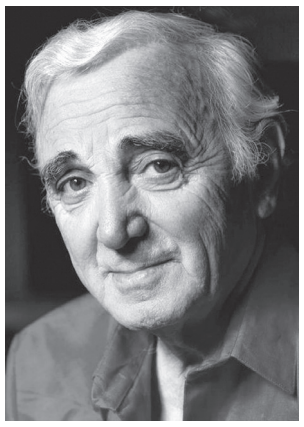

Шарль Азнавур (нар. 22 травня 1924 року в Парижі) — французький шансоньє, композитор, поет, письменник і актор вірменського походження. Справжнє ім'я — Шахнур Вахінадо Азнавурян.

Народився в сім'ї етнічних вірмен, емігрантів із Грузії, що приїхали до Франції 1922 року. Від 9 років співав і грав на сцені, 1936 року дебютував у кіно. Артиста помітила Едіт Піаф і 1946 року запросила його у своє турне по Франції і США. Відтоді почалася професійна кар'єра Азнавура як шансоньє.

Він виступав на найпрестижніших сценах світу, написав понад тисячу пісень, які співає сам, а також їх виконують відомі співаки планети. Тираж платівок і дисків Шарля Азнавура перевищив 180 мільйонів. Має численні музичні відзнаки. Його пісня «Вічна любов» облетіла всю планету.

Як актор знявся більш ніж у 60 фільмах, у таких відомих режисерів, як Рене Клер, Жан Кокто, Клод Шаброль, Франсуа Трюффо. Найбільш відомі стрічки за участю Азнавура — «Заповіт Орфея», «Стріляйте в піаніста». Отримав вищу нагороду Венеціанського кінофестивалю «Золотий лев».

Автор кількох книг документальної, художньої прози.

Має найвищі державні нагороди Франції — ордени офіцера і командора Почесного легіону, нагороди інших держав.

Постійно підтримує зв'язки з Вірменією, на вірменську тематику написав ряд пісень. У 1988 році після великого землетрусу, що зруйнував вірменське місто Спитак, заснував благодійну асоціацію «Азнавур для Вірменії» і організував декілька акцій зі збору допомоги потерпілим. Азнавур — почесний посол Вірменії в ЮНЕСКО. Його ім'ям названа площа в Єревані, пам'ятник співаку встановлений у вірменському місті Гюмрі. Має найвищу відзнаку країни — звання Національний герой Республіки Вірменія.

Нині Шарль Азнавур мешкає у Швейцарії. Одружений утретє. Третя дружина, з якою він у шлюбі від 1967 року, — шведка Улле Торсель. Має шість дітей, троє — від нинішнього шлюбу.

Клуб «Ерудит»: хочу все знати

Відкриваємо нову рубрику нашої газети, що випливає з її девізу, — «Усім — про все». Тут ви дізнаєтеся дуже багато цікавого з найрізноманітніших галузей знань — історії, географії, техніки, наукових відкриттів, природи, літератури, мистецтва, про маловідомі факти з життя видатних людей.

Спочатку — відповіді на запитання, надруковані в попередньому номері газети на стор. 16:

Який полководець давнини знав на ім'я всіх солдатів своєї армії? Цар Персії Кір.

Хто з художників є автором найбільшої кількості картин? Іспанець Пабло Пікассо. Його творчість тривала 78 років. Він створив 13500 картин, малюнків, гравюр, 34 тисячі книжкових ілюстрацій, також 300 скульптур і керамічних фігур.

Хто був прототипом Анни Кареніної з роману Льва Толстого? Марія Олександрівна Пушкіна-Гартунг.

Який твір є першою українською національною оперою? «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського (1863 р.)

Коли й де був винайдений тролейбус? 1882 року в Берліні німецькою фірмою «Сіменс-Гальке», що будувала першу тролейбусну лінію міста.

Хто створив перший електричний ліфт? Німецький інженер Ернст Сіменс разом із групою винахідників. Він заснував власний електротехнічний концерн, названий його ім'ям.

Яким приладом вимірюється швидкість вітру? Анемометром.

* * *

А тепер — подорож у світ знань.

Особистості

Є видатний діяч української науки й культури, відомий як поет, прозаїк, драматург, критик, етнограф, фольклорист, фізіолог, історик, філософ (і цей ряд можна продовжувати). Це наш національний геній Іван Якович **Франко.**

Її справжнє ім'я — Настя **Лісовська**. 1520 року татари напали на містечко Рогатин на Івано-Франківщині, взяли дівчину в полон, потім продали туркам. Настя потрапила в гарем султана Сулеймана II Великого, згодом стала його дружиною. Відігравала значну роль у житті Османської імперії протягом наступних трьох десятиліть, відзначалася красою, розумом, музичним талантом. Вона увійшла в історію під іменем **Роксолана**.

Французи, найперше — знать, стали використовувати ванну для миття в XI столітті після того, як цей предмет привезла їм **Анна Ярославна** — донька Ярослава Мудрого, котра вийшла заміж за короля Франції Генріха I.

Першим президентом Академії наук України був Володимир Іванович **Вернадський.**

Всесвітню історію в листах написав видатний діяч Індії Джавахарлал **Неру** — один із лідерів національно-визвольного руху, згодом перший глава уряду незалежної держави. Перебуваючи в колоніальній тюрмі, він писав листи своїй доньці Індірі (в майбутньому — прем'єр-міністр Індіра Ганді), на той час учениці школи. Неру викладав у листах факти світової історії, власний погляд на них. Згодом ці листи були видані окремою книгою в різних країнах.

Школа української мови

Неправильно	Правильно
Вулиці пересікаються	**Вулиці перетинаються**
Маніфестуючі	**Маніфестанти**
Участковий поліції	**Дільничний** поліції
Прохожий	**Перехожий**
Село в п'яти кілометрах	Село **за п'ять кілометрів**
Сходимо в кіно	**Підемо** в кіно
Тудою не проїдете	**Там** не проїдете
Види транспорта	Види **транспорту**

У світі цікавого

Технічно кажучи, кава — це фруктовий сік.

Якщо ви постійно п'єте каву, то у випадку відмови від неї на вас чекає «кофеїнове похмілля» — сонливість, дратівливість і депресія.

Кола чистить унітази краще від усіх очисників.

Деякі мандрівники в Арктиці отримали отруєння, харчуючись м'ясом полярного ведмедя — через дуже високу концентрацію вітаміну D у м'ясі тварини.

Ресторан у Пенсильванії пропонує бажаючим гамбургер вагою 4 кілограми. Поки ще ніхто не з'їв його повністю.

Бедуїни готують верблюда, закопуючи його в землю і розпалюючи зверху багаття. Приготовлене м'ясо зверху підсмажене, знизу — сире.

На Сицилії і в Японії популярна ікра морського їжака.

Корисні поради

Щоб мухи не сідали на дзеркало, треба протерти його зрізом цибулини.

Зберегти матове скло красивим можна, якщо при митті додати оцет у гарячу воду.

Віник набагато довше слугуватиме, якщо його занурити на кілька хвилин у гарячу солону воду перед першим використанням.

Позбутися іржавих плям і патьоків можна за допомогою перекису водню, змішавши його з 10%-им нашатирним спиртом.

Шпалери, в які забилася пил, спочатку чистять пилососом або віником, а потім протирають вовняною ганчіркою, вмочуючи її у вівсяну крупу.

Нашу газету читають в Інтернеті у США, Канаді, Австралії, Бразилії та інших країнах

Ось уже кілька місяців, як створено в Інтернеті сайт нашої газети «Світ-інфо». Його адреса: http://svit11.wordpress.com

За цей час кількість відвідувачів — перевищила шість тисяч. Насамперед, звичайно, з України. Інші — з усіх континентів, переважно це українці діаспори. Ось звідки заходили на сайт читачі газети: США, Австралія, Канада, Великобританія, Німеччина, Італія, Іспанія, Нідерланди, Польща, Хорватія, Ізраїль, Росія, Білорусь, Литва, Грузія, Казахстан, Норвегія, Бразилія, Монголія, Зімбабве.

Друковані видання й Інтернет доповнюють одне одного. Сайт газети, в тому числі для наших передплатників, цікавий тим, що там розміщено весь архів, усі номери «Світ-інфо» за більш як чотири з половиною роки виходу газети. Так що на сайті ви можете прочитати будь-які публікації всіх номерів, скопіювати їх. А читати там є що.

Чернігівський культурно-мистецький центр «Інтермеццо»

14000, м. Чернігів, вул. Шевченка, 9, тел. (0462) 973-628, 973-629, (063) 236-18-03 http://intermezzo.org.ua. e-mail:kmc.intermezzo@gmail.com

ICQ: 605-110-856

Послуги: в продажу книги, музика, мистецтво, сувеніри, канцтовари, а також туризм, екскурсії, проведення презентацій, прес-конференцій, творчі зустрічі, кава, зручності.

Чернігівська міська організація Суспільної служби України

Види послуг: соціальний патронаж, видавнича діяльність, сприяння вихованню дітей, відродженню духовних і національних традицій. Вул. Шевченка, 9. **Тел. (066) 760-86-83, (0462) 973-628, 973-629.**

Вас зацікавила наша газета, її публікації? Тоді Ви можете допомогти в її виданні, внісши будь-яку благодійну суму на рахунок «Світ-інфо». Цим Ви підтримаєте видання незалежної української преси.

Кошти на видання можна вносити на банківський рахунок газети:
ФОП Антоненко П.Я., ЄДРПОУ/ДРФО 1770703038, Чернігівське РУ ПАТ КБ «Приватбанк» МФО 353586, № 26001051412408

Світ-інфо Чернігівська обласна інформаційно-аналітична газета.

Зареєстрована у Головному управлінні юстиції Чернігівської області. **Свідоцтво про державну реєстрацію:** серія ЧГ № 501-150 Р від 26 жовтня 2011 року.

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції. Автори публікацій несуть відповідальність за їх достовірність. Видрукувано у ПАТ «ПВК «Десна» (м. Чернігів, проспект Перемоги, 62). Тираж — 1000.

Засновник і редактор — Петро АНТОНЕНКО. Поштова адреса газети: 14000, Чернігів, головпоштамт, а/с 43. Електронна адреса газети: antonpetro@meta.ua Сайт газети: https://svit11.wordpress.com